कोशी प्रदेश वन पैदावार सङ्कलन तथा बिक्री वितरण निर्देशिका, २०८३

(कोशी प्रदेश सरकार माननीय मन्त्रिस्तरबाट स्वीकृत मिति २०८३/०५/..३०..)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
विराटनगर, नेपाल

२०८३।०४।३० मा. खिनु लङवा (लिम्बू) मन्त्री

कोशी प्रदेश वन पैदावार सङ्कलन तथा बिक्री वितरण निर्देशिका, २०८३

कोशी प्रदेशको प्राकृतिक स्रोतको रुपमा रहेको वन जंगलको दिगो तथा प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी कोशी प्रदेश वन ऐन, २०७७ र कोशी प्रदेश वन नियमावली, २०८० लाई कार्यान्वयन गर्न वन पैदावारको संकलन, ओसापसार तथा बिक्री वितरण कार्यमा सहजीकरण तथा एकरुपता कायम गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

कोशी प्रदेश वन ऐन, २०७७ को दफा ९४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कोशी प्रदेश सरकार, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयले यो निर्देशिका बनाई लागू गरेको छ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस निर्देशिकाको नाम **"कोशी प्रदेश वन पैदावार सङ्कलन तथा बिक्री वितरण निर्देशिका, २०८३"** रहेको छ।

(२) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

(३) यो निर्देशिका सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, वन संरक्षण क्षेत्र, विशेष वन संरक्षण क्षेत्र, धार्मिक वन, साझेदारी वन र सामुदायिक वनको वन पैदावार सङ्कलन तथा बिक्री वितरण एवम् बेवारिसे तथा श्रोत पहिचान नभएका वन पैदावारको बिक्री वितरण प्रयोजनको लागि लागू हुनेछ। सामुदायिक वन समुहको हकमा स्वीकृत विधान र कार्ययोजना तथा निर्देशिकामा उल्लेख भएमा सोही बमोजिम हुने साथै निजी वन तथा नम्बरी आवादी जग्गामा रहेका वन पैदावार, शहरी वन तथा सार्वजनिक वन व्यवस्थापनको हकमा सो बाट उत्पादन भएका वन पैदावारहरुको बिक्री वितरण तथा ओसारपसारमा समेत यो निर्देशिका लागू हुनेछ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

(क) **"अनुसन्धान क्षेत्र"** भन्नाले वन, वन्यजन्तु, जैविक विविधता तथा प्राकृतिक वातावरणको अध्ययन अनुसन्धान प्रयोजनको लागि वनक्षेत्र भित्र छुट्याईएको कुनै खास क्षेत्रलाई सम्झनु पर्नेछ।

(ख) **"अन्तिम जाँच"** भन्नाले कुनै निकाय वा व्यक्तिले करारनामा अनुसार काम गर्न पाएको प्लटमा कटान मुछान लगायतका सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न भएपछि डिभिजन वन कार्यालय र कटान गर्ने व्यक्ति वा निकायले तोकेको प्रतिनिधिको उपस्थितिमा निर्देशकले गरेको अन्तिम जाँचलाई जनाउँदछ।

(ग) **"अन्य वन पैदावार"** भन्नाले काठ, दाउरा, खयर र जडीबुटी बाहेकका संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-८ बमोजिमका वन पैदावारहरुलाई सम्झनु पर्दछ।

(घ) **"ऐन"** भन्नाले कोशी प्रदेश वन ऐन, २०७७ सम्झनु पर्दछ।

(ङ) **"कटान मुछान"** भन्नाले वनक्षेत्रमा छपान भै कटान आदेश भएका रुखहरु तोकिएको मापदण्ड अनुसार फेदमा काट्ने, टुन टुक्रा तथा गिण्डा पार्ने, रिङ काट्ने, साल प्रजातिको बोक्रा हटाउने, गाँठागुँठी ताछ्ने, हाँगाबिंगा छिमल्ने र निस्केका काठ दाउरा लगायतका वन पैदावारको परिमाण यकिन गरी घाटगद्दी गर्न लायक बनाउने कार्य समेतको सम्पूर्ण प्रक्रियालाई जनाउँदछ।

(च) **"काठ"** भन्नाले २ फिट वा सोभन्दा बढी लम्बाई र १.५ फिट वा सोभन्दा बढी गोलाई भएको चिरानको रूपमा जान सक्ने गोलिया काठ सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले खयर प्रजातिको हकमा जतिसुकै आकार वा नापको काठलाई समेत जनाउँछ।

(छ) **"घाटगद्दी"** भन्नाले काठ, दाउरा वा अन्य वन पैदावारलाई बिक्री वितरण वा अन्य तवरले हक हस्तान्तरण

मा. सिंधु लडवा (लिम्बू) मन्त्री

नभएसम्म सुरक्षित राख्न डिभिजनल वन अधिकृतले तोकेको ठाउँलाई सम्झनु पर्दछ।

(ज) **"चट्टा"** भन्नाले २० फिट × ५ फिट × ५ फिट (३३३.३३ क्यू.फिट) को साईजमा मिलाएर राखिएको दाउराको चाङलाई सम्झनु पर्दछ।

(झ) **"छपान रुख"** भन्नाले छातीको उचाई (१.३ मीटर) मा ५ इन्चभन्दा बढी व्यास भएका छपान टाँचा लागेका कटान गरिने रुखहरुलाई जनाउँदछ।

(ञ) **"जि. पि. एस. लोकेशन"** भन्नाले GPS (Global Positioning System) प्रविधिको प्रयोग गरी पृथ्वीको सतहमा रहेको कुनै निश्चित स्थानको यथार्थ अक्षांश (Latitude), देशान्तर (Longitude) र आवश्यक परे उचाइ (Elevation/Altitude) लाई उपग्रह (Satellite) बाट प्राप्त संकेतका आधारमा निर्धारण गरिएको भौगोलिक अवस्थिति (Geographic Position) हो। यस निर्देशिका प्रयोजनका लागि देशान्तर (X-Coordinate) र अक्षांश (Y-Coordinate) मात्र लिइने छ।

(ट) **"जडीबुटी"** भन्नाले संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-7 बमोजिमका वन पैदावारहरुलाई सम्झनु पर्दछ।

(ठ) **"जरा ठुटा"** भन्नाले रुख कटान गरिसकेपछि जमीन सतहदेखि बढीमा १२ इन्चसम्म बाँकी रहेको रुखको भाग र जरासँग जोडिएको जमीन भित्रको काठ र सम्पूर्ण जराहरु समेतलाई जनाउँदछ।

(ड) **"दरियाबुर्दी"** भन्नाले राष्ट्रिय वनक्षेत्र भित्रका खोलानालाबाट बगी वनक्षेत्र भित्र वा आवादी तर्फको खोलानालाको किनारा लागेको, अड्केको, डुबेको, टाँचा निशान लागेको वा नलागेको कसैको हक प्रमाण नपुगेको काठ, दाउरा वा अन्य वन पैदावार सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले दहत्तर बहत्तर समेतलाई जनाउँदछ।

(ढ) **"दहत्तर बहत्तर"** भन्नाले नदी वा खोलाले बगाई ल्याएको, किनारा लागेको, अड्केको वा डुबेको वा पुरिएको काठ, दाउरा सम्झनु पर्दछ।

(ण) **"दाउरा"** भन्नाले २ फिट भन्दा कम लम्बाई र १.५ फिट भन्दा कम गोलाई भएको वा सोभन्दा बढी लम्बाई वा गोलाई भएको भए पनि धोद्रो, सडेको वा मक्किएको काठलाई सम्झनु पर्दछ।

(त) **"धोदकट्टी"** भन्नाले गोलिया काठको नाप पैमाईस गर्दा काठको भित्री भागमा रहेको खोक्रो वा धोद्रो वा कुहिएको खराव भागलाई आयतनमा घटाउने कार्यलाई जनाउँछ।

(थ) **"निर्देशक"** भन्नाले प्रदेश वन निर्देशनालयको प्रमुखलाई सम्झनु पर्दछ।

(द) **"नियमावली"** भन्नाले कोशी प्रदेश वन नियमावली, २०८० सम्झनु पर्दछ।

(ध) **"प्लट"** भन्नाले वन व्यवस्थापन योजना वा वन कार्ययोजना अनुसार वन पैदावार संकलन गर्नको लागि अस्थायी वा स्थायी रुपमा निर्धारण गरिएको चौहद्दी सहितको कूप, ब्लक क्षेत्र, कुनै विकास निर्माण आयोजना सञ्चालन गर्दा हटाउनुपर्ने रुखहरु भएको क्षेत्र, अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकेको कटानक्षेत्र वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारबाट तोकिएको कटान क्षेत्र समेतलाई जनाउँदछ।

(न) **"प्रदेश सरकार"** भन्नाले कोशी प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषदलाई सम्झनु पर्दछ।

(प) **"पुनमुल्याकंन समिति"**भन्नाले काठ दाउरा वा अन्य वन पैदावारको पुनर्मूल्याङ्कन गर्नको लागि दफा ५१ बमोजिम गठित समितिलाई सम्झनु पर्दछ।

(फ) **"बल्लाबल्ली"** भन्नाले १० से) सम्म व्यास .मी.से भन्दा बढी ३० .मी.DBH) भएको र ६ फिट भन्दा बढी लम्बाई भएको गोलिया काठलाई जनाउँदछ।

(ब)**बादकट्टी"** भन्नाले गोलिया काठको नाप पैमाईस गर्दा काठको बाहिरी सतहमा रहेको खराब हिस्सालाई आयतनमा घटाउने कार्यलाई जनाउँदछ।

(लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(भ)"**बिक्री डिपो** (Sales Depot)" भन्नाले घाटगद्दीबाट ग्रेडिङ र अन्तिम चेकजाँच समेत भइ उपभोक्ता वा खरिदकर्तालाई सहज र सजिलो हुने गरी मुख्य सडक, वजार क्षेत्र क्षेत्र वा कार्यालय परिसर नजिक स्थापना गरिने काठ दाउरा वा चिरानकाठको विक्री स्थललाई जनाउदछ ।

(म)"**बिमार्का**" भन्नाले बिक्री गरिएको काठ दाउराको सकारकर्ताले नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारलाई बुझाउनुपर्ने सम्पूर्ण रकम (रोयल्टी, मु.अ. कर, प्रदेश सेवा शुल्क आदि) बुझाई सकेपछि डिभिजन वन कार्यालयबाट छोडपुर्जी दिनु अगाडि उक्त काठमा फलामे टाँचाले लगाएको निस्सा वा चिन्हलाई सम्झनु पर्दछ।

(य)"**बोलपत्र फाराम**" भन्नाले वन पैदावार बिक्री प्रयोजनको लागि सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयको प्रमुख वा निजले तोकेको कर्मचारीको दस्तखत र कार्यालयको छाप लागेको तथा लिलाम बिक्रीका शर्तहरु उल्लेख भएको अनुसूची-१८ मा उल्लेख भए बमोजिम ढाँचाको फारामलाई सम्झनुपर्दछ।

(र)"**मन्त्रालय**" भन्नाले वन तथा वातावरण हेर्ने मन्त्रालय सम्झनु पर्दछ ।

(ल)"**लट**" भन्नाले लिलाम बिक्री गर्ने उद्देश्यले घाटगद्दीमा गोलिया वा चिरान काठलाई एक अर्कोमाथि चाङ मिलाई एक वा बढी ठाउँमा राखिएको निश्चित थान र परिमाण भएको थुप्रो वा दाउराको हकमा एक वा बढी चट्टा मिलाई राखिएको थुप्रो वा अन्य वन पैदावारको हकमा पनि एक निश्चित परिमाणको थुप्रोलाई सम्झनु पर्दछ ।

(व) "**वन पेशी**" भन्नाले तोकिएको प्लटमा वन पैदावार संकलनको लागि तोकिए बमोजिमको अवधि दिई कार्य गर्न दिईएको इजाजत सम्झनु पर्दछ ।

(श) "**बेवारिसे वन पैदावार**" भन्नाले कसैको हक प्रमाण नपुगी प्रचलित कानुन बमोजिम प्रदेश सरकारको स्वामित्व कायम हुन आएको बरामद वन पैदावारलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ष) "**संस्थान**" भन्नाले नेपाल सरकारको स्वामित्वमा सञ्चालित वन पैदावार उत्पादन, संकलन तथा प्रशोधन एवं बिक्री गर्ने कुनै संस्था, उद्योग र नेपाल वन निगम समेतलाई जनाउँदछ ।

(स) "**संघीय वन ऐन**" भन्नाले वन ऐन,२०७६ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ह) "**संघिय वन नियमावली**" भन्नाले वन नियमावली,२०७९ लाई सम्झनु पर्दछ ।

(क्ष) "**समिति**" भन्नाले नेपाल सरकारबाट काठ दाउरा सङ्कलन र बिक्री वितरण गर्नको लागि व्यवस्था गरिएको जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति, वन पैदावार विकास समिति वा प्राधिकरण समेतलाई जनाउँदछ ।

(त्र)"**सिल**" भन्नाले बिक्री भै ओसारपसार गर्न ईजाजत प्राप्त वन पैदावार सिलबन्दी गर्ने प्रयोजनको लागि धातुको ढिक्कामा कुँदिएको, वन विभागबाट स्वीकृत संकेत भएको उपकरण सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले सिलबन्दीमा प्रयोग हुने लाहाछाप वा धातुछाप समेतलाई जनाउँदछ ।

(ज्ञ)"**स्टम्पेज भेल्यु (Stumpage Value)**" भन्नाले कटान क्षेत्रमा रहेका खडा रुखहरुबाट निस्कन सक्ने काठ दाउराको परिमाण अनुमान गरी निकालिएको उक्त रुखहरुको मूल्यलाई सम्झनु पर्दछ ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-२

संकलन, छपान तथा इजाजत सम्बन्धी व्यवस्था

३. **काठ दाउरा संकलन परिमाणः** (१) सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, वन संरक्षण क्षेत्र, धार्मिक वन,सामुदायिक वन र साझेदारी वनको स्वीकृत व्यवस्थापन कार्ययोजना अनुसारको वार्षिक परिमाणको वन पैदावार संकलन गर्न सकिने छ।

तर नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको निर्णयबाट तोकिएको क्षेत्रमा भएका रुखहरु हटाउँदा वार्षिक संकलन गर्न सकिने परिमाणको हदले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

(२) साझेदारी वन, सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, धार्मिक वन तथा वन संरक्षण क्षेत्र, विशेष वन संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापन गरी हटाइने रुखबाट काठ दाउरा संकलन गर्दा खडा रुखहरु र अन्य सबै खाले वनका ढलापडा रुखहरुको जि.पि.एस. लोकेशन अनिवार्य रुपमा लिनु पर्नेछ। यसरी प्राप्त लोकेशनलाई उक्त वनको नक्शामा इंकित गर्नु पर्नेछ।

तर साल, सत्तिसाल, बिजयसाल, रक्तचन्दन, खयर, अस्ना, कर्मा, जंगली सिसौ, चाप, ओखर प्रजाती बाहेकको हकमा जि. पि. एस. लोकेशन लिन अनिवार्य हुने छैन।

(३) बाढी, पहिरो, हिमपात, आगजनी, हावाहुरी, चट्याङ, रोग किराको संक्रमण आदि जस्ता प्राकृतिक प्रकोपका कारणले वन पैदावारको क्षति हुन गई सड्ने वा नाशिने अवस्था आईपरेमा सो वन पैदावारलाई वनक्षेत्रबाट सङ्कलन गरी बिक्री वितरण गर्न सम्बन्धित स्वीकृत वन व्यवस्थापन कार्ययोजनामा उल्लेख गरिएको वार्षिक संकलन गर्न सकिने परिमाणको हदले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको वन पैदावार संकलनका लागि डिभिजन वन कार्यालयले तत्काल स्थलगत निरीक्षण गरी घटनाको मिति, घट्नाको अवस्थिति (जि.पि.एस. लोकेशन) र क्षतिको प्रारम्भिक विवरण सहित जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको सिफारिस सहित विस्तृत लगत मूल्याङ्कन गरी निर्देशकको सिफारिसमा मन्त्रालयको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।

४. **प्लट निर्धारणः** (१) डिभिजनल वन अधिकृतले वन व्यवस्थापन योजना वा कार्ययोजना अनुसारको ब्लक, कम्पार्टमेन्ट, सब-कम्पार्टमेन्ट वा कटान क्षेत्र, नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारबाट तोकिएको कटान क्षेत्र र सुखड खडा, ढलापडा संकलन क्षेत्रहरुको चारकिल्ला स्पष्ट हुनेगरी नक्शांकन गरी प्लट निर्धारण गर्नु पर्नेछ। यसरी चारकिल्ला छुट्याउँदा सकभर प्राकृतिक सिमाना जस्तै नदी, खोलानाला, खोल्सा, बाटो आदिको आधार लिन सकिनेछ।

(२) प्लट निर्धारण गर्दा भू-क्षय तथा जैविक विविधताको दृष्टिकोणले संरक्षण गरिनु पर्ने क्षेत्र र अनुसन्धान क्षेत्रलाई कटान गर्ने क्षेत्रमा समावेश गरिनु हुँदैन।

(३) डिभिजनल वन अधिकृतले उपदफा (१) र (२) बमोजिमको प्लट निरीक्षण गरी रुखहरु कटान गर्ने क्षेत्र, ढुवानी गर्ने बाटो तथा सडक, छोटो अवधिको लागि काठ दाउरा थुपार्ने ठाउँहरु र घाटगद्दी रहने स्थान समेत यकिन गरी कार्यालयमा अभिलेख राखी निर्देशनालय र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

५. **छपान सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) सब डिभिजन वन कार्यालयको कम्तीमा सहायक स्तर पाचौं तह वा सो सरहको वन प्राविधिक कर्मचारीले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा निर्धारण गरिएको प्लटमा भएका कटान गर्नुपर्ने प्रत्येक रुखहरुको अवस्था (हरियो वा सुकेको र खडा वा ढलापडा) जनाई क्लास अनुसार लगत लिई छपान मूल्याङ्कन गर्नु पर्नेछ।
(२) छपान गर्दा देहायको बमोजिमको कार्य अवलम्बन गर्नुपर्नेछः

आ. खिनु लङ्वा लिम्बू
मन्त्री

(क) छपान गर्नुपर्ने प्रत्येक रुखको फेदमा र छातीको उचाईमा गरी दुई ठाँउमा ६ इन्च x ६ इन्चको ब्लेज लगाउनु पर्नेछ ।

(ख) ब्लेज फेदमा भूइँको सतह देखि माथि ६ इन्च भित्र र छातीको उचाईमा रुखको फेद देखि १.३ मीटरको उचाईमा हुनु पर्नेछ ।।

(ग) दुवै ब्लेज एक अर्काको विपरीत दिशामा हुनु पर्नेछ ।

(घ) दुवै ब्लेजमा प्रष्ट देखिने गरी "व.वि...... का" संकेतको छपान टाँचा र साझेदारी वनको हकमा साझेदारी वन व्यवस्थापन समूहको टाँचा समेत लगाई इनामेलले छपान नम्बर समेत लेख्नु पर्नेछ

तर दरियाबुर्दी वा खोलामा वा अन्य स्थानमा गाडिएको वा ढलेको अवस्थामा रहेका रुखहरु छपान गर्दा दुवै ब्लेज एकै दिशामा हुने गरी छपान गर्न सकिनेछ ।

(ङ) छपान गरिएका रुखहरुको छपान तेरिज अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा राख्नु पर्नेछ।

(३) डिभिजनल वन अधिकृत वा निजले तोकेको वन अधिकृतले कम्तीमा १५ प्रतिशत र निर्देशक वा निजले तोकेको वन अधिकृतले कम्तीमा ५ प्रतिशत निरीक्षण गरी प्रतिवेदनमा समेत समावेश गर्नु पर्नेछ । छपान सम्पन्न भएको बढीमा १० दिनभित्र डिभिजन वन कार्यालयबाट र डिभिजन वन कार्यालयबाट प्राप्त भएको मितिले बढीमा १५ दिन भित्र निर्देशनालयबाट छपान निरीक्षण गरिसक्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम छपान निरीक्षण गर्दा रुखको नाप साइज, प्रजाती, संख्या, ब्लेज, छपान नम्बर आदि निर्धारित प्रक्रिया बमोजिम भए नभएको चेकजाँच गर्नुपर्नेछ । यसरी निरीक्षण गर्दा अन्यथा भएको पाइएमा पदीय जिम्मेवारी पूरा नगरेको ठहर भएमा डिभिजनल वन अधिकृतले उक्त कार्यसँग सम्बन्धित कर्मचारीलाई जिम्मेवारी बाट हटाई अर्को ओहोदा पुगेको वन कर्मचारीबाट पुनः छपान गराउनु पर्नेछ ।

६. **मूल्याङ्कन कार्य सम्बन्धी व्यवस्था:** छपान भएका रुखहरुको मूल्यांङ्कन गर्दा संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-९ बमोजिम रुखहरुको मापन तथा आयतन निकाल्नु पर्दछ ।

७. **कामको जिम्मेवारी निर्धारण र सूचना प्रकाशन:** (१) दफा ५ र ६ बमोजिमको छपान तथा मूल्याङ्कनको कार्य सकिएपछि डिभिजन वन कार्यालय आफैले वा अन्य कुनै निकायलाई कटान मुछान तथा संकलनको काम गर्न दिने हो सोको यकिन डिभिजनल वन अधिकृतले गर्नु पर्नेछ ।

(२) डिभिजन वन कार्यालयले प्लटमा कटान मुछान कार्य गर्ने भएमा ठेक्का बन्दोबस्त गर्न काठ दाउराको परिमाण अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावलीले तोके बमोजिमको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको कार्यका लागि आवश्यक पर्ने बजेट डिभिजन वन कार्यालयले वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा समावेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) सामान्यतया कटान मुछान तथा संकलन कार्य अमानतबाट गरिने छैन।

तर उपदफा (२) बमोजिम ठेक्का बन्दोवस्त गर्न दूई पटक सूचना प्रकाशित गर्दा पनि बोलपत्र नपरेमा वा प्राकृतिक प्रकोप पीडितलाई तत्काल काठ उपलब्ध गराउनुपर्ने भएमा वा अन्य परिस्थितिजन्य कारणले गर्दा बोलपत्र आह्वान गर्ने समय र अवस्था नरहेमा वा तत्काल संकलन गरी सुरक्षित स्थानमा जम्मा नगरिएमा काठ चोरी भई वा अन्य कुनै किसिमले राष्ट्रिय सम्पत्तिको हानी नोक्सानी हुने अवस्था आएमा परिस्थिति खुलाई निर्देशकको स्वीकृति लिई स्वीकृत लागत अनुमान बमोजिम अमानतबाट कटान मुछान तथा संकलन कार्य गर्न सकिनेछ । साथै जोखिमयुक्त रुख तथा हानीनोक्सानी भएका रुखहरु तथा बेवारिसे काठ दाउराहरु तत्काल डिभिजनल वन अधिकृतको अनुमति लिई अमानतवाट संकलन गर्न सकिने छ ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(५) उपदफा (४) बमोजिम अमानतबाट कटान गरिएको प्लटमा सोही आर्थिक वर्षमा कटान मुछान तथा संकलनको कार्य सम्पन्न हुन नसकेमा सम्पन्न भएजति कामको सम्बन्धित निर्देशनालयबाट जाँचपास गराई बाँकी रहेको कामको नयाँ प्लट सरह ठेक्का बन्दोबस्त गरी आगामी आर्थिक वर्षमा काम सम्पन्न गर्नुपर्नेछ।

८. **करारनामा सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) प्रचलित ऐन नियमानुसार ठेक्का सदर भएपछि सम्बन्धित व्यक्ति, फर्म, वा संस्थाले ठेक्का सदर भएको जानकारी प्राप्त गरेको ७ (सात) दिन भित्र वा पत्र नबुझेको अवस्थामा ७ (सात) दिन भित्र सार्वजनिक सूचना जारी गरी १५ (पन्ध्र) दिन भित्र करारनामा गर्न आउनु भनी सूचना दिनु पर्नेछ। उक्त अवधि भित्र करारनामा गर्न नआएमा ठेक्का तोडी जमानत समेत जफत गरिनेछ।

तर काबु बाहिरको परिस्थितिमा सम्बन्धित सकारकर्ताले मनासिव कारणसहित लिखित अनुरोध गरेमा डिभिजनल वन अधिकृतले बढीमा सात दिनको म्याद थप गर्न सकिनेछ।

(२) ठेक्का शर्त सम्बन्धी अन्य व्यवस्था प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ।

९. **जमानत तथा धरौटी:** ठेक्का सकार गर्ने व्यक्ति वा निकायले प्रत्येक प्लटमा गर्नुपर्ने कामको कबोल अंकको १० प्रतिशत धरौटी वा जमानत राख्नु पर्नेछ।

तर नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्वमा रहेका समिति तथा संस्थानहरुले कुनै जमानत तथा धरौटी राख्नु पर्ने छैन।

१०. **वन प्रवेश इजाजत पत्र (वन पेशी):** (१) दफा ८ बमोजिम सम्बन्धित व्यक्ति वा निकायले करारनामा भएको ७ (सात) दिनभित्र वन पेशी लिइसक्नुपर्नेछ। उक्त म्यादभित्र वन पेशी नलिएमा ठेक्का तोडी सोबापत राखिएको धरौटी रकम समेत जफत गरिनेछ। समिति वा संस्थानले पनि करारनामा भएको ७ (सात) दिनभित्र वन पेशी नलिएमा उक्त करारनामा रद्द गरिनेछ र निजहरूलाई सोही प्लट पुनः उपलब्ध गराइनेछैन।

(२) यस निर्देशिका अनुसार काठ दाउरा संकलन गर्न राष्ट्रिय तथा प्रदेश प्राथमिकता प्राप्त आयोजना, लगानी बोर्डबाट लगानी स्वीकृत भएको योजना र राष्ट्रिय गौरवको आयोजना वा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड पुरा गरेको राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त खनिज उद्योगको वा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत प्राप्त गरी हटाउनु पर्ने रूखको हकमा बाहेक प्रत्येक आर्थिक वर्षको असोज देखि फागुन मसान्त भित्र वन पेशी दिईसक्नु पर्नेछ र वैशाख महिना भित्रमा कटान मुछानको काम सम्पन्न गरी सबै काठ दाउरा घाटगद्दीमा ल्याईसक्नु पर्नेछ।

(३) खडा रुख लिलाम बिक्री स्वीकृत भई कबोल रकम दाखिला गरिसकेपछि रुखबाट काठ दाउरा संकलनको लागि नियमावलीको नियम २१ ले तोकेको म्यादको अधिनमा रही वन पेशी दिईनेछ।

(४) दफा २७ बमोजिमका वन पैदावारहरुको लिलाम बिक्री स्वीकृत भई सम्झौता अनुसार कबोल रकम दाखिला गरिसकेपछि डिभिजनल वन अधिकृतले वन पैदावारको प्रकृति र प्रजाति हेरी सोही आर्थिक वर्ष भित्र बढीमा ८ महिनाका लागि वन पेशी दिन सक्नेछ।

(५) उपदफा (३) र (४) मा उल्लेख भए अनुसारका वन पैदावार हटाउन समय लाग्ने भएकोले वन पेशी दिनु पूर्व लिलाम सकारकर्तासँग सम्झौता गरिनेछ। ग्रेडिङ हुने खडा रुखको हकमा अनुसूचि-३ (क), ग्रेडिङ नहुने खडा रुखको हकमा अनुसूचि-३(ख) र जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावारको हकमा अनुसूची-४ बमोजिमको नमुनालाई आधार मानी सम्झौता गरिनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-३

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

रुख कटान मुछान, ढुवानी तथा घाटगद्दी सम्बन्धी व्यवस्था

११. **कटान मुछान सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) वन प्रवेश अगावै डिभिजनल वन अधिकृतले कटान कार्यलाई सम्झौता अनुकूल व्यवस्थित गर्न प्राविधिक कर्मचारीलाई वन पेशीमा नाम समेत उल्लेख गर्ने गरी जिम्मेवारी तोकी खटाउनु पर्नेछ। कटान मुछान गर्ने सम्बन्धित व्यक्ति वा निकायले देहायका कार्यहरु समेत गर्नुपर्नेछः

(क) वन पेशी प्राप्त गरेको ७ (सात) दिन भित्र काम शुरु गर्नु पर्नेछ।

(ख) काम लगाउँदा स्थानीय व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

(ग) परिचयपत्र सहितका दक्ष जनशक्तिको विवरण डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ।

(घ) कटान मुछान तथा ढुवानी र घाटगद्दीमा खटिने कामदारहरुको स्वास्थ्य तथा दुर्घटनाको बिमा तथा अन्य दायित्व हुनेछ।

(ङ) कामदारलाई सुरक्षित आवश्यक सेफ्टीका साधनहरु उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(च) छपान टाँचा लागेका रुखहरु मात्र कटान गर्नु पर्नेछ। रुख कटान गर्दा फेदमा छपान भएको तल्लो टाँचा प्रष्ट देखिने गरी छोड्नु पर्नेछ।

(छ) छपान भएका रुखहरु उखेल्ने शर्त भएमा सोही बमोजिम जरादेखि नै उखेल्न सकिनेछ।

(ज) छपान भै कटान सहमति पाएका सबै रुखहरु कटान गर्नु पर्नेछ।

तर छपान रद्द गरिएका रुखहरु कटान गर्न पाईने छैन

(२) विभिन्न विकास निर्माण आयोजना सञ्चालन गर्दा कटान भएको वनक्षेत्र, पुनर्वास तथा वसोवास क्षेत्र, वनपथ र अग्निरेखा निर्माणस्थलमा भएका जरा ठुटाहरु मात्र उखेल्ने गरी इजाजत दिन सकिने छ। तर वातावरणीय प्रभाव पर्ने वा भू-क्षय हुने र प्राकृतिक पुनरुत्थान कार्यमा प्रतिकूल असर पर्ने देखिएमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले जरा ठुटा निकाल्न मनाही गर्न सक्नेछ।

(३) कटान भएका रुखहरुलाई उचित तरिकाले गिंडा गरी उपयुक्त साईजमा गोलिया तथा बल्लाबल्लीहरु तयार गर्नु पर्नेछ। बल्लावल्ली र गोलिया हुने काठलाई दाउरामा परिणत गर्नु हुँदैन। त्यसरी नै दाउराको रुपमा मात्र प्रयोग हुने अवस्थाको बांगोटिंगो, धोद्रो, मक्किएको र दाउराको परिभाषा भित्र पर्ने काठलाई गोलिया तथा बल्लाबल्लीमा परिणत गर्नु हुदैन।

(४) गोलिया तयारीको लागि सेक्सनिङ्ग गर्ने, नाप गर्ने र काठको स्तरीकरण (Grading) गर्ने कार्य कम्तीमा सहायकस्तर पाँचौ तह वा सो सरहको वन कर्मचारीले गर्नेछ र सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयका प्रमुख एवं डिभिजनल वन अधिकृतले समय समयमा प्लटको निरीक्षण गरी लिखित पृष्ठपोषण दिनु पर्नेछ।

(५) कटान गरेका रुखहरुबाट निस्केका गोलिया काठ र दाउराको अनुसूची-५ बमोजिमको प्लट कटान रजिष्टर खडा गरी लगत राख्नु पर्नेछ।

६)) गोलिया काठको स्तरीकरण गर्ने कार्य संघिय नियमावलीको अनुसूची-९ बमोजिम गर्नु पर्नेछ।

(७) कटान भएका प्रत्येक रुखवाट निस्केका प्रत्येक गोलिया काठको टक्करमा छपान रुख नम्बर, गिण्डा नम्वर, गोलियाको नापसाईज (गोलाई तथा लम्वाई) र ग्रेड समेत स्पष्टसँग देखिने गरी इनामेलले लेख्नु पर्नेछ। साथै यसको सट्टामा पानीले असर नपुर्याउने डिजिटल वारकोड (Waterproof Digital Barcode) तथा अन्य प्रविधि समेत प्रयोग गर्न सकिने छ

(८) प्रत्येक प्लटमा कटान भएका सम्पूर्ण रुखहरु र सोबाट निस्केका गिंडाहरुको एकमुष्ट विवरण अनुसूची-६ बमोजिमको प्लट कटान पन्ध्ररोजा फाराममा उल्लेख गरी डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

खिनु लङवा (लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(९) काठ दाउरा कटान मुछान गर्दा छपान भएका रुखहरु बाहेक अन्य रुखहरुको नोक्सानी हुन गएमा बिगो बराबरको जरिवाना असूल गरिनेछ ।

तर नियतवशं अनियमित तरिकाले रुख कटानी भएमा राष्ट्रिय वनमा अपराध गरे सरह कारवाही हुनेछ ।

(१०) राष्ट्रिय वन भित्र अवैध तरिकाले कटान भएका रुखहरु तथा सोबाट उत्पादन भएका वन पैदावार तत्काल संकलन नगरिएमा वा चोरी हुने सम्भावना देखिएमा सो ढालिएको रुखहरु वा सेक्सन गरिएका काठ दाउराहरु डिभिजनल वन अधिकृतले तत्काल संकलन गरी सो सम्बन्धमा जाचँबुझ अनुसन्धानका लागि अधिकृत खटाई सोको जानकारी निर्देशनालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१२. **काठ दाउरा ढुवानी तथा घाटगद्दी सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) दफा ११ अनुसारको लगत भएका गोलिया काठ तथा दाउरा डिभिजनल वन अधिकृतले चारकिल्ला खुलाई तोकिदिएको वन जंगल बाहिरको खुला ठाउँमा सरकारी जग्गामा घाटगद्दी गर्नु पर्नेछ ।

तर सीमावर्ती क्षेत्रमा देशको सिमानादेखि २ कि.मि. भित्र र सःमिल तथा फर्निचर उद्योगको हाताभित्र घाटगद्दी गर्न दिइने छैन। सम्भव भएसम्म वन कार्यालयको परिसर वा आसपासको क्षेत्रमा घाटगद्दी गर्न प्राथमिकता दिनु पर्नेछ।

(२) वन जङ्गल भित्र नै घाटगद्दी गर्नुको विकल्प नभएमा वा कटान क्षेत्रमा उपयुक्त घाटगद्दी गर्ने स्थल नरही अर्को जिल्लाको उपयुक्त स्थानमा घाटगद्दी गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ र डिभिजन वन कार्यालयले घाटगद्दीस्थलको लागि सिफारिस सहित निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्नेछ । निर्देशनालयले स्थलगत निरीक्षण गर्न आवश्यक ठानेमा सो समेत गरी डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिस अनुसार चारकिल्ला सहितको घाटगद्दीस्थल तोक्न सक्नेछ। निजीआवादी, सार्वजनिक तथा शहरी वनबाट उत्पादित वन पैदावारको घाटगद्दी गर्न समेत निर्देशकले छिमेकी जिल्लामा तोक्न सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिमको स्थानमा घाटगद्दी गर्न उपयुक्त ठाउँ उपलब्ध नभई कुनै व्यक्ति विशेषको नम्बरी आवादी जग्गामा घाटगद्दी गर्नुपर्ने अवस्था आएमा सम्बन्धित जग्गाधनीको लिखित मञ्जुरी लिई घाटगद्दी कायम गर्नको लागि कटान, मुछान तथा संकलन गर्ने व्यक्ति वा निकायले माग गरेमा डिभिजनल वन अधिकृतले त्यस्तो आवादी जग्गामा घाटगद्दी गर्न अनुमति दिन सक्नेछ।

तर काठ दाउराको बिक्री वितरण नभए सम्म सो निजी जग्गाको भाडा संकलनकर्ताले नै तिर्नु पर्नेछ ।

(४) ढुवानी गर्ने प्रत्येक गोलियाको दुवै टक्करमा "व.वि....... जा." संकेतको पासिङ टाँचा लगाई घाटगद्दीमा ल्याउनु पर्नेछ।

(५) कटान गरेको प्लटबाट घाटगद्दी स्थानसम्म काठ दाउरा ढुवानी गर्दा अनुसूची-७ बमोजिमको रमाना/चलानी पुर्जी भरेर ढुवानी गर्ने साधनका चालकलाई एक प्रति दिई पठाउनु पर्नेछ । घाटगद्दीमा उक्त रमाना पुर्जी अनुसारको काठ दाउरा कटान मुछान तथा संकलन गर्ने व्यक्ति वा निकायको प्रतिनिधिले बुझ्नु पर्नेछ । रमाना पुर्जीमा डिभिजन वन कार्यालयको छाप लागेको र प्लट निरीक्षणमा खटिएको वन कर्मचारी र व्यक्ति वा निकायको प्रतिनिधिको समेत दस्तखत हुनु पर्नेछ।

(६) काठ ढुवानी गर्दा डिभिजनल वन अधिकृतले तोकिदिएको बाटो मात्र प्रयोग गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(७) भौगोलिक कठिनाई भएको वनक्षेत्रबाट घाटगद्दीसम्म काठ ढुवानी गर्न गोलिया चिरान नगरी सम्भव नहुने भएमा डिभिजन वन कार्यालयले यस्ता गोलिया काठ हाते आरा वा आधुनिक मेशिन आराले चिरान गर्ने सहमति निर्देशकबाट लिई चिरान आदेश दिन र घाटगद्दी गर्न इजाजत दिन सक्नेछ । उक्त चिरान गरिएको प्रत्येक गोलिया तथा सोबाट उत्पादित चिरान काठको लगत राख्नु पर्नेछ।

तर निजी आवादी, सार्वजनिक तथा शहरी वन र सामुदायिक वनबाट उत्पादित काठको हकमा डिभिजनल वन अधिकृतबाट सहमति लिई गर्न सकिनेछ ।

(८) सडकको पहुँच नपुगेको वनक्षेत्र जहाँ प्राकृतिक प्रकोपले ढलेका, विद्युत प्रसारण लाइन, सडक, टेलिफोन टावर आदि निर्माणको सिलसिलामा कटान भई लिलाम बिक्री भएका रुखहरुको राजस्व बुझी विमार्का गरिसकेपछि मात्र गोलिया काठ चिरान गर्न इजाजत दिनु पर्नेछ।

(९) प्लटमा छपान भएका रुखहरुको मूल्याङ्कनका आधारमा खडा रुख नै लिलाम गरेको अवस्थामा डिभिजनल वन अधिकृतले सकार मूल्य, मु.अ.कर तथा प्रदेश शुल्क समेत लिई गोलिया काठमा विमार्का गरिसकेपछि मात्र चिरान गर्न इजाजत दिन सक्नेछ।

(१०) प्लटमा कटान कार्य समाप्त भएर घाटगद्दीमा आएका काठ दाउरा मध्ये सम्बन्धित डिभिजनल वन अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको वन प्राविधिक बाट कम्तीमा १५ प्रतिशत, निर्देशक वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको वन प्राविधिकबाट कम्तीमा ५ प्रतिशत निरीक्षण गरी विवरण सहितको अभिलेख राख्नु पर्नेछ । छपान मूल्यांकन गर्दा अनुमानित मात्र हुने भएकाले रूखको अवस्था अनुसार कटान, मुछान पश्चातः आयतनमा केही फरक पर्न सक्नेछ।

(११) घाटगद्दीमा गोलिया काठ चाङ लगाएर राख्नु पर्नेछ । चाङ लगाउँदा लामो गोलिया सबैभन्दा तल र क्रमशः छोटो गोलिया माथि हुने गरी सबै गोलिया काठको एकातर्फको टक्कर एउटै सतहमा पर्ने गरी मिलाएर राख्नु पर्नेछ। साथै असना कर्मा जस्ता धामले चर्किने प्रजातीको हकमा पुर्व-पश्चिम दिसा तर्फ फर्काइ पाइलिङ्ग गरी आवश्यक छहारी हुने प्रवन्ध गर्नुपर्छ । दाउराको हकमा २० फिट × ५ फिट × ५ फिट साइजको चट्टा वा १० फिट × ५ फिट × ५ फिट साइजको आधा चट्टा वा ५ फिट × ५ फिट × ५ फिट साइजको एक चौथाई चट्टा बनाई कुन प्लटको दाउरा हो सो समेत देखिने गरी चट्टा नम्बर इनामेलले लेखेर राख्नु पर्नेछ । बल्लाबल्लीलाई पनि छुट्टै चाङ लगाउनु पर्नेछ।

(१२) घाटगद्दीमा आएको सम्पूर्ण काठ दाउराको घाटगद्दी रजिष्टर खडा गरी जात, स्तर (ग्रेड) र नापसाईज खुलाई अनुसूची-८ बमोजिम लगत तयार गरी राख्नु पर्नेछ। रमाना पुर्जी र घाटगद्दीको लगत अनिवार्य रुपमा भिड्नु पर्नेछ।

(१३) प्लटमा खटिएका कर्मचारीहरु र कटान मुछान तथा संकलनको काम गर्ने व्यक्ति वा निकायले नियमित रुपमा घाटगद्दीमा रहेका सम्पूर्ण काठ दाउराको परिमाणको विवरण अनुसूची-९ बमोजिमको घाटगद्दी पन्ध्र रोजा फाराम भरी डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(१४) उपदफा (१०) बमोजिम घाटगद्दी निरीक्षण गर्दा तोकिएको स्थानमा घाटगद्दी नगरिएको, काठ दाउराको नापसाईज र स्तर (ग्रेड) फरक परेको, चाङ र चट्टा नमिलाएको, घाटगद्दी रजिष्टर र घाटगद्दी पन्धरोजा फाराम दुरुस्त नराखेको, गोलियाको दुवै टक्करमा "व.वि... जा." संकेतको पासिङ टाँचा नलगाएको, प्रत्येक गोलिया काठको टक्करमा छपान रुख नम्बर, गिण्डा नम्बर, नापसाईज र ग्रेड स्पष्टसँग देखिने गरी नलेखेको, रमाना पुर्जी र घाटगद्दीको लगत नभिडेको लगायतका त्रूटीहरु गरेको फेला परेमा पदीय जिम्मेवारी पूरा नगरेको ठहऱ्याई उक्त कार्यसँग सम्बन्धित कर्मचारीहरु उपर विभागीय कारवाही हुनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(१५) उपदफा (१४) बमोजिम निरीक्षणको क्रममा फरक भेटिएमा सोभन्दा माथिल्लो तहको कर्मचारीबाट त्रुटी सच्याउन लगाउनु पर्नेछ।

(१६) कार्ययोजनाले निर्दिष्ट गरेको वार्षिक परिमाणमा वन जङ्गलको हैसियत नबिग्रने गरी काठ दाउराको सङ्कलन र निकासी गरिसकेपछि सो वनबाट कसैलाई पनि काठ दाउरा उपलब्ध गराईने छैन। तर दैवीप्रकोप पीडितको राहत र दाहसंस्कार प्रयोजनको लागि भने बाह्रै महिना काठ दाउरा उपलब्ध गराउन यस दफाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

(१७) जिल्लाको स्वीकृत आवधिक योजना सहितको रणनितिक योजना बमोजिम काठ, दाउरा संकलन तथा घाटगद्दी गर्दा प्रदेश सरकारबाट निर्णय भई अन्यथा समयावधि तोकिएको अवस्थामा बाहेक अनुसूची-१० मा उल्लेखित समय तालिका अनुसार कार्य संचालन गर्नु पर्नेछ।

१३. **घाटगद्दीमा काठ दाउराको सुरक्षा सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) डिभिजन वन कार्यालयलाई काठ दाउरा हस्तान्तरण नभएसम्म घाटगद्दीमा रहेका काठ दाउरा संकलनकर्ता र डिभिजन वन कार्यालयलाई हस्तान्तरण भइसकेपछि डिभिजन वन कार्यालयले तोकेको कर्मचारीमा सुरक्षाको जिम्मेवारी रहनेछ ।

(२) सब डिभिजन वन कार्यालयले आफ्नो क्षेत्र भित्र घाटगद्दी स्थल र वन पैदावारको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण गरी सुरक्षाको उचित प्रवन्ध मिलाउनुका साथै वन पैदावारको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्छ । सुख्खायाममा आगलागी हुनवाट जोगिनका लागि घाटगद्दी स्थल र सो वरिपरि नियमित सरसफाई गर्नुपर्छ ।

(३) घाटगद्दीमा रहेका वन पैदावारहरु वाढी / पहिरो वा आगलागी जस्ता विपद वा अन्य काबु बाहिरको परिस्थितिको कारणबाट पूरै वा केही मात्रामा नोक्सान भएको अवस्थामा त्यस्तो घटना घटेको २४ घण्टा भित्र सम्वन्धित कार्यालयले तालुक कार्यालय, प्रहरी र स्थानीय प्रशासनमा जानकारी गराउनु पर्नेछ । यस्तो हानि नोक्सानीको सम्बन्धमा प्रहरी र स्थानीय तहको प्रतिनिधिको रोहवरमा तयार पारेको घटनास्थल प्रकृति मुचुल्का र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिसका आधारमा निर्देशकले आफ्नो राय सहित मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिमको प्राप्त सिफारिसका आधारमा मन्त्रालयले मिनाहाको लागि प्रदेश सरकार (मन्त्रीपरिषद) समक्ष पेश गर्नेछ ।

१४. **प्लटको म्याद थप गर्ने व्यवस्था:** (१) सामान्यतया प्लटको म्याद थप गरिने छैन ।तोकिएको म्यादभित्र काम सम्पन्न गर्न नसक्ने अवस्था आएमा सोको मनासिव कारण खुलाई म्याद थपको लागि म्याद सकिनु अगावै निवेदन दिनु पर्नेछ । यसरी माग गरेको म्याद थपको कारण मनासिव देखिएमा डिभिजनल वन अधिकृतले एकै पटक वा पटक पटक गरी बढीमा एक महिनासम्म वैशाख मसान्त अगावै काम सकिने गरी म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम थप भएको म्याद भित्र समेत काम गर्न नसक्ने व्यक्ति वा निकायको अभिलेख राखी निर्देशनालय र मन्त्रालयमा सोको जानकारी दिनु पर्नेछ । यस किसिमको दुई वा दुईभन्दा बढी पटक अभिलेख रहेको पाइएमा त्यस्ता व्यक्ति वा निकायलाई काठ दाउरा सम्बन्धी कारोवार गर्न नपाउने गरी कम्तीमा २ वर्ष सुचिकृतवाट हटाउन सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरी सो को जानकारी निर्देशनालयमा दिनुपर्ने छ ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

१५. **प्लटको अन्तिम जाँचः** (१) डिभिजनल वन अधिकृतको अनुरोधमा प्लटमा काम सकिएको एक महिना भित्र कटान मुछान गरिएको प्लटको सम्बन्धित निर्देशक वा निजले तोकेको अधिकृतस्तरको वन प्राविधिक कर्मचारीबाट अनुसूची-११ बमोजिमको फाराम अनुसार प्लटको अन्तिम जाँच गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अन्तिम चेकजाँच गर्दा दफा १६ बमोजिमको काम कारवाही भए नभएको समेत हेर्नु पर्नेछ।

(३) डिभिजनल वन अधिकृतले प्लट कटान प्रक्रियाको छपानदेखि अन्तिम चेकजाँच सम्मका लागि सम्भव भएसम्म खटिएका कर्मचारीलाई नै जिम्मेवारी दिनु पर्नेछ।

(४) अन्तिम जाँचको क्रममा छपान भएका सबै रूखहरु कटान भएको नपाईएमा कटान नगर्नाको औचित्य पुष्टि हुने मुनासिव कारण भएमा मात्र कटान नभएका रुखहरुको जि.पि.एस. लोकेशन लिई पुरानो छपान लगत बमोजिमको रुखको विस्तृत विवरण सहित उक्त सबै रुखहरु डिभिजन वन कार्यालयलाई बुझाउनु पर्नेछ । साथै औचित्य पुष्टि हुन नसकेका त्यस्ता रुखहरुको प्रति रुख दूई हजार रुपैयाका दरले कटान गर्ने निकायबाट असूलउपर गरी प्लट क्लियर गरिनेछ।

(५) छपान भएका रुखहरु हराएमा, कटान गर्दा अनियन्त्रित भई अर्को रुखमा हानी नोक्सानी पुगेमा फिल्डमा खटिएको कर्मचारीले सोको जानकारी समयमै डिभिजन वन कार्यालयलाई दिनुपर्नेछ। डिभिजन वन कार्यालयले आवश्यक निरीक्षण गरी तयार पारेको प्रतिवेदनका आधारमा सम्बन्धित व्यक्ति वा निकायबाट मूल्यांकन बमोजिमको रकम जरिवाना गरिनेछ।

(६) छपान भएको भन्दा फरक रुख वा बढी रुख नियतवश काटिएमा प्रचलित कानुन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

१६. **पुनर्स्थापना व्यवस्थाः** (१) कटान गर्ने व्यक्ति वा निकायले प्लटमा कटान मुछान कार्य सम्पन्न भई घाटगद्दी गर्नुपर्ने काठ दाउरा घाटगद्दी भई सकेपछि देहायका कार्यहरु गर्नुपर्नेछः

(क)प्लटमा रहेका पात पतिंगर, बोक्रा र अन्य फोहोरहरु समेत हटाई सफा गर्नु पर्नेछ।

(ख)कटान मुछान गर्दा र काठ दाउरा ढुवानी गर्दा प्रयोग गरेको निकासी मार्गहरुमा भएका खाल्डाहरुलाई माटोले पुरी पहिलाकै स्थितिमा हुने गरी मर्मत सुधार गर्नु पर्नेछ।

(ग) माथि उल्लेखित कार्यका लागि लाग्ने खर्च कटान गर्ने व्यक्ति वा निकायले नै व्यहोर्नु पर्नेछ।

(२) कटान मुछान गर्दा खाली भएको क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार डिभिजन वन कार्यालयले वृक्षारोपण गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-४

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

काठ दाउराको नापी, स्तरीकरण र खडा वा ढलेका रुख बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था

१७. **काठ दाउराको नापी सम्बन्धी व्यवस्थाः** सहायक स्तर पाँचौ वा सो भन्दा माथिल्लो दर्जाको वन प्राविधिक कर्मचारीले काठ दाउराको नापी, स्तरीकरण (Grading) र पाईलिङ गर्ने गराउने कार्य देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछः

(क) गोलिया काठको लम्बाई मापन गर्दा नजिकको फिटमा (८ इन्च माथि १ फिट, ४ देखि ८ इन्चसम्म ०.५ फिट र ४ इन्च मुनि ० फिट) कायम गर्नु पर्नेछ।

(ख) गोलाई नाप गर्दा गोलियाको लम्बाईको मध्य भागमा बोक्रा ताछेर रिङ्ग बनाई इन्चमा नाप गर्नु पर्नेछ। बोक्रा नभएको वा बोक्रा ताछ्न नहुने काठको हकमा नापी गर्ने व्यक्तिले नापेको ठाउँमा चिनो लगाउनु पर्नेछ र अनुगमन निरीक्षण गर्नेले पनि सोही ठाँउमा नापेर जाँच गर्नु पर्नेछ। गोलाई मापन गर्दा नजिकको इन्चमा (७ लाइनभन्दा माथि १ इन्च र सो लाइनभन्दा मुनि ० इन्च) मापन गर्नु पर्नेछ। गोलियमा पंखी भएको अवस्थामा पंखी (Buttress) कटाई गोलिया मापन गर्नु पर्नेछ। तर चिरान काठको लम्बाई मापन गर्दा छड्के भाग कटाएर नजिकको इन्चमा मापन गर्नु पर्नेछ।

(ग) चिरान काठको चौडाइ र मोटाइ मापन गर्दा बाहिरी भागको मक्किएको सडेको भागलाई कटाएर नजिकको इन्च सम्म मापन गर्नु पर्दछ।

(घ) गोलियाको आयतन निकाल्दा क्वाटर गर्थ सूत्रबाट निकाल्नु पर्नेछ। यसरी आयतन निकाल्दा गोलियामा धोद भएमा धोदको आयतन पनि क्वाटर गर्थ सूत्रबाट हिसाब गरी धोदकट्टी गर्नु पर्नेछ। गोलियाको एकातिर मात्र धोद भएमा गोलियाको आधा लम्बाईलाई मात्र धोदको लम्बाई मान्नुपर्नेछ भने दुवैतिर धोद भएमा गोलियाको पूरै लम्बाईलाई धोदको लम्बाई मानी हिसाब गर्नु पर्नेछ। धोदको आयतन निकाल्दा गोलियामा भएको दुवैतिरको धोदको औषत व्यास निकाल्नु पर्नेछ। यसरी निकालिएको व्यासबाट धोदको गोलाई निर्धारण गरी क्वाटर गर्थ सूत्रबाट धोदको आयतन निकाली गोलियाको आयतनबाट घटाउनु पर्नेछ।

(ङ) काठ नाप्दा काठको बाहिरी भाग मक्किएको भएमा मक्किए जतिको भागलाई कटाई नाप्नु पर्दछ।

(च) गोलिया काठको ग्रेडिङ्ग गर्दा संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-९ अनुसार गर्नुपर्दछ।

(छ) चिरान काठको हकमा सबै चिरान काठलाई "ए" ग्रेडमा कायम गर्नु पर्नेछ। तर आपूर्ति समितिको हकमा स्वीकृत कार्ययोजना वमोजिम हुनेछ।

(ज) चिरानवाट उत्पादित वाकल स्ट्रीप तथा भुस हरु तौलका आधारमा केजीमा मापन गरिने छ।

(झ) दाउराको मापन गर्दा चट्टामा मापन गर्नु पर्नेछ र २० फिट X ५ फिट X ५ फिटको थुप्रो (३३३.३३ घन फिट) लाई एक चट्टा भनिन्छ।

१८. **काठ दाउरा सदुपयोगको व्यवस्थाः** (१) आफूले सङ्कलन गरी घाटगद्दी गरेको काठ दाउराको समयमै सदुपयोगको व्यवस्था सम्बन्धित निकायले मिलाउनु पर्दछ। यसका लागि सम्वन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयको प्रमुखले आफ्नो सब डिभिजन वन कार्यालय भित्र सँकलन भइ अन्तिम चेकजाँच भएका वा कुनै तरीकावाट प्राप्त भएका काठ दाउरा लगायत अन्य वन पैदावारको लगत ७ दिन भित्र लट वनाइ विक्री वितरणका लागि डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) अन्तिम चेकजाँच सम्पन्न भएको बढीमा दुई महिनाभित्र डिभिजन वन कार्यालले काठ दाउरा बिक्री वितरणको प्रक्रिया शुरु गर्नु पर्नेछ। कुनै कारणले तोकिएको अवधि भित्र प्रक्रिया शुरु गर्न नसकेमा कारण खुलाई निर्देशनालयमा जानकारी गराई पुन: प्रक्रिया शुरू गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

१९. **खडा वा ढलापडा रुख बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) प्रदेश सरकारको निर्णयबाट वा स्वीकृत कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्दा छिटै सडिगली जान सक्ने प्रजातिका हटाउनुपर्ने खडा वा प्राकृतिक प्रकोपबाट ढलेका, सडक पहुँच नभएका र घाटगद्दी गर्ने स्थानको असहजता भएका क्षेत्रका रुखहरु हटाउनु पर्ने भएमा निर्देशकको स्वीकृति बढीमा २०० वटा रुखहरु सम्मको प्लट बनाई संघीय वन नियमावलीको अनुसूची- ६ को द्रष्टव्य (२) मा व्यवस्था भएको राजस्व दर बमोजिम Stumpage Value अनुसारको मूल्याङ्कन गरी नेट आयतन निकाली यसलाई न्यूनतम मूल्य मानी खडा रुख वा ढलेको अवस्थामा लिलाम गर्न सकिनेछ। यसरी लिलाम गर्दा कबोल गरेको सम्पूर्ण रकम वन प्रवेश इजाजत प्राप्त गर्नु अघि बुझाउनु पर्नेछ र सो रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कटान गर्ने सम्बन्धित व्यक्ति वा निकायले कायम गरिएका प्लटहरुका सबै रुखहरु कटान मुछान गरी काठ दाउरा उठाई लैजानु पर्नेछ। यदि रुखहरु कटान मुछान नगरेमा कबोल गरिए अनुसार दाखिला गरिएको रकम फिर्ता हुने छैन। करारनामामा उल्लेखित परिमाण भन्दा बढी काठ दाउरा उत्पादन भएमा र उक्त बढी भएको काठ दाउरा सकारकर्ताले उठाई लग्ने भएमा नापी लगत अनुसार राजस्व रकम थप गर्नु पर्नेछ। यदि सकारकर्ताले बढी भएको काठ दाउरा दुई महिना भित्र पनि उठाई नलगेमा डिभिजन वन कार्यालयले उक्त काठ दाउरा जफत गरी लिलाम बिक्री गर्नेछ। जफत गरिएका काठ दाउराको कटान मुछान खर्च उपलब्ध गराइने छैन।

(३) ग्रेडिङ्ग गर्नु र नपर्ने प्रजातिका खडा वा सिंगै रुख नै लिलाम गर्दा Stumpage Value को आधारमा मूल्यांकन गरिएको परिमाणभन्दा बढी निस्किएमा बढी भएको परिमाणको थप राजस्व कबोल गरेको प्रति इकाई दर अनुसार बुझाउनु पर्नेछ। तर मूल्यांकन भन्दा कम काठ तथा दाउरा उत्पादन भए पनि कबोल गरिए अनुसार दाखिला गरिएको रकम फिर्ता हुने छैन।

(४) संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-६ को खण्ड (क) मा उल्लेखित दुई भन्दा बढी किसिमको ग्रेडिङ्ग गर्नु पर्ने प्रजातिको खडा वा ढलेको रुख कटान मुछान नगरी सिधै लिलाम गर्नुपर्ने भएमा उक्त अनुसूचीको द्रष्टव्य (२) मा उल्लेखित "बी" ग्रेडको राजश्व दर बमोजिम मूल्यांकन गर्नु पर्नेछ। ग्रेडिङ्ग गर्नु नपर्ने प्रजातिको रूखको हकमा सोही अनुसूचीको -६ को खण्ड (क) मा उल्लेख भए बमोजिम र "ए" र "बी" ग्रेडिङ गर्नु पर्ने प्रजातिको हकमा अनुसूचीको द्रष्टव्य (२) मा उल्लेखित "ए" ग्रेडको राजस्व दर बमोजिम मूल्यांकन गर्नु पर्नेछ। दाउराको हकमा अनुसूची-६ को खण्ड (घ) मा उल्लेखित व्यापारिक प्रयोजनमा व्यवस्था भएको राजश्व दर बमोजिम मूल्यांकन गर्नु पर्नेछ। यसरी गरिएको मूल्यांकनलाई न्यूनतम अंक मानी बिक्री गरिनेछ। बोलपत्रदाताले बोलपत्र फाराम दाखिला गर्दा ग्रेड अनुसारको कबोल अंक खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ। यसरी लिलाम गरेको काठ दाउराको करारनामाको नमुना अनुसूची-३ (क) र अनुसूची-३ (ख) मा समावेश गरिएको छ।

(५) संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-८ को खण्ड (क) मा उल्लेखित वनस्पतिजन्य वन पैदावार सिधै लिलाम विक्री गर्नुपर्ने भएमा सोमा उल्लेख भए बमोजिमको राजस्व दर बमोजिम मूल्यांकन गर्नु पर्नेछ। उक्त वनस्पति जन्य वन पैदावारको करारनामाको नमुना अनुसूची-४ मा समावेश गरिएको छ।

(६) नदीजन्य वन पैदावारको लिलाम विक्री एक द्वार प्रणाली मार्फत स्थानीय तहवाटै गराइने छ।

(७) उपदफा (५) र (६) बमोजिम सकारकर्ताले सकार गरेको सम्पूर्ण रकम दाखिला गरेपछि वन पेशी दिइनेछ। काठको हकमा ग्रेडिङ्ग अनुसारको काठ दाउराको सकार दररेट बमेजिमको मूल्यले खामेसम्म सोही अनुसार र अन्यथा कबोल दररेटमा थप रकम लिई छोडपुर्जी दिनु पर्नेछ।

(८) जरा ठुटासँग जोडिएको काठको मूल्य संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-६ को खण्ड (ख) अनुसार लिनु पर्नेछ।

(लिम्बू)

मा. सिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

(९) बल्लाबल्लीको मूल्य संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-६ को खण्ड (ग) अनुसार लिनु पर्नेछ।

मा. सिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-५
बेवारिसी तथा दरियाबुर्दी काठ सम्बन्धी व्यवस्था

२०. **बेवारिसी तथा दरियाबुर्दी काठ सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) नदी वा खोलाले बगाई ल्याएको वा किनारा लागेको वा अड्केको वा डुबेको वा पुरिएका सबै काठ टाँचा निशानाहरु लागेको वा टाँचा निशाना खुर्केको वा बदलेको वा उडेको वा कुनै तरहबाट मेटिएको काठ र टाँचा निशाना नलागेका दरियाबुर्दी तथा बेवारिसे काठ तथा दाउराको स्वामित्व प्रदेश सरकारको हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका सबै काठहरु डिभिजनल वन अधिकृतले सुरक्षित घाटगद्दी वा डिपोमा जम्मा गरी राख्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम डिपोमा जम्मा हुन आएको काठको किसिम र परिमाण खुलाई कुनै व्यक्ति वा संस्थाबाट हकदावीको लागि सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयले ३० दिनको म्याद दिई सूचना प्रकाशित गरी डिभिजन वन कार्यालयका अतिरिक्त स्थानीय तह समेतमा टाँस गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको सूचनामा तोकिएको अवधिभित्र सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाले आफ्नो हकदावीको सवुद प्रमाण (उक्त काठ प्राप्त गरेको वा सोको स्वामित्व प्रमाणित हुने कागजात, सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र र अन्य कुनै हकदावी सावित हुने प्रमाण) सहितको निवेदन डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम पर्न आएको निवेदन उपर डिभिजनल वन अधिकृतले छानविन गरी गराई निवेदकको हकदावी पुग्ने वा नपुग्ने निर्णय गरी सोको जानकारी निवेदकलाई गराउनु पर्नेछ। कसैको हकदावी पुगेको ठहरेमा डिभिजन वन कार्यालयले आफ्नो लागत खर्च निजबाट असुल उपर गरी निजलाई काठ उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम डिभिजनल वन अधिकृतले हकदावी नपुग्ने भनी गरेको निर्णयमा चित्त नबुझ्ने व्यक्ति वा संस्थाले निर्णयको सूचना प्राप्त भएको मितिले ३५ दिन भित्र सम्बन्धित निर्देशक समक्ष उजुर गर्न सक्नेछ। यस विषयमा निर्देशकले गरेको निर्णय नै अन्तिम हुनेछ।

(७) डिभिजन वन कार्यालयले उपदफा (२) बमोजिम सुरक्षित घाटगद्दी वा डिपोमा जम्मा गरी राखेको काठ सडीगली, नोक्सानी भई घट्न गएको खण्डमा कुनै व्यक्ति वा संस्थाले उक्त नोक्सानीको हर्जाना प्रदेश सरकार वा डिभिजनल वन अधिकृतबाट दावी गर्न पाउने छैन।

(८) उपदफा (५) बमोजिम कसैको हकदावी नपुग्ने निर्णय भएमा वा तोकिएको म्याद अवधिभित्र हकदावीको निवेदन नपरेमा वा डिभिजनल वन अधिकृतले गरेको निर्णय उपर तोकिएको समयभित्र पुनरावेदन नपरेमा सो काठ दाउराको आम्दानी बाधी डिभिजनल वन अधिकृतले आँफै बिक्री वितरण गर्न वा तोकिए बमोजिम बिक्री वितरण गर्न समिति वा संस्थानलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(९) जङ्गल क्षेत्रमा भएको दरियाबुर्दी काठको लगत राखी डिभिजन वन कार्यालयले नै सङ्कलन गरी नियमानुसार लिलाम बिक्रीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। डिभिजन वन कार्यालय आफैले बिक्री वितरण नगरी प्रचलित राजस्व तथा संकलन खर्च लिई समिति वा संस्थानलाई पनि उपलब्ध गराउन सक्नेछ। यस्तो दरियाबुर्दी काठ दाउराको बिक्री वितरणबाट प्राप्त हुने रकम मध्ये संकलन खर्च कटाई बाँकी रकम प्रदेश सरकारको सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ।

(१०) आवादी क्षेत्रका नदी खोलामा भएको दरियाबुर्दी काठको डिभिजन वन कार्यालयले लगत लिई सङ्कलन गराई नियमानुसार लिलाम बिक्रीको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। डिभिजन वन कार्यालय आफैले बिक्री वितरण नगरी प्रचलित

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

राजस्व तथा संकलन खर्च लिई समिति वा संस्थानलाई पनि उपलब्ध गराउन सक्नेछ। यस्तो दरियाबुर्दी काठ दाउराको बिक्री वितरणबाट प्राप्त हुने रकम मध्ये संकलन खर्च कटाई बाँकी रकम प्रदेश सरकारको सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ।

(११) यसरी वेवारिसी वा दरियाबुर्दी काठको बिक्री वितरणबाट दाखिला भएको कोष प्रदेश सरकारले जिल्ला भित्रको वन तथा वातावरण संरक्षण र वन विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा बजेट विनियोजन गर्नु पर्नेछ। कार्यक्रम कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशनालयबाट हुनेछ।

(१२) दरियाबुर्दी काठ असोज महिनादेखि जेठ महिनाभित्र सङ्कलन तथा घाटगद्दी गर्नु पर्नेछ। यसरी संकलित काठको समयमा नै बिक्री वितरण गरी घाटगद्दीबाट उठाई सक्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-६

श्रोत नखुलेको पुरानो वन पैदावार व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था

२१. **श्रोत नखुलेको काठ दाउरा सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) डिभिजन वन कार्यालय वा सब डिभिजन वन कार्यालय लगायतको परिसरमा लामो समयसम्म श्रोत नखुलेको काठ दाउराको समुचित व्यवस्थापन गर्नको लागि सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालय र सब डिभिजन वन कार्यालयले पुरानो अभिलेख खोजतलास गर्नु पर्नेछ। खोज तलास गर्दा अभिलेख प्राप्त भएमा डिभिजन वन कार्यालयले यसै निर्देशिका बमोजिम बिक्री वितरणको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

(२) डिभिजन वन कार्यालयले पुरानो अभिलेख खोजतलास गर्दा वन पैदावारको श्रोतको पहिचान गर्न नसकेमा सो वन पैदावारको नापजाँच र ग्रेडिङ गरी नयाँ लगत तयार गरी देहाय बमोजिमको समितिमा सोको अवस्था बारे मूल्यांकन गरी प्रचलित वन ऐन नियमावली अनुसार लिलाम बिक्रीको लागि निर्देशनालयमा सिफारिस गर्नुपर्नेछ ।

(क)डिभिजनल वन अधिकृत- संयोजक

(ख)प्रतिनिधि, जिल्ला प्रशासन कार्यालको अधिकृत - सदस्य

(ग) प्रतिनिधि, को.ले.नि.का./प्रदेश लेखा इकाईको अधिकृत - सदस्य

(घ) प्रतिनिधि, सम्बन्धित स्थानीय तह - सदस्य

(ङ) वन अधिकृत, डिभिजन वन कार्यालयको योजना तथा व्यवस्थापन शाखा– सदस्य सचिव

(३) उपदफा (२) बमोजिमको समितिबाट सिफारिस बमोजिम निर्देशनालयले आवश्यक ठानेमा स्थलगत निरीक्षण समेत गरी लिलाम बिक्रीको लागि मनासिव देखेमा मन्त्रालयमा लिलाम सहमतिको लागि सिफारिस गर्नेछ। मन्त्रालयले लिलाम सहमति दिन उपयुक्त ठानेमा मन्त्रीस्तरको निर्णयबाट सहमति प्रदान गर्नेछ।

(४) कुनै काठ दाउरा लगायत अन्य वन पैदावार सडीगली काम नलाग्ने भइ संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-६, अनुसूची-७ र अनुसूची-८ बमोजिमको मूल्यमा विक्री नहुने देखिएमा सो भन्दा कम मूल्य कायम (Devaluation) गरी विक्री वितरण गर्नु पर्ने देखिएमा नियमावलीको नियम १४४ बमोजिमको समिति बाट मुल्याङकन का लागि मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-७

संस्थान र समितिलाई काठ दाउरा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी व्यवस्था

२२. **संस्थानलाई काठ दाउरा उपलब्ध गराउने व्यवस्थाः** (१) प्रत्येक जिल्लाको वार्षिक उत्पादन हुनसक्ने परिमाणको आधारमा संस्थानलाई वार्षिक रुपमा उपलब्ध गराउन सकिने काठ दाउराको परिमाण मन्त्रालयले निर्धारण गर्नेछ।

(२) प्रत्येक जिल्लाको लागि मन्त्रालयले निर्धारण गरेको परिमाणमा नबढ्ने गरी दफा ४ बमोजिम प्लट निर्धारण भई दफा ५ बमोजिम छपान भएका प्लटहरु मध्येबाट संस्थानसँग सम्झौता गरी माघ मसान्तसम्म प्लट तोकी हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ।

(३) उपरोक्त बमोजिम उपलब्ध हुने प्लटहरुबाट संस्थानको नियमानुसार संस्थान आफैले वा आफ्नो जिम्मेवारीमा ठेक्कापट्टाबाट काठ दाउरा सङ्कलन गर्नेछ।

(४) संस्थान आफैले वा आफ्नो जिम्मेवारीमा ठेक्कापट्टाबाट काठ दाउरा सङ्कलन कार्य गर्दा समेत परिच्छेद-२ र ३ को दफा ४ देखि १६ सम्मको प्रक्रिया पूरा गर्नु पर्नेछ।

(५) प्लटमा काम गर्दा वन सम्बन्धी ऐन, नियम र निर्देशिकाहरुको पूर्णरुपमा पालना गर्नु पर्नेछ।

(६) संस्थानले संकलन गरेको काठ दाउरा तोकिए बमोजिम बिक्री वितरण गरिनेछ।

२३. **जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिलाई काठ दाउरा उपलब्ध गराउने व्यवस्थाः** (१) डिभिजन वन कार्यालयले दफा ४ बमोजिम प्लट निर्धारण भई दफा ५ बमोजिम छपान भएका प्लटहरु मध्येबाट प्लट हस्तान्तरण गरी वा आँफैले संकलन गरेको वा संस्थान वा समितिबाट संकलन गराएको मध्येबाट आवश्यकता र उपलब्धताका आधारमा जिल्ला वन पैदावार आपूर्ती समितिलाई काठ दाउरा उपलब्ध गराउनेछ।

(२) समितिले काठ दाउरा संकलन गर्न पाएको प्लट आफैले वा आफ्नो जिम्मेवारीमा ठेक्का पट्टाबाट काठ दाउरा सङ्कलन कार्य गर्दा समेत परिच्छेद २ र परिच्छेद ३ को दफा ४ देखि १६ सम्मको प्रक्रिया पूरा गर्नु पर्नेछ।

(३) समितिले मन्त्रालयबाट स्वीकृत वार्षिक कार्ययोजना अनुसार जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको कार्यविधि, निर्देशिका बमोजिम काठ दाउरा बिक्री वितरण गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-८
अन्य क्षेत्रमा काठ दाउरा आपूर्ति गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था

२४. **समिति वा संस्थान नभएका जिल्लाहरुमा काठ दाउरा आपूर्ति गर्ने सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) समिति वा संस्थान नभएको र सामुदायिक वनबाट आपूर्ति हुन नसक्ने अवस्थामा डिभिजन वन कार्यालयले स्वीकृत वन कार्ययोजनाको अधिनमा रही घरकाज, कृषि औजार, दैवीप्रकोप राहत प्रयोजन र जनसहभागिताद्वारा संचालन गरिने विकास निर्माण कार्यको लागि काठ तथा दाहसंस्कार, घरकाज र धार्मिक कार्यको लागि दाउरा राजस्व दरमा उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(२) समिति वा संस्थानले काम गरेको जिल्लाको डिपोबाट काठ उपलब्ध हुन नसक्ने पहाडी भेगमा समेत उपदफा (१) बमोजिम काठ दाउरा उपलब्ध गराउन सक्ने छ ।

(३) घरकाज प्रयोजन र प्राकृतिक प्रकोप पीडितका लागि तोकिएको मूल्य लिई देहाय बमोजिमको काठ दाउरा उपलब्ध गराउन सक्ने छ ।

(क) **घर निर्माणः** सम्बन्धित स्थानीय तहको स्वीकृत नक्शा सहितको सिफारिसको आधारमा स्थानीय रुपमा उपलब्ध विभिन्न प्रजातिका गोलिया काठ बढीमा २०० क्यू.फि. सम्म।

(ख) **घर मर्मत सुधारः** गोलिया काठ बढीमा ५० क्यू.फि. सम्म । यस प्रयोजनको लागि एकपटक काठ उपलब्ध गराएपछि ३ वर्षसम्म काठ उपलब्ध गराइने छैन।

(ग) **जनसहभागिताद्वारा सञ्चालन गरिने विकास निर्माणः** स्वीकृत लागत इष्टिमेट प्राप्त भएपछि गोलिया काठ बढीमा ३०० क्यू.फि. सम्म।

(घ) **प्राकृतिक प्रकोपः** स्थानीय स्तरमा उपलब्ध विभिन्न प्रजातिका गोलिया काठ ५० क्यू.फि. सम्म।

(ङ) **कृषि औजार (हलो/जुवा/हेंगा):** गोलाई ४ फिट सम्म भएको गोलिया काठ बढीमा १० क्यू.फि. सम्म।

(च) दाउराको हकमा उपलब्ध भएसम्म घरकाज, दाह संस्कार तथा धार्मिक एवं सांस्कृतिक कार्यका लागि वार्षिक रुपमा प्रति परिवार बढीमा १ चौथाई चट्टासम्म।

(छ) विशेष परिस्थितिमा प्रदेश सरकारले निर्णय गरी छुट्टै परिमाण तथा काठको साइज समेत निर्धारण गरेमा सोही अनुसार हुनेछ।

(४) यस परिच्छेद अनुसार काठ दाउरा उपलब्ध गराउँदा स्वीकृत वन कार्ययोजनाको अधीनमा रही सकेसम्म ढलापडा तथा सुखड खडाबाट उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(५) दुर्गम क्षेत्रमा पर्ने भनी तोकिएका गाउँपालिका वा अन्य क्षेत्रहरूमा निम्नानुसारको कार्यविधि अपनाई वन कार्ययोजनाको अधिनमा रही डिभिजन वन कार्यालयले फर्निचर उद्योगहरुलाई नियमानुसारको मूल्य लिई निम्न अनुसारको परिमाणमा काठ उपलब्ध गराउन सक्नेछः

(क) वार्षिक रुपमा विभिन्न जातका सुखड, ढलापडा रुखबाट बढीमा २०० क्यू.फि. सम्म।

(ख) माथि (क) मा उल्लेखित परिमाण एकै पटकमा उपलब्ध नगराई प्रथम पटक १०० क्यू.फि. र उद्देश्य अनुरुप उक्त काठ सदुपयोग भए नभएको अनुगमन गरी सदुपयोग भएको पाइएमा बाँकी काठ उपलब्ध गराइनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(ग) दफा २३ को उपदफा (१) (क) र (ख) अनुसार उपलब्ध भएको काठबाट फर्निचर मात्र तयार गर्नु पर्नेछ।

(६) विकट हिमाली एवं पहाडी जिल्लाहरुमा ठेक्का पट्टाबाट निर्माण गरिने विकास निर्माण कार्यको लागि डिभिजनल वन अधिकृतले मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृतिमा स्वीकृत वन कार्ययोजनाको अधीनमा रही उपलब्ध भएसम्म लागत अनुमान अनुसारको काठ राजस्व मूल्यमा नघट्ने गरी निजले ठेक्का पट्टामा कबोल गरेको काठको मूल्यमा उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(७) यस परिच्छेद बमोजिम काठ दाउरा उपलब्ध गराउँदा मूल्याङ्कन गरी माग बमोजिमको परिमाणमा नबढ्ने गरेर खडा वा ढलापडा रुख नै कटान गरी लैजान सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थालाई डिभिजनल वन अधिकृतले इजाजत दिन सक्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-९

धार्मिक तथा दाहसंस्कार कार्यको लागि काठ दाउरा आपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था

२५. **धार्मिक कार्यको लागि काठ दाउरा आपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) वन कार्ययोजनाको अधीनमा रही परम्परा देखि चलिआएको धार्मिक कार्यको लागि काठ दाउरा माग भएको अवस्थामा नेपाल सरकारबाट निर्णय भई आएमा माग बमोजिमको काठ दाउरा डिभिजनल वन अधिकृतले निःशुल्क रुपमा उपलव्ध गराउनेछ।

(२) धार्मिक कार्यको लागि उपलब्ध गराएको काठ दाउराको परिमाणको लगत डिभिजन वन कार्यालयले निर्देशनालय र मन्त्रालयमा प्रत्येक आर्थिक वर्षको अन्त्यमा पठाउनु पर्नेछ।

(३) यसरी उपलब्ध गराईएको काठ दाउरा तोकिएको कार्य बाहेक अन्य कार्यमा प्रयोग गर्न पाइने छैन।

(४) दाहसंस्कार र धार्मिक कार्यको लागि आवश्यक पर्ने काठ दाउराको हकमा वर्षभरी नै सङ्कलन गरी उपलव्ध गराउन सकिनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१०

जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावारको संकलन तथा बिक्री वितरण सम्बन्धी व्यवस्था

२६. **वन व्यवस्थापन कार्ययोजनामा उल्लेख हुनुपर्नेः** (१) कुनैपनि जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावार संकलन तथा बिक्री वितरण गर्नका लागि जिल्लाको आवधिक योजना सहितको रणनीतिक योजनामा उक्त प्रजातिको संरक्षण, विकास तथा व्यवस्थापनको विषय र वार्षिक संकलन गर्न सकिने परिमाण उल्लेख भएको हुनु पर्नेछ।

(२) जिल्लाको वन व्यवस्थापन कार्ययोजनामा तोकिएको वार्षिक संकलन गर्न सकिने परिमाण भन्दा बढी वन पैदावार संकलन गर्न ईजाजत दिईने छैन।

२७. **जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावारको संकलनका लागि निवेदन दिनुपर्नेः** (१) कुनै पनि जडीबुटी वा अन्य वन पैदावार संकलन गर्न चाहने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीले संकलन गर्न चाहेको वनक्षेत्र, चौहद्दी, वन पैदावारको नाम, संकलन अवधि, संकलन गर्ने परिमाण, संकलनको तरिका र प्रयोजन खोली डिभिजनल वन अधिकृत समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन पर्न आएमा सो वन पैदावार संकलन गर्न प्रचलित कानूनले बन्देज नलगाएको भएमा डिभिजनल वन अधिकृतले जिल्लाको आवधिक योजना सहितको रणनीतिक योजना तथा संकलन गरिने वन पैदावारको उपलब्धता र संकलन गर्न उपयुक्त समय समेतलाई विचार गरी सब डिभिजन वन कार्यालयको स्थलगत चेकजाँच प्रतिवेदनका आधारमा संकलन गर्ने परिमाण तोकी संघीय वन नियमावली बमोजिम हुने राजस्व मूल्य बरावरको रकम दाखिला गराइ र प्रदेश सरकारले तोकेको ईजाजत दस्तुर लिई बढीमा दुई महिनाको म्याद दिई संकलनको इजाजत दिन सक्नेछ। यसरी संकलन ईजाजत दिंदा वन पैदावारको किसिम अनुसार संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-७ र ८ बमोजिमको दस्तुर अग्रिम रुपमा लिई राजस्वमा दाखिला गर्नु पर्नेछ । जुन आर्थिक वर्षमा सँकलन इजाजत लिइएको हो सोही आर्थिक वर्षमा सँकलन गरी लगत प्रमाणित गराउनु पर्नेछ ।

(३) संकलनकर्ता आफूले संकलन गरेको वन पैदावार डिभिजनल वन अधिकृतले तोकेको स्थानमा घाटगद्दी गर्नु पर्नेछ । अर्को जिल्लामा घाटगद्दी गर्न पाईने छैन । डिभिजन वन कार्यालयले सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयबाट घाटगद्दीमा भएको वन पैदावारको नापतौल मुचुल्का प्राप्त भएपछि नियमानुसार लाग्ने कर र थप शुल्क लिनु पर्ने भए सो समेत दाखिला गर्न लगाई स्वदेश भित्र जुनसुकै स्थानमा लैजान पाउने गरी छोडपुर्जी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यदि संकलनकर्ताले विदेश निकासी गर्न चाहेमा प्रचलित कानूनले विदेश निकासी गर्न प्रतिबन्ध नलगाएको भएमा कानुनको प्रक्रिया पूरा गरी विदेश निकासी गर्न डिभिजनल वन अधिकृतले सम्बन्धित भन्सार कार्यालयलाई सिफारिस गर्न सक्नेछ।

तर उपदफा (३) मा जे सुकै लेखिएको भएतापनि डिभिजनल वन अधिकृतले तोकी दिएको घाटगद्दीस्थल नरही अर्को जिल्लाको उपयुक्त स्थानमा घाटगद्दी गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ र डिभिजन वन कार्यालयले घाटगद्दीस्थलको लागि सिफारिस सहित निर्देशनालयमा पेश गर्नु पर्नेछ। निर्देशनालयले स्थलगत निरीक्षण गर्न आवश्यक ठानेमा सो समेत गरी डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिस अनुसार चारकिल्ला सहितको घाटगद्दीस्थल तोक्न सक्नेछ।

(४) डिभिजन वन कार्यालयबाट ईजाजत प्राप्त भएको वन पैदावार सम्बन्धित सब वन कार्यालयको प्रमुखले वन पैदावार राखिएका बोरा वा साधन वा सम्भव भएसम्म बन्द कन्टेनरमा सिलबन्दी गरी सक्कल छोडपुर्जीमा दरपीठ गराएर मात्र ओसारपसार गराउनु पर्नेछ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

(५) वन पैदावार संकलन गर्दा ईजाजतमा उल्लेखित परिमाण भन्दा दश प्रतिशतसम्म बढी संकलन भएमा डिभिजनल वन अधिकृतले थप लाग्ने राजस्व रकम लिई छोडपुर्जी उपलब्ध गराउन सक्नेछ। तर दश प्रतिशत भन्दा बढी भएमा बढी भएजति वन पैदावार जफत गरी प्रचलित वन ऐन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

(६) नियमानुसार संकलन गरी छोडपुर्जी पाई तोकिएको स्थानसम्म स्थानान्तरण गरी भण्डारण गरिएको वन पैदावार अन्यत्र लैजान चाहेमा भण्डारण भएको जिल्लाको डिभिजनल वन अधिकृतले चेकजाँच गरी स्थानान्तरण सहमति दिन सक्नेछ।

(७) जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावारमा आधारित उद्योगले संकलन वा खरिद गरी प्राप्त गरेको कच्चा पदार्थको स्टक विवरण उद्योग रहेको जिल्लाको डिभिजन वन कार्यालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यसरी प्राप्त स्टकबाट उत्पादित वा प्रशोधित वस्तुको आधिकारीक निकायबाट निर्धारित मापदण्ड (कति इकाइ कच्चा पदार्थबाट के कति, कुन कुन, प्रशोधित वस्तु उत्पादन हुने हो) बमोजिमको प्रशोधित वस्तु उद्योगले आफ्नो विल विजकको आधारमा देश भित्र बिक्री गर्न सक्नेछ । प्रशोधनमा उपयोग भएको कच्चा पदार्थ र सोबाट उत्पादित वस्तुको परिमाण सहितको विवरण उद्योगले मासिक रुपमा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ।

२८. **बोलकबोल प्रथाद्वारा लिलाम बिक्री गर्न सकिने:** (१) डिभिजनल वन अधिकृतले जिल्लाको स्थानीय अवस्था र उपलब्ध परिमाण, कार्ययोजनामा उल्लेखित परिमाण र वन पैदावार पाईने क्षेत्र समेतलाई विचार गरी संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-७ र ८ मा उल्लेखित देहाय बमोजिमका वन पैदावारहरुको संकलन तथा बिक्री वितरण नियमावलीको नियम ३१ बमोजिम गर्न सक्नेछ।

क. बाबियो ख. सल्लाको खोटो ग. साधारण ढुंगा घ. सालको बीऊ ङ. तेन्दुपात च. बालुवा छ. ग्रावेल

(२) उपदफा (१) मा जेसुकै लेखिएको भएतापनि ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा संकलन तथा बिक्री वितरणका एकद्वार प्रणाली बमोजिम हुनेछ ।

(३) राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना, राष्ट्रिय गौरवको आयोजना वा लगानी बोर्डबाट लगानी स्वीकृत भएको आयोजना वा प्रदेश सरकारको प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाका लागि आवश्यक पर्ने नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा माँग भए बमोजिम सम्वन्धित स्थानीय तह मार्फत अनुसुची- ८ बमोजिमको दस्तुर लिइ उपलब्ध गराउन सक्ने छ ।

तर स्थानीय तहले आयोजनालाई नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उपलब्ध गराउदा नदी/खोलाको चौडाइको दुवै किनारामा एक चौथाइ भाग छाडेर बिचको आधा भागबाट नदीको बहावलाइ असर नपर्ने गरी सँकलन गराउनु पर्नेछ । यस कार्यको लागि थप मापदण्ड तथा अनुगमन निरीक्षणको कार्य ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा उत्खनन्, बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ मा उल्लेख भए बमोजिम जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुखको सँयोजकत्वमा गठित समितिले गर्नेछ ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-११

काठ दाउरा लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था

२९. **लिलाम बिक्री गरिने काठ दाउराहरुः** (१) देहायको स्रोतबाट प्राप्त हुने काठ दाउराहरु मध्ये जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति तथा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारले तोकेका संस्थाहरुलाई तोकिएको परिमाण छुट्याई बाँकी काठ दाउरा लिलाम बिक्री गरिनेछ।

(क) सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको स्वीकृत वन व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन गर्दा प्राप्त हुने काठ दाउराहरु,

(ख) प्राकृतिक प्रकोपको कारण हटाउनु पर्ने रुखहरुबाट प्राप्त हुने काठ दाउराहरु,

(ग) विभिन्न सरकारी निकाय तथा संघ संस्थाबाट डिभिजन वन कार्यालयलाई हस्तान्तरण हुन आएका काठ दाउराहरु,

(घ) पुनर्वास वा बसोबास गराउनको लागि नेपाल सरकारद्वारा प्रदान गरिएको जग्गामा रहेका रुखहरु कटान गरी आउने काठ दाउराहरु,

(ङ) साझेदारी वन व्यवस्थापन तथा धार्मिक वन व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयन गर्दा प्रदेश सरकारलाई प्राप्त हुने काठ दाउराहरु,

(च) वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजना कार्यान्वयनबाट प्राप्त हुने काठ दाउराहरु,

(छ) संघीय वन ऐनको दफा ४२ बमोजिम राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना, लगानी बोर्डबाट लगानी स्वीकृत भएको योजना र राष्ट्रिय गौरवको आयोजना वा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड पुरा गरेको राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त खनिजजन्य उद्योग सञ्चालन गर्दा हटाउनु पर्ने भई नेपाल सरकारबाट कटान गर्नको लागि स्वीकृत भएका खडा रुखहरु कटानबाट प्राप्त हुने काठ दाउराहरु,

(ज) सालवसाली रुपमा जिम्मेवारी सर्दै आएका काठ दाउराहरु,

(झ) कानुनी कारवाहीको सिलसिलामा जफत भई अदालत वा मुद्दा हेर्ने अधिकारीबाट लिलाम बिक्री गर्ने आदेश फैसला भएका काठ दाउराहरु,

(ञ) खोलानालाले बगाई ल्याएका दरियावुर्दी वा दहत्तर बहत्तर काठ दाउराहरु, र

(ट) श्रोत नखुलेको वा बेवारिसे बरामद भई जफत भएका काठ दाउराहरु।

(२) वन व्यवस्थापन तथा विभिन्न विकास निर्माण कार्य गर्दा हटाउनु पर्ने, छिटो सडिगली जान सक्ने जातका रुखहरु छिटो छरितो कटान गर्नुपर्ने र विकट ठाउँमा कटान गरी घाटगद्दी गर्न असजिलो हुने प्लटहरुको खडा रुख नै अधिकार प्राप्त अधिकारीले काठ दाउरा मूल्याङ्कनको आधारमा प्रचलित कानुनको परिधि भित्र रही लिलाम बिक्री गर्न सक्नेछ। यसरी खडा रुख लिलाम बिक्री गर्दा परिच्छेद-३ र ४ मा उल्लेखित काठ दाउराको संकलन, घाटगद्दी सम्बन्धी र राजस्व असुली सम्बन्धी सम्पूर्ण व्यवस्थाहरुको पालना गर्नु पर्नेछ।

३०. **लट निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) परिच्छेद-४ को दफा १९ को उपदफा (१) बमोजिमको रुख बिक्रीको लागि प्लटलाई नै लट कायम गरिनेछ।

(२) घाटगद्दी गरेका काठ दाउराको लट निर्धारण गर्दा देहाय बमोजिम हुनेछ।

(क) विभिन्न क्षेत्रबाट डिभिजन वन कार्यालयले घाटगद्दीमा उपलब्ध हुन आएका काठ दाउरा मध्येबाट बढीमा १५०० क्यू.फि. सम्मका काठको जात, थान, ग्रेड सहितको परिमाण उल्लेख गरी लट बनाउनु पर्नेछ। यसरी लट बनाउँदा प्रत्येक लटमा सबै ग्रेड र प्रजातिका काठहरु पर्ने गरी बनाउनु पर्दछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

तर श्रोत नखुलेको, बेवारिसे, जफती र मुद्दामा बरामद काठ दाउराको हकमा उपरोक्त उल्लेख भएको व्यवस्थाले असर पार्ने छैन।

(ख) एउटै जिल्लाबाट एक आर्थिक वर्षमा उत्पादन भएको काठ दाउराको क्रमानुसार लट बनाउनु पर्छ ।

(ग) लट बनाई सकेपछि प्रत्येक लटको सङ्कलन आर्थिक वर्ष, लट बनाएको मिति, घाटगद्दीको नाम र लट नम्बर समेत चक/इनामेलले लेखी उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

३१. **काठ दाउराको लिलाम बिक्रीका लागि न्यूनतम मूल्य निर्धारण, राजस्व र लागत खर्च असुली:** (१) यस निर्देशिका बमोजिम संकलन गरी घाटगद्दी गरिएका काठ दाउरा, वेवारिसे तथा मुद्दामा बरामद भएका काठ दाउराको न्यूनतम मूल्य निर्धारण गर्दा संघीय वन नियमावलीको अनुसूची-६ मा तोकिएको प्रति इकाई मूल्यको आधारमा हुन आउने रकमलाई न्यूनतम मूल्य कायम गरिनेछ।

(२) सबै प्रकारको काठ दाउराको संकलन गर्दा लागेको खर्च सकारकर्ताबाट छुट्टै असूल गरिनेछ। यस्तो रकम असूल गर्दा संकलन खर्च यकिन भएको हकमा सोहि बमोजिम र यकिन नभएकोमा प्रचलित जिल्ला दररेट बमोजिम हुनेछ।

(३) संकलन कार्यको लागि बजेटको व्यवस्था नभई अन्य स्रोतबाट सापटी लिई खर्च गरिएको भए त्यस्तो रकम उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त रकमबाट सोधभर्ना गरिनेछ । तर नेपाल सरकार/ प्रदेश सरकारबाट बजेट व्यवस्था भई वा अन्य निकाय (जस्तै सडक, विद्युत, नहर आदि) को लागतमा संकलन गरिएको भए प्राप्त संकलन खर्च बापतको सम्पूर्ण रकम राजस्वमा दाखिला गर्नु पर्नेछ।

(४) खडा रुख नै लिलाम भएको वा संघीय नियमावलीको अनुसूची-८ बमोजिमका अन्य वन पैदावारको वन क्षेत्रबाट नै लिलाम भएको अवस्थामा सम्बन्धित सकारकर्ताले आफ्नै लगानीमा संकलन गर्नु पर्नेछ।

३२. **लिलाम बिक्री गर्ने तरिका:** लिलाम गर्ने वन पैदावारहरुको परिमाण र अवस्था हेरी डाँक बढावढ वा बोलपत्र प्रथाद्धारा लिलाम बिक्री गर्नु पर्दछ।

(क) एक लाख रुपैयासम्म न्यूनतम मूल्य कायम भएका वन पैदावारहरु डाँक बढाबढ गरी लिलाम गर्न सकिनेछ।

(ख) एक लाख भन्दा बढी न्यूनतम मूल्य कायम भएका वन पैदावारहरु बोलपत्रद्धारा लिलाम बिक्री गरिनेछ।

३३. **डाँक बढाबढ गराएर लिलाम गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु:** (१) डाँक बढाबढ गराउने तरिका देहाय बमोजिक हुनेछ।

(क) डाँक बढाबढमा भाग लिने व्यक्ति वा फर्मले नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि सहित रु. १० को टिकट टाँसी निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(ख) कम्तीमा ३ जना डाँक बोल्ने व्यक्ति नभई डाँक बढाबढ शुरु गराउनु हुँदैन।

(ग) डाँक बढाबढ न्यूनतम मूल्यबाट शुरु गराउनु पर्दछ । मूल्य नखुलेका सडिगली जाने वरामद भएका वस्तुहरु लगायत राँगा तथा गोरुगाडा, साइकल, ठेला, बन्चरो, हँसिया आदिको पञ्चकृते मूल्य कायम गरी डाँक बढाबढबाट लिलाम गर्न सकिनेछ।

(घ) डाँक बढाबढमा सहभागी हुने सबै प्रतिस्पर्धीहरुबाट बढाबढ पूर्व न्यूनतम मूल्यको ५ प्रतिशतले नगद धरौटी लिनु पर्दछ ।

(ङ) डाक बढाबढमा भाग लिएका बढी अङ्क कबोल गर्ने माथिल्लो तीन डाँक बढाबढकर्ताबाट कवोल अंकको कम्तीमा १० प्रतिशतले नगद धरौटी लिनु पर्नेछ ।

तर दोश्रो र तेश्रो कबोलवालाको कबोल अङ्ग पहिलो भन्दा क्रमशः १० र २० प्रतिशत भन्दा घटी भएमा धरौटी माग गरिने छैन ।

खिनु लङ्वा (लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(च) अन्य प्रतिस्पर्धीहरुबाट खण्ड (घ) बमोजिम लिइएको नगद धरौटी डाँक बढाबढ समाप्त भई खण्ड (ङ) बमोजिम धरौटी जम्मा गरेपछि त्यसै बखत फिर्ता गरिनेछ।

(छ) डाँक बढाबढ सम्पन्न भएपछि सबैभन्दा बढी कबोल अङ्कलाई यो नै अन्तिम अङ्क भयो भनी घोषणा गर्नु पर्दछ। त्यसपछि उपस्थित सबैको रोहवरमा अधिकतम डाँक बोल्ने तीन व्यक्तिहरुको क्रम अनुसार नाम, ठेगाना र कबोल अङ्ग उल्लेख गरी अनुसूची-१२ अनुसारको ढाँचामा मुचुल्का गराउनु पर्नेछ।

(ज) कबोलवालालाई सोही दिन सात दिनको म्याद दिई कवोल अंक दाखिला गर्न जानकारी गराउनु पर्नेछ।

(२) तोकिएको म्यादभित्र पहिलो कबोलवालाले वन पैदावार उठाउन नआएमा निजले राखेको धरौटी जफत गरी दोश्रो बढी कबोलवालाको बोल स्वीकृत गर्न सकिने छ । दोश्रो कवोलवालाको वोल स्वीकृत भएमा सात दिन भित्र वन पैदावार उठाउन सूचना दिनु पर्नेछ। दोश्रोले पनि तोकिएको म्याद भित्र नउठाएमा निजको समेत धरौटी जफत गरी तेश्रो कवोलवालाको बोल स्वीकृत गर्न सकिने छ । तेश्रो कबोलवालाको बोल स्वीकृत भएमा निजलाई समेत सात दिन भित्र लिलाम गरिएको वन पैदावार उठाउन सूचना गरिने छ । तर दोश्रो र तेश्रो कवोल अंक धरौटी जफत गरी जोड्दा क्रमशः पहिलो र दोश्रोले कबोल गरेको मूल्य भन्दा कम हुनु हुँदैन। यसरी गर्दा पनि लिलाम हुन नसकेमा पुन: लिलाम गर्नु पर्नेछ।

(३) अधिकार प्राप्त अधिकारीमा वन पैदावार लिलाम बिक्रीको सिलसिलामा कबोल भएको डाँकको स्वीकृति गर्ने वा नगर्ने अधिकार निहित रहनेछ। प्रत्येक लटको डाँक बढाबढमा कम्तीमा ३ वटा व्यक्ति वा फर्मले भाग लिएमा पूर्ण प्रतिस्पर्धा भएको मानिनेछ। डाँक बढाबढमा भाग लिने व्यक्ति वा फर्म ३ भन्दा कम भएमा पुनः सूचना प्रकाशन गरी डाँक बढाबढ गर्नु पर्नेछ।

(४) डाँक बढाबढबाट लिलाम गरिने वन पैदावारको हकमा चालु आर्थिक वर्षको कुन कुन महिनाको कुन कुन दिन डाँक बढाबढ गर्ने हो सोको कार्यतालिका बनाई प्रत्येक आर्थिक वर्षको तेश्रो महिनाभित्र राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ। यसरी कार्यतालिका प्रकाशन भइसकेको अवस्थामा लिलाम बिक्रीको सूचना पत्रिकामा प्रकाशित गरिरहनु पर्दैन।

तर जिल्लास्थित बढी जनसम्पर्क हुने कार्यालयहरु र लिलाम बिक्री हुने कार्यालयमा सूचना टाँस गर्न पठाई सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ । साथै तत्काल सडिगली जाने वन पैदावार वा माल वस्तुको हकमा सार्वजनिक स्थानमा सूचना टाँस गरी डाँक बढाबढ गर्न सकिनेछ। डाँक बढाबढका लागि लिलाम बिक्रीको सूचनाको ढाँचा अनुसूची-१३ बमोजिम हुनेछ।

३४. **लिलाम बिक्रीका लागि अपनाउनुपर्ने प्रक्रिया:** (१) डिभिजन वन कार्यालयले लिलाम बिक्री गर्ने वन पैदावारको न्यूनतम मूल्य एक लाखसम्म भए १५ दिन र सोभन्दा बढी मूल्यांकन भएको वन पैदावारको २१ दिनको म्याद दिई राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

(२) बोलपत्रको लागि सूचना प्रकाशनको ढाँचा वन पैदावारको किसिम अनुसार अनुसूची-१४ र अनुसूची-१५ बमोजिम हुनेछ।

(३) बोलपत्रबाट लिलाम बिक्रीको सूचना प्रकाशित गर्दा राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन हुने साथै निर्देशनालय, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय/प्रदेश लेखा इकाइ, भुमि प्रशासन कार्यालय र डिभिजन वन कार्यालय समेतमा सूचना टाँस गर्नु पर्दछ। साथै आफ्नो कार्यालयको वेभ साईटमा समेत सूचना प्रकाशित गर्नुपर्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(४) सालबसाली ठेक्काबाट लिलाम बिक्री गरिने ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा र यस्तै अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावारहरुको बिक्रीको सूचना आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा कम्तीमा २ महिना अगावै प्रकाशन गर्नु पर्नेछ। नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको लिलाम विक्री एक द्वार प्रणाली अपनाइ स्थानी तह मार्फत गराउनु पर्ने छ।

३५. **बोलपत्रद्वारा लिलाम बिक्री गर्ने:** बोलपत्रद्वारा लिलाम बिक्रीका लागि सूचना प्रकाशित गर्दा निम्न कुराहरु खुलाएर सूचना प्रकाशित गर्नुपर्दछ।

(क) बोलपत्र दाखिला गर्ने तरिका,
(ख) बोलपत्र दाखिला गर्न सकिने कार्यालयको नाम,
(ग) बोलपत्र बापत लाग्ने दस्तुर,
(घ) धरौटी रकम,
(ङ) बोलपत्र दाखिला गर्नुपर्ने अन्तिम मिति र समय,
(च) बोलपत्र खोलिने मिति, समय र स्थान,
(छ) अंक र अक्षरमा फरक परेमा अक्षरमा लेखिएकोलाई मान्यता दिईने कुरा,
(ज) बोलपत्रका साथ दाखिला गर्नुपर्ने कागजातहरु,
(झ) बिक्री सदर भए पछि रकम दाखिला गर्नुपर्ने विषय,
(ञ) छोडपुर्जी प्राप्त गरेको मितिले वन पैदावार उठाई लग्नुपर्ने अवधि,
(ट) वन पैदावार जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजाने व्यहोरा,
(ठ) बोलपत्र मान्य नहुने अवस्था,
(ड) शर्त राखिएको बोलपत्र स्वीकृत नहुने कुरा,
(ढ) बोलपत्रसँग सम्बन्धित अन्य आवश्यक कुराहरु।

३६. **बोलपत्रमा भाग लिन पाउने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनी:** (१) काठ दाउराको बोलपत्रको प्रतिस्पर्धामा वन पैदावारको कारोबार गर्ने उद्देश्यले दर्ता भई रीतपूर्वकको फर्म दर्ताको प्रमाणपत्र, स्थायी लेखा नम्बर (PAN) वा मूल्य अभिवृद्धि कर (VAT) दर्ताको प्रमाणपत्र र कर चुक्ताको प्रमाण भएको नियमावलीको नियम १४८ बमोजिम सूचिकृत भएको काष्ठ व्यवसायी वा फर्म वा कम्पनी, सः मिल फर्निचरले मात्र भाग लिन पाउनेछन्।

तर तराई र चुरेक्षेत्र बाहेकका कुनै पनि सःमिल दर्ता नभएका पहाडी तथा हिमाली जिल्लामा सोही जिल्लामा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका फर्निचर उद्योगले त्यस्तो लिलाम प्रक्रियामा भाग लिन पाउने छन। साथै खयर प्रजातीको काठका हकमा रित पुर्वक दर्ता र नवीकरण भएका कत्था उद्योग र खोटोको हकमा रोजिन टर्पेन्टाइन उद्योगले लिलाम प्रक्रियामा भाग लिन पाउने छन।

(२) जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावारको बोलपत्रहरुको प्रतिस्पर्धा रीतपूर्वक फर्म दर्ताको प्रमाणपत्र, स्थायी लेखा नम्बर र कर चुक्ताको प्रमाणपत्र भएको वन पैदावारको कारोबार गर्ने व्यक्ति फर्म वा कम्पनीले भाग लिन पाउनेछन्।

३७. **बोलपत्र फाराम खरिद गर्नुपर्ने:** (१) बोलपत्र दाखिला गर्न चाहने व्यक्ति, फर्म, कम्पनी, सरकारी वा अर्धसरकारी कार्यालयले लिलाम बिक्रीको सूचना प्रकाशित गर्ने डिभिजन वन कार्यालयको कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकेको कर्मचारीको दस्तखत र कार्यालयको छाप लागेको तथा लिलाम बिक्रीका शर्तहरु उल्लेख भएको बोलपत्र फाराम सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालय वा निर्देशनालयबाट देहाय बमोजिमको रकम तिरी खरीद गर्नुपर्नेछ।

(क) रु.१ लाखसम्मको न्यूनतम मूल्यको वन पैदावारको लागि रु. ५००।-
(ख) रु.१ लाख देखि १० लाखसम्मको न्यूनतम मूल्यको वन पैदावारको लागि रु. १५००।-

...ङ्वा (लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(ग) रु.१० लाख देखि माथिको न्यूनतम मूल्यको वन पैदावारको लागि रु. २५००।-

(२) बोलपत्र फारामको ढाँचा अनुसूची-१६ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ।

३८. **बोलपत्रको सिलसिलेबार नम्बर सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) लिलामको लागि तयार गरिएका बोलपत्र फारामहरुको सिलसिलेबार नम्बर राखी कुन कुन कार्यालयमा कति कति सि.नं. का बोलपत्र फारामहरु बिक्रीका लागि पठाईएको हो सोको अभिलेख दुरुस्त राखी बोलपत्र मूल्याङ्कनका बखत भिडान गरी हेर्नु पर्नेछ। यसरी सि.नं. उल्लेख गरी पठाईएका बोलपत्र फारमहरु भन्दा बढी माग भएमा बिक्री गर्ने निकायको प्रमुखबाट प्रमाणित गराई (जस्तै ५ देखि १० नम्बरसम्मको बोलपत्र फाराम रहेकोमा १०.१, १०.२ गर्नुपर्ने) बिक्री गर्नुपर्नेछ र सोको जानकारी सम्बन्धित कार्यालयलाई पठाउनु पर्नेछ। बोलपत्र फाराम बिक्रीबाट प्राप्त रकमको लेखा राखी सोही दिन वा सो दिन नभ्याएको अवस्थामा भोलिपल्टै बैंक दाखिला गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम भिडान गर्दा बिक्रीका लागि पठाईएको बोलपत्र फाराम र दर्ता हुन आएको बोलपत्र फारामको सिलसिलेवार नम्बर फरक पाईएमा त्यस्तो बोलपत्र फाराम रद्द गर्नु पर्नेछ।

(३) स्वस्थ प्रतिष्पर्धालाई प्रोत्साहित गर्न बोलपत्र फाराम खरिद गर्ने समय समाप्त हुनु अगाडी के कति बोलपत्र फाराम को कसले खरिद गरेको छ भन्ने जानकारी सार्वजनिक गरिने छैन।

३९. **बोलपत्र दर्ता गर्ने तरिका:** (१) बोलपत्र फाराम बिक्री भएको र बोलपत्र दर्ता भएको विवरण छुट्टाछुट्टै किताबमा उल्लेख गरी राख्नु पर्नेछ। बोलपत्र फाराम बिक्री र दर्ताको समय समाप्त भएपछि कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकेको अधिकृत कर्मचारीले उक्त किताबमा समय र मिति समेत उल्लेख गरी प्रमाणित गरी वन्द गर्नु पर्नेछ।

(२) बोलपत्र खरिद गर्ने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीले आफूले खरिद गरेकै बोलपत्र सूचनामा व्यवस्था भए बमोजिम सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालय वा निर्देशनालयमा दर्ता गराउनु पर्नेछ।

(३) बोलपत्र दर्ता गर्ने अन्तिम समय भुक्तान नभएसम्म के कति बोलपत्र को कसले दर्ता गरेको छ भन्ने जानकारी सार्वजनिक गर्नु हुँदैन।

(४) कुनै लटका लागि एउटा मात्र बोलपत्र परेको रहेछ भने सो बोलपत्रलाई नखोली पुनः सूचना प्रकाशित गरिनेछ। मुचुल्कामा सोही व्यहोरा जनाउनु पर्नेछ। उक्त बोलपत्र दोस्रो पटक सूचना प्रकाशित गर्दा परेका बोलपत्रहरुसँग मूल्याङ्कन गरिनेछ।

(५) बोलपत्र दाखिला गर्दा कबोल अङ्कको दश प्रतिशतले हुन आउने रकमको बैङ्क भौचर वा कम्तीमा छ महिना अवधि भएको बैंक ग्यारेन्टी धरौटीको रुपमा पेश भएको हुनु पर्नेछ। बैंक ग्यारेन्टीको म्याद छ महिनाभन्दा कम भएमा ७ (सात) दिनभित्र बैंक ग्यारेन्टी वा बिडबण्डको म्याद थप गर्न लगाई लिलाम स्वीकृति गरिनेछ।।

४०. **बोलपत्र खोल्ने प्रक्रिया:** (१) डिभिजन वन कार्यालयबाट प्रकाशित सूचना बमोजिम पर्न आएका बोलपत्रहरु सोही सूचनामा तोकिएको स्थान, मिति र समयमा खोली मुचुल्का बनाई उपस्थित हुने सबैको सहिछाप गर्नु गराउनु पर्नेछ। निर्देशनालय र डिभिजन वन कार्यालयमा पर्न आएका बोलपत्रहरु प्राप्त भएपछि मात्र एकैपटक सबै बोलपत्रहरु खोल्नु पर्नेछ। बोलपत्र खोल्दा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय/प्रदेश लेखा इकाई र बोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधिको रोहवरमा खोल्नु पर्नेछ। तर बोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधि उपस्थित नभए पनि बोलपत्र खोल्न बाधा पर्ने छैन।

(२) समय भित्र दाखिला हुन आएका बोलपत्रहरु खोली रीतपूर्वक परेकाको हकमा अनुसूची-१७ बमोजिमको मुचुल्का बनाई उपस्थित प्रतिनिधिहरुको समेत सहीछाप गराई राख्नु पर्दछ।

(लिम्बू)

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

(३) पहिलो पटकको सूचनामा लटै पिच्छे कम्तीमा दुईवटा बोलपत्रहरु रीतपूर्वक पेश हुन आएको अवस्थामा पूर्ण प्रतिस्पर्धा भएको मानिनेछ।

तर एकमात्र बोलपत्र पर्न आएमा सो बोलपत्रलाई कायमै राखी दफा ४६ बमोजिम पुनः सूचना प्रकाशन गर्नु पर्दछ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१२
बोलपत्रको मूल्यांकन सम्बन्धी व्यवस्था

४१. **बोलपत्र मूल्यांकन समितिको गठनः** (१) लिलाम बिक्रीको बोलपत्र मूल्यांकन गर्न डिभिजनल वन अधिकृत वा निजले तोकेको वन अधिकृतको संयोजकत्वमा लेखा र प्रशासन समेतका कर्मचारी रहने गरी कम्तीमा तीन सदस्यीय मूल्यांकन समिति गठन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) अनुसारको समितिले बोलपत्र खोलेको बढीमा ५ दिनभित्र आवश्यक परेमा फिल्ड समेत निरीक्षण गरी डिभिजनल वन अधिकृत समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ।

४२. **बोलपत्रको परीक्षणः** (१) मूल्यांकन समितिले बोलपत्रहरुको मूल्यांकन गर्दा देहायका विवरणहरु समेत परीक्षण गर्नु पर्नेछ।

(क) फर्म, संस्था वा कम्पनी दर्ताको प्रमाणपत्र,
(ख) वन पैदावार व्यवसाय सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त गरेको प्रमाणपत्रहरु,
(ग) मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्र वा स्थायी लेखा दर्ता नम्बर प्रमाणपत्र,
(घ) सूचनामा तोकेको अवधिसम्मको आन्तरिक राजस्व विभागबाट प्राप्त कर चुक्ता गरेको प्रमाणपत्र वा कर विवरण पेश गरेको कागजात,
(ङ) सूचनामा उल्लेख भए बमोजिमका अन्य कागजातहरु।

(२) उपदफा (१) मा उल्लेख गरिए बाहेक देहाय बमोजिमका आधारहरु निर्धारण गरी बोलपत्र पूर्णताको परीक्षण गर्नु पर्नेछ।

(क) बोलपत्रदाताले बोलपत्रमा कूल सकार रकम उल्लेख नगरी ईकाइ दररेट अंक र अक्षरमा उल्लेख गरेको भए अक्षरको दरलाई मान्यता दिई मूल्याङ्कन गर्दा फरक भए वा नभएको।
(ख) बोलपत्रदाताले बोलपत्रमा उल्लेख गरेको लटको जम्मा सकार रकममा अंक र अक्षरमा फरक परेमा अक्षरमा लेखिएको मान्य हुने हुँदा फरक भए वा नभएको।
(ग) लिलाम कारवाहीमा भाग लिन अयोग्य भए नभएको।
(घ) बैंक वा वित्तीय संस्थाको ऋण नतिरी प्रचलित कानुन बमोजिम अधिकार प्राप्त निकायले कालोसूचीमा राखिएको अवधिसम्म लिलाम कारबाहीमा भाग लिन नसक्ने हुँदा कालोसूचीमा रहे नरहेको।
(ङ) डिभिजन वन कार्यालयबाट बिक्री भएको बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा बोलपत्र पेश भए नभएको।
(च) सम्बन्धित फर्म, संस्था वा कम्पनी आफैले खरिद गरेको बोलपत्र सम्बन्धी कागजात भरी पेश गरे वा नगरेको।

४३. **बोलपत्र मान्य नहुने अवस्थाः** कारवाही नहुने भनी छुट्याईएका बोलपत्रहरु बाहेक दाखिला भएका अन्य बोलपत्रहरु मूल्यांकनको लागि समावेश गर्नु पर्नेछ। दाखिला हुन आएका देहाय बमोजिमका बोलपत्रहरु मान्य हुने छैनन्।

(क) सिलबन्दी भई नआएको,
(ख) सम्बन्धित कार्यालयहरुबाट बिक्री नभएको बोलपत्र दाखिला भएको,
(ग) बिक्री भएको बोलपत्रको प्रतिलिपि दाखिला गरेको,
(घ) सम्बन्धित निकायबाट प्रमाणित नभएको,
(ङ) जसको नाममा बिक्री भएको बोलपत्र फाराम हो उसैको तर्फबाट दाखिला नगरेको,
(च) बोलपत्रदाताको फर्मको छाप र दस्तखत नभएको,
(छ) कबोल अङ्कको दश प्रतिशत रकमभन्दा कमको बैङ्क भौचर वा छ महिना भन्दा कमको बैंक ग्यारेन्टी धरौटीको रुपमा पेश भएको,

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(ज) बोलपत्र आह्वानको सूचनामा तोकिएको अन्य शर्तहरु पूरा नभएको,

(झ) बोलपत्रमा कार्यालयको छाप र कार्यालय प्रमुखको दस्तखत नभएको,

(ञ) म्यादभित्र पेश हुन नआएको,

(ट) बोलपत्रको पूर्णता परीक्षण बमोजिम कागजात नभएको,

(ठ) बिक्रीका लागि पठाईएको बोलपत्र फाराम र दर्ता हुन आएको बोलपत्र फारामको सिलसिलेवार नम्बर फरक पाईएमा त्यस्तो बोलपत्र।

तर बोलपत्रमा सामान्य त्रुटीको आधारमा मात्र बोलपत्र अमान्य हुने छैन।

४४. **बोलपत्रको मूल्यांकन:** (१) बोलपत्रको मूल्यांकन गर्दा प्रत्येक बोलपत्रको मूल्यांकित रकम अर्को बोलपत्रको मूल्यांकित रकमसँग तुलना गरी अनुसूची-१८ बमोजिमको तुलनात्मक विवरण बनाई अधिकतम बोल अंक कबोल गर्ने बोलपत्र यकिन गर्नु पर्नेछ।

(२) अधिकतम बोल कबोल गर्ने बोलपत्रदाताको योग्यता सम्बन्धी कागजातमा मूल्यांकनका आधार अनुरुप भए नभएको जाँच गर्नु पर्नेछ।

(३) अधिकतम अंक कबोल गर्ने बोलपत्रदाताको योग्यता जाँच गर्दा बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा उल्लेखित योग्यता मूल्यांकनका आधार अनुरुप भएको पाईएमा त्यस्तो बोलपत्र अधिकतम मूल्यांकित बोलपत्र मानिनेछ।

(४) बोलपत्रदाताको योग्यता बोलपत्र सम्बन्धी कागजातमा उल्लेखित मूल्यांकनका आधार अनुरुप भएको नपाइएमा निजको बोलपत्र मूल्यांकनबाट हटाई क्रमशः अर्को अधिकतम बोल अंक कबोल गर्ने बोलपत्रदाताको योग्यताको जाँच सोही आधारमा गर्नु पर्नेछ।

(५) कुनै लटका लागि अधिकतम बोल कबोल गर्ने बोलपत्रदाताहरुले कवोल गरेको रकम बरावर भएमा बरावर कवोल गर्ने सकारकर्त्ता फर्महरुलाइ हाल कवोल गरेको मूल्यमा कति रकम थप कवोल गर्न सकिने हो सो ब्यहोरा पत्रमा खुलाइ शिलवन्दी रुपमा पुन: नया सकार रकम पेश गर्नका लागि ३ दिनको म्याद दिइ पत्राचार गर्ने । नयाँ सकार रकममा अधिकतम बोल कबोल गर्ने बोलपत्रदाताको प्रस्ताव परिमार्जन गरी स्वीकृत गरिने छ । यसरी पेश भएको मुल्य वरावर भएमा गोला प्रथा द्वारा निर्णय गरिने छ ।

४५. **बोलपत्र मूल्याङ्कन प्रतिवेदन:** मूल्यांकन समितिबाट बोलपत्र मूल्यांकनको काम सम्पन्न भैसकेपछि विस्तृत विवरण सहितको एउटा मूल्यांकन प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ । प्रतिवेदनमा देहायका कुराहरु समावेश गर्नु पर्नेछ।

(क) कामको पृष्ठभूमि (कामको नाम, लागत अनुमान, ठेक्का नम्बर, समयावधि, कार्यको आवश्यकता आदि),

(ख) मूल्यांङ्कन समितिको गठन, कार्यक्षेत्रगत शर्त तथा कार्य विवरण,

(ग) बोलपत्रदाताहरुका योग्यताको आधार,

(घ) बोलपत्र सम्बन्धी कागजात तयारी,

(ङ) सूचना प्रकाशन मिति, पत्रिका र पटक,

(च) बोलपत्र खरिदकर्ताहरुको नाम, ठेगाना तथा संख्या,

(छ) बोलपत्रदाताहरुको नाम र ठेगाना,

(ज) बोलपत्रदाताहरुको कुल कबोल रकम र मुद्रा ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१३

बोलपत्र स्वीकृति, बिमार्का र छोडपुर्जी तथा पुनर्मूल्यांकन सम्बन्धी व्यवस्था

४६. **पुनः बोलपत्र सूचना प्रकाशनः** (१) पहिलोपटक प्रकाशित सूचना बमोजिम रीतपूर्वक बोलपत्र पर्न नआएमा वा एक मात्र बोलपत्र परेमा वा पहिलो पटकको सूचनामा परेका बोलपत्रहरुमा न्यूनतम मूल्यसम्म पनि कबोल हुन नआएमा कम्तीमा १५ (पन्ध्र) दिनको म्याद दिई पुनः बोलपत्र आह्वान गर्नु पर्नेछ।

(२) पुनः बोलपत्र आह्वान गर्नुपर्दा एउटा मात्र बोलपत्र दाखिला गर्ने अघिल्लो बोलपत्रदाताको बोलपत्रलाई नखोली कायम राखिने छ। तर यसरी कायम राखिएको अवस्थामा बोलपत्रदातालाई चित्त नबुझे आफ्नो बोलपत्र फिर्ता गरी पाऊँ भनी बोलपत्र दाखिला गर्ने निर्धारित म्यादको २४ घण्टा अगाडिसम्म दरखास्त दिएमा निजको बोलपत्र फिर्ता गरिनेछ। साथै त्यस्तो बोलपत्र बापत राखिएको धरौटी समेत फिर्ता हुनेछ।

(३) प्रथम पटकको सूचनामा प्रतिस्पर्धा हुन नसकी बोलपत्र पुनः माग गर्दा एक वा एकभन्दा बढी बोलपत्र परेमा प्रथम पटकको सूचनामा दाखिला भई कायम रहेको बोलपत्र समेत खोलिनेछ। तर प्रथम पटकको सूचना अनुसार एकमात्र बोलपत्र पर्न आएकोमा सो बोलपत्रलाई नखोली यथावत कायम राखी दोश्रो पटक सूचना प्रकाशन गर्दा पनि कुनै बोलपत्र दाखिला हुन नआएमा प्रथम पटक पर्न आएको एकमात्र रीतपूर्वकको बोलपत्रलाई नै पूर्ण प्रतिस्पर्धा भएको मानी प्रतिनिधिहरुको रोहवरमा त्यस्तो बोलपत्र खोल्न सकिनेछ।

४७. **बोलपत्र स्वीकृत गर्नेः** (१) बोलपत्र स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने अधिकार अधिकार प्राप्त अधिकारीमा निहित रहनेछ।

(२) बोलपत्रहरु स्वीकृत गर्ने अधिकार नियमावलीको नियम २७ (१) को अधिनमा रही देहायको विधि अवलम्बन गर्नुपर्नेछः

(क) बोलपत्रबाट लिलाम बिक्री गर्दा रीत पुगेका बोलपत्रहरु मध्ये बढी सकार गर्ने तीन जनाले राखेको धरौटी रोकी सबैभन्दा बढी मूल्य सकार गर्ने सकारकर्ताको बोलपत्र खोलेको मितिले डिभिजनल वन अधिकृतको दायरा भित्र पर्नेको हकमा १० (दश) दिन भित्र र निर्देशनालय वा मन्त्रालयमा पेश गर्नुपर्ने भएमा डिभिजनल वन अधिकृतले किटानी राय सहित ७ (सात) दिन भित्र निर्देशनालय मार्फत मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(ख) मन्त्रालयमा प्राप्त भएको मितिले १० (दश) दिन भित्र बोलपत्र स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने भन्ने निर्णय गरी सक्नु पर्नेछ।

(ग) बिक्री सदर भएको मितिले ७ (सात) दिन भित्र डिभिजन वन कार्यालयले सूचना पाटीमा टाँस गरी स्वीकृत वा अस्वीकृत भएको जानकारी दिनुपर्नेछ।

(घ) बोलपत्र स्वीकृत जानकारी पाएको मितिले ४५ (पैतालिस) दिन भित्र रकम दाखिला गरी सक्नु पर्नेछ। पहिलो सकारकर्ताले तोकेको म्याद भित्र रकम दाखिला नगरेमा निजले राखेको धरौटी जफत गरी दोश्रो बढी सकार गर्नेको नामको बोलपत्र स्वीकृत गर्नु पर्नेछ। यसरी दोश्रो बढी सकार गर्नेको नामको बोलपत्र स्वीकृत भएपछि बाटोको म्याद बाहेक १० (दश) दिनको म्याद दिई रकम दाखिला गर्न सूचना प्रकाशित गर्नु पर्नेछ।

(ङ) दोश्रो सकारकर्ताले पनि तोकिएको समयमा रकम दाखिला नगरेमा धरौटी जफत गरी तेश्रो सकारकर्ताको नाममा बोलपत्र स्वीकृत गर्नु पर्नेछ। तेश्रो सकारकर्ताको नाममा बोलपत्र स्वीकृत भएमा ७ (सात) दिनको समय दिई रकम दाखिला गर्न लगाउनु पर्नेछ। निजले पनि तोकिएको समयावधिमा रकम दाखिला नगरेमा निजको धरौटी रकम जफत गरी पुनः लिलाम बिक्रीको लागि सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(च) दोश्रो वा तेश्रो सकारकर्ताको बोलपत्र स्वीकृत गर्दा पहिलो सकारकर्ताले सकारेको कवोल अंकमा जफत गरिएको धरौटी रकम घटाउँदा हुन आउने रकम भन्दा कममा बोलपत्र स्वीकृत गरिने छैन।

४८. **रकम दाखिला गर्ने जनाऊ:** (१) बोलपत्र स्वीकृत भएपछि लिलाम सदर भएको संस्था/फर्म वा व्यक्तिलाई पटक पटक गरी वा एकै पटक वढीमा ४५ (पैतालिस) दिन भित्र कवोल गरेको सम्पुर्ण रकम, संकलन खर्च, मूल्य अभिवृद्धि कर र प्रदेश सेवा शुल्क समेतको रकम जम्मा गर्ने बारेको जनाऊ दिनु पर्नेछ। जनाऊ पाईसके पछि तोकिएको समय भित्र रकम दाखिला नगरेमा वा मुनासिब कारण देखाई रकम दाखिला गर्ने नगर्ने जानकारी नगराएमा दफा ४७ बमोजिम कारवाहीको प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ। लिलाम सकार गर्नेले रकम दाखिला गर्न असमर्थताको लागि दिएको जनाऊ मुनासिव भएमा डिभिजनल वन अधिकृतले ७ (सात) दिन सम्मको म्याद थप गर्न सक्नेछ।

(२) सकारकर्तावाट बुझाउनु पर्ने रकम पुरै नबुझाइ आशिक रुपमा मात्र बुझाएमा सो रकम समेत जफत गरिने छ। तर मनासिव कारण देखाइ बुझाउनु पर्ने रकम को ५० प्रतिशत रकम भन्दा वढी रकम उपदफा (१) बमोजिमको म्याद भित्र दाखिला गरी म्याद थपका लागि अनुरोध गरेमा पुन: सात दिनको म्याद थप गर्न सक्ने छ। सो म्याद भित्र सम्पूर्ण रकम नबुझाएमा धरौटी लगायतका सम्पूर्ण रकम जफत हुनेछ।

४९. **लिलाम बिक्रीबाट प्राप्त रकम जम्मा गर्ने:** दरियाबुर्दी बाहेकको वन पैदावारको बिक्री वितरणबाट प्राप्त हुने रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ। दरियाबुर्दी काठ दाउराको हकमा बिक्री वितरणबाट प्राप्त हुने रकम मध्ये संकलन खर्च कटाई बाँकी रकम प्रदेश सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ।

५०. **बिमार्का गरी वन पैदावारको छोडपुर्जी दिनुपर्ने:** (१) लिलाम स्वीकृत भई सकार रकम र अन्य दाखिला गर्नु पर्ने रकम सम्बन्धित सकारकर्ताबाट दाखिला भई सके पछि घाटगद्दीमा रहेको वा आएको काठ नाप पैमाइस गरी डिभिजनल वन अधिकृतले ७ (सात) दिन भित्र विमार्का गरिदिनु पर्नेछ।

(२) डिभिजनल वन अधिकृतले खटाएको अधिकृतस्तर वा सो भन्दा माथिल्लो दर्जाको कर्मचारीले सकारकर्ता वा सम्वन्धित निकायको प्रतिनिधिको रोहवरमा "व.वि... बिक्री" टाँचाले विमार्का गर्नु पर्नेछ। दाउराको चट्टा संख्या, नियमानुसार साईजमा भए/ नभएको उल्लेख गरी चट्टा मुचुल्का तयार गर्नु पर्नेछ।। विमार्का आदेश भएको ३ तीन दिन भित्र विमार्का गरी विमार्का मुचुल्का सहितको प्रतिवेदन बाटोको म्याद बाहेक २४ घण्टा भित्र डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको मुचुल्का प्राप्त गरिसकेपछि डिभिजन वन कार्यालयको सूचाना पाएको ४५ (पैतालीस) दिन भित्र तिर्नुपर्ने सम्पूर्ण रकम दाखिला गरी नेपाल भित्र माग गरेको ठाउँसम्म कानून बमोजिम वन पैदावार उठाई लैजान सकारवालाको नाममा बढीमा २१ (एक्काइस) दिनको म्याद दिई लैजाने स्थान समेत उल्लेख गरी अनुसूची-१९ बमोजिमको ढाँचामा डिभिजनल वन अधिकृतले छोडपुर्जी उपलब्ध गराउनेछ। यसरी इजाजतपत्र प्राप्त गरेपछि सकारकर्ताले म्याद भित्र वन पैदावार घाटगद्दीबाट उठाई लैजानु पर्दछ। विमार्का र छोडपुर्जी भएको वन पैदावार घाटगद्दीमा कुनै कारणले हानी नोक्सानी भएमा डिभिजन वन कार्यालय जवाफदेही हुने छैन।

(४) समिति, संस्थान वा साझेदारी वन समूहको लागि बिमार्का तथा छोडपुर्जी भएको काठ दाउराको हकमा तोकिएको अवधि भित्रै घाटगद्दीबाट निकासी गर्ने व्यवस्था समिति, संस्थान वा साझेदारी वन समूहले नै मिलाउनु पर्नेछ।

(५) घाटगद्दीबाट छोडपुर्जी अनुसारको वन पैदावार ट्रक वा अन्य मालवाहक साधनमा लोड भई सकेपछि सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयले लोड भए बमोजिमको नापसाईज र परिमाण खुल्ने गरी वन पैदावारको किसिम अनुसार अनुसूची-२० वा २१ बमोजिमको ढाँचामा चलानी पुर्जी उपलब्ध गराउनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(६) सकारकर्ताले छोडपुर्जी अनुसारको वन पैदावार जिल्ला बाहिर ओसारपसार गर्नु परेमा सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयबाट सिलबन्दीसमेत गराई ओसारपसार गर्नु पर्नेछ। ओसारपसार गर्ने बोझवाहकका साथमा सक्कल छोडपुर्जी र चलानी पत्र अनिवार्य रुपमा संलग्न हुनु पर्नेछ।

(७) वन पैदावार लोड भएको वोझबाहक सवारी साधन घाटगद्दी स्थलबाट हिड्नु अगाडि डिभिजन वन कार्यालयले दिएको छोडपुर्जी र चलानी पत्रको आधारमा सब डिभिजन वन कार्यालयले पुन: वन पैदावारको चेकजाँच गरी छोडपुर्जीको पहिलो प्रतिको पछाडि दरपीठ गरी छोडिदिनु पर्नेछ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम दरपीठ गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

(क)पहिलो दरपीठ तोकिएको घाटगद्दी वा भण्डारण गरेको स्थानमा सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयको कम्तीमा सहायकस्तर दर्जाको प्राविधिकले गर्नु पर्नेछ।

(ख)दरपीठ गर्ने कर्मचारीले वन पैदावारको संख्या, परिमाण, शिल विवरण, बोझवाहकको किसिम र नम्बर, छोडपुर्जी तथा चलानी पत्रको पहिलो प्रतिको पछाडि पट्टी उल्लेख गरी नाम, दर्जा, र मिति खुलाई हस्ताक्षर गरी कार्यालयको छाप समेत लगाउनु पर्नेछ।

(ग) यस दफामा उल्लेख भए बमोजिम दरपीठ नगर्ने वा गलत किसिमले दरपीठ गर्ने र तोकिएको म्याद भित्र छोडपुर्जी, चलानी पुर्जी नदिने अधिकार प्राप्त अधिकारी तथा कर्मचारीलाई विभागीय कारवाही हुनेछ।

(९) सकारकर्ताले छोडपुर्जी बमोजिमको वन पैदावार तोकिएको म्यादभित्र उठाई लैजानु पर्नेछ । छोडपुर्जीमा उल्लिखित म्याद भित्र वन पैदावार उठाई लैजान नसकिने भएमा उक्त म्याद भित्रै मनासिव माफिकको कारण खुलाई म्याद थपको लागि निवेदन प्राप्त भएमा डिभिजनल बन अधिकृतले बढीमा ७ (सात) दिन सम्मको म्याद थप गर्न सक्नेछ।

(१०) डिभिजनल वन अधिकृतले थपेको म्यादभित्र वन पैदावार उठाई लैजान नसकिने भएमा थपिएको म्याद भित्रै सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिस सहित डिभिजन वन कार्यालयमा पूनः म्याद थपको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ । यसरी म्याद थपको निवेदन परेमा डिभिजनल वन अधिकृतले आफ्नो राय सहित तीन दिनभित्र निर्देशक समक्ष पेश गरी निर्देशकले आवश्यक ठहऱ्याएमा बढीमा १५ (पन्ध्र) दिन सम्मको म्याद थप गर्न निर्देशन दिन सक्नेछ।

(११) निर्धारीत अवधिभित्र बिक्री प्रक्रिया शुरु नगरी विना कारण काठ दाउरा घाटगद्दीमा राखी काठ दाउराको हैसियतमा ह्रास आएको पुष्टि हुन आएमा सोको सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित निकायको प्रमुखले लिनु पर्नेछ।

(१२) रकम दाखिला गरी छोडपुर्जी पाएको मितिले दुई महिनासम्म पनि सकारकर्ताले वन पैदावार उठाई नलगेमा सकारकर्तालाई जनाऊ दिई त्यस्तो वन पैदावार जफत गरी पुनः लिलाम बिक्री गरिनेछ। यस्तो अवस्थामा सकारकर्ताले दाखिला गरेको कुनै पनि रकम फिर्ता गरिने छैन।

(१३) सालवसाली संकलन गरिने दफा २७ बमोजिमका वन पैदावारहरुको हकमा करारनामामा उल्लेख भए बमोजिम छोडपुर्जी तथा म्याद थप गरिनेछ ।

५१. **वन पैदावार पुनर्मूल्यांकन गरी लिलाम बिक्री गर्न सकिने:** (१) साल र खयर जातका काठ र दाउराको हकमा तीन पटकसम्म र अन्य जातका काठ र दाउराको हकमा दुई पटकसम्म पनि सूचना प्रकाशन गरी लिलाम बिक्री गर्ने प्रयाश गर्दा समेत बिक्री हुन नसकी काठ दाउराको हैसियतमा ह्रास हुन आएको अवस्थामा देहाय बमोजिमको पुनर्मूल्यांकन समितिले काठको पुनः नापजाँच गरी घाटगद्दीमा रहेको परिमाण यकिन गर्न र काठको हैसियतको आधारमा औचित्य हेरी संघीय वन नियमावली,२०७९ को अनुसूची-६ को मूल्य भन्दा कम मूल्य कायम गर्न सक्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(क) निर्देशक -संयोजक

(ख) प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत प्रतिनिधि -सदस्य

(ग) कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको अधिकृत प्रतिनिधि -सदस्य

(घ) जिल्ला समन्वय समितिको अधिकृत प्रतिनिधि -सदस्य

(ङ) नेपाल वन निगमको अधिकृत प्रतिनिधि (नेपाल वन निगमले काम गर्ने जिल्लामा मात्र) - सदस्य

(च) डिभिजनल वन अधिकृत -सदस्य सचिव

(२) डिभिजन वन कार्यालयले पुनर्मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने काठको साविकको नापी र हालको नापी सहितको तुलनात्मक तालिका बनाई पुनर्मूल्याङ्कन समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । तुलनात्मक तालिका तथा स्थलगत निरीक्षणको आधारमा पूनर्मूल्याङ्कन समितिले घाटगद्दीमा रहेका काठहरु सुकेर, कुहिएर वा मक्किएर, धोंद भएर, चर्केर वा फुटेर वा अन्य कुनै कारणबाट साविक नापमा के कति फरक परेको छ भनी यकिन गरी साविक नापी लगतबाट ह्रास भएको परिमाण कटाई हाल नापी भई ठहर हुन आएको परिमाण कायम गर्नेछ । यसरी कायम हुन आएको परिमाणलाई पुनर्मूल्याङ्कन समितिले कायम गरेको प्रति इकाइ न्यूनतम मूल्यले गुणन गरी वन पैदावारको लिलाम बिक्री गरिनेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम लिलाम बिक्री गर्दा पनि बिक्री हुन नसकेका काठको हकमा त्यसलाई पुनर्मूल्याङ्कन समितिले दाउरामा परिणत गरी दाउराको परिमाण यकिन गरी लिलाम बिक्री गर्न आदेश दिन सक्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम पनि लिलाम बिक्री हुन नसके पूनर्मूल्याङ्कन समितिको सिफारिसमा मन्त्रालयको स्वीकृति लिई काठहरु जे जस्तो अवस्थामा छन् सोही अवस्थामा न्यूनतम मूल्य नतोकी लिलाम बिक्री गर्नु पर्नेछ।

(५) सामान्यतया कटान मुछान, लोड अनलोड, ढुवानी, चाङ लगाउने जस्ता कार्यहरुमा भएको खर्च घटाईने छैन । तर न्यूनतम मूल्य नतोकी लिलाम बिक्री गर्नु पर्ने अवस्था आएमा समितिको सिफारिसमा डिभिजनल वन अधिकृतले संकलन खर्च मिनाहाको लागि निर्देशनालय मार्फत मन्त्रालयमा पेश गर्न सक्नेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम पनि लिलाम बिक्री नभएमा पूनर्मूल्याङ्कन समितिको सिफारिस सहित लगत कट्टाको लागि मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयले लगत कट्टाको लागि मनासिव देखेमा प्रदेश सरकार समक्ष लगत कट्टाका लागि पेश गर्ने ।

(७) जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावार तीन पटकसम्म सूचना प्रकाशन गरी लिलाम बिक्री गर्ने प्रयास गर्दा समेत बिक्री हुन नसकी वैकल्पिक प्रयोगमा आउन नसक्ने अवस्थामा उपदफा (१) बमोजिमको पुनर्मूल्याङ्कन समितिको सिफारिस सहित लगत कट्टाको लागि मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ र मन्त्रालयले लगत कट्टाको लागि मनासिव देखेमा मन्त्रालयको मन्त्रीस्तरी निर्णयबाट लगत कट्टा गर्न सक्नेछ ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१४

काठ चिरान, बिक्री वितरण र ओसारपसार सम्बन्धी व्यवस्था

५२. **सःमिल सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) विधिवत रुपमा दर्ता भएका सःमिलले डिभिजन वन कार्यालयबाट संचालन अनुमतिका लागि निवेदन दिई टाँचा दर्ता गराउनु पर्नेछ।

(२) टाँचा दर्ताको लागि रु. ३,०००।- दस्तुर लाग्नेछ र प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. १,०००।- दस्तुर बुझाई नवीकरण गर्नु पर्नेछ।

५३. **चिरान सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) सःमिलले नियम अनुसार खरिद गरेको काठ डिभिजन वन कार्यालयमा जानकारी दिई स्टक प्रमाणित गराई सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिसमा डिभिजन वन कार्यालयबाट चिरान आदेश लिनु पर्नेछ । चिरान आदेश माग गर्दा चिरान आदेश माग गरेको काठको छोडपुर्जी र अन्य सःमिलमा चिरान गर्ने भए सो सःमिलको सहमति समेत पेश गर्नु पर्नेछ । पेश हुन आएको माग निवेदन उपर डिभिजनल वन अधिकृतले आवश्यक छानविन गरी चिरान आदेश दिन सक्नेछ।

(२) फर्निचर उद्योगलाई गोलिया काठ चिरान गर्ने गरी चिरान आदेश दिईने छैन । विधिवत रुपमा काठ प्राप्त गर्ने फर्निचर उद्योगले सःमिलबाट चिरान गर्न सक्नेछन्।

(३) प्राप्त चिरान आदेश बमोजिम कुनै पनि सःमिलले गोलिया काठ चिरान गर्दा उत्पादन भएको चिरान काठ, स्ट्रिप, वाकल आदिको परिमाण स्पष्ट हुने गरी रजिष्टरमा अभिलेख राख्नु पर्नेछ । चिरान काठको बिक्री वितरणको लागि सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयबाट उत्पादन प्रमाणित गराई डिभिजन वन कार्यालयबाट अनुमति लिई ओसारपसार गर्नु पर्नेछ । तर जिल्ला भित्र बिक्री वितरण गर्दा आफ्नो विजकको आधारमा बिक्री खातामा समेत चढाई आफ्नो मिलको टाँचा लगाई ओसारपसार गर्न सकिनेछ।

(४) गोलिया काठ चिरान गर्ने सःमिलले अनुसूची-२४ को ढाँचामा कारोवार गरेको काठको आम्दानी खर्चको नियमित अभिलेख राखी डिभिजन वन कार्यालयमा प्रत्येक महिना मास्केवारी पठाउनु पर्नेछ । फर्निचरको कारोवार गर्ने निकायले बिक्री वितरणको विवरण डिभिजन वन कार्यालयमा चौमासिक रुपमा पठाउनु पर्नेछ। सःमिल तथा फर्निचर उद्योगले हरेक आर्थिक वर्षमा डिभिजन वन कार्यालबाट प्रमाणित भएको आम्दानी र बिक्री खाता प्रयोग गर्नुपर्छ । सो खातामा हरेक दिन उद्योगमा प्राप्त हुने काठ दाउराको जात अनुसारको विवरण तथा विक्री गरिएको चिरानकाठ, स्ट्रीप, वाकलको जात अनुसारको विवरण तथा वाकी मौज्दात उलेख गर्नु पर्ने छ ।

(५) डिभिजन वन कार्यालयबाट खटिई आउने कम्तिमा सहायकस्तरको कर्मचारीलाई काष्ठ व्यवसायीले निरीक्षण कार्यमा सहयोग पुर्याउनु पर्नेछ र निरीक्षण सम्बन्धी विवरण प्रमाणित गराई राख्नु पर्नेछ।

(६) सःमिलले आफूले प्राप्त गरेको चिरान आदेश बमोजिमका काठ बाहेक अन्य काठ चिरान गर्नु हुदैन । सः मिल तथा फर्निचर उद्योगमा अवैध वन पैदावार फेला परेमा तत्काल जफत गरी कानुन बमोजिम कारवाही गरिने छ ।

(७) सरकारी निकाय/संस्थानले गोलिया काठ आफ्नै सःमिलमा चिरान गर्नुपर्दा डिभिजन वन कार्यालयबाट चिरान आदेश लिनु पर्ने छैन।

तर गोलिया काठबाट उत्पादन हुने चिरान काठको लगत डिभिजन वन कार्यालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । यसरी चिरान भएको काठ जिल्ला बाहिर ओसारपसार गर्दा डिभिजन वन कार्यालयबाट छोडपुर्जी लिई सिलबन्दी गराई ओसारपसार गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(८) आपूर्ति समितिको चिरान आदेश र चिरान काठको लगत डिभिजन वन कार्यालयबाट लगत प्रमाणित गर्नुपर्ने छ। साथै चिरान गर्दा सब डिभिजन वन कार्यालयको रोहवरमा चिरान गराइ सो वाट उत्पादित चिरान काठ, स्ट्रीप र वाकलको लगत सब डिभिजन वन कार्यालय मार्फत डिभिजन वन कार्यालयबाट लगत प्रमाणित गर्नुपर्ने छ।

(९) वन पैदावारको प्रशोधनवाट प्राप्त हुने वस्तु वा गोलिया काठबाट उत्पादन हुने चिरान वा भेनियरको अनुमानित परिमाण निर्धारण गर्न वा तयारी फर्निचरका लागि आवश्यक पर्ने काठको परिमाण निर्धारण गर्नका लागि देहाय बमोजिमको प्राविधिक समिति गठन गरिने छ।

(क)डिभिजनल वन अधिकृतले तोकेको वन अधिकृत-संयोजक
(ख)कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयको प्रतिनिधि - सदस्य
(ग) वन पैदावार व्यवसायी संघको प्रतिनिधि- सदस्य
(घ) सामुदायिक वन उपभोक्ता जिल्ला महासंघको प्रतिनिधि - सदस्य
(ङ) प्रशासन शाखाको प्रमुख- सदस्य सचिव

आवश्यकता अनुसार विषय विज्ञलाई आमन्त्रित गर्न सकिनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१५

काठ दाउराको ओसारपसार सम्बन्धी व्यवस्था

५४. **सिलबन्दी गरेर मात्र काठ दाउरा ओसारपसार गर्नुपर्नेः** (१) वन पैदावार लोड भएको मालवाहक साधनमा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयले तोकेको कर्मचारीबाट सिल लगाई सोको विस्तृत विवरण उल्लेख गरेर मात्र ओसारपसार गर्न दिनु पर्नेछ।

तर एउटै जिल्लाभित्र ओसारपसार गर्ने काठ दाउरामा सिलबन्दी गरिरहनु पर्दैन।

(२) गोलिया वा चिरान काठ तथा दाउरा ओसारपसारका लागि सिलबन्दी गर्नुपर्दा ओसारपसार गर्ने सवारी साधनमा राखिएको काठ दाउरामा ग्यावियन तार वा त्यस्तै बलियो अन्य धातुको तारले एक वा एकभन्दा बढी ठाउँमा सिलबन्दी गर्ने कार्य सब डिभिजन वन कार्यालयका प्रमुख वा कम्तिमा सहायकस्तर पाँचौं वा सो सरहको कर्मचारीले सम्बन्धित खरिदकर्ता वा निजको प्रतिनिधि समेतको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ । यसरी गरिएको सिलबन्दीको व्यहोरा तथा बाटोको रुट समेत उल्लेख गरी छोडपुर्जीको दरपीठ प्रयोजन प्रति (पहिलो प्रति) मा दरपीठ समेत गरी पठाउनु पर्नेछ।

(३) वनपैदावार लोड भएको वोझवाहक सवारीधनीले प्रस्थान गर्नु अघि राजस्व विभागवाट संचालित अन लाइन सवारी ट्र्याकिङ प्रणाली VCTS (Vehicle & Consignment Tracking System) मा विवरण भरी इन्ट्री गराएर मात्र प्रस्थान गर्नु पर्छ र अन्तिम गनतव्यमा वन पैदावार चेकजाँच भइ अनलोड भएमा सो को जानकारी समेत अपलोड गर्नुपर्ने छ ।

(४) सिलबन्दी गरी चलान भई आएको ढुवानीको साधन गन्तव्यको अनलोड गर्ने क्षेत्रमा प्रवेश गर्नुपूर्व अन्तिम वन चेकपोष्ट/कार्यालयमा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयले खटाएको कम्तीमा सहायकस्तर पाँचौंको कर्मचारीबाट चेकजाँच गरी छाड्नु पर्नेछ । अन्तिम चेकपोष्टबाट निरीक्षण भईसकेपछि सम्बन्धित मालधनीले नै आफ्नो अनुकुल गोदाममा लगी सिलबन्दी खोली अनलोड गर्न सक्नेछ।

तर कुनै जिल्लाबाट सिलबन्दी भई हिंडेको मालवाहक साधनमा भएको वन पैदावार सवारी साधनको सिल टुटेको वा अन्य कुनै कारणले शङ्का लागी कुनै कारणवस चेक जाँच गर्नुपर्ने अवस्था आएमा अन्तिम गन्तव्यको स्थानमा सो जिल्लाको डिभिजन वन कार्यालयले तोकेको कर्मचारीको रोहवरमा मात्र चेकजाँच गर्न सकिनेछ ।

(५) अन्तिम स्थानमा निरीक्षण गर्दा यथावस्थाको सिलबन्दी भित्र अनियमितता भेटिएमा प्रथम स्थानमा सिलबन्दी गरी चलान इजाजत दिने अधिकारी, दरपिठ गर्ने कर्मचारी र काठ दाउरा पठाउने मालधनी समेतलाई र सिलबन्दी नै नगरी वा सिलबन्दी गरेको भन्दा बढी काठ दाउरा ओसारपसार गरेमा सम्बन्धित ढुवानीकर्तालाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ।

(६) सिल भई आएको ढुवानीको साधन बिग्रिन गई वा दुर्घटना भई वा त्यस्तै अन्य कारण परी सिल टुट्न गएको अवस्थामा सो साधनमा रहेकी काठ दाउरा सोही साधनमा वा अर्को साधनमा पुनः लोड गरी ढुवानी गराउनु पर्दा घटना घट्न गएको क्षेत्रको डिभिजन वन कार्यालयबाट पुनः इजाजत लिई सिलबन्दी गरी ढुवानी गर्नु पर्नेछ।

(७) गोलिया वा चिरान काठ बोकेको सवारी साधनको सिल टुटेको वा अन्य कुनै कारणले शङ्का लागी पुनः नाप पैमाइस गर्नु परेमा इजाजतमा उल्लेखित नाप पैमाइसको (काठको खराव भाग बादकट्टी गरिएको) परिमाणमा ३ प्रतिशतसम्म बढी भएमा सोको राजस्व लिई छाडिनेछ ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

तर नाप पैमाईसमा उल्लेखित परिमाणमा ३ प्रतिशत भन्दा बढी फरक भएमा वा इजाजतमा उल्लेख भएको चिरान काठको संख्या र परिमाण फरक परेमा प्रचलित कानुन बमोजिम कारवाही हुनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१६

तालिम, सरसफाई र सुरक्षा सम्बन्धी व्यवस्था

५५. **तालिम सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) प्लटमा छपान भएका रुखहरुको कटान, मुछान, ढुवानी, घाटगद्दी आदि कार्यमा लगाइने कामदारहरुलाई र यस्ता कामहरुको निरीक्षणमा खटिने कर्मचारीहरुलाई समेत डिभिजन वन कार्यालयको सहयोगमा आवश्यक पर्ने तालिमको प्रबन्ध सम्बन्धित निकायले नै मिलाउनु पर्नेछ । डिभिजन वन कार्यालय आफैले पनि यस्तो तालिमको व्यवस्था गर्न सक्नेछ।

(२) कटान मुछान सम्बन्धी तालिम वा अनुभव नभएको व्यक्तिलाई तालिम दिएर मात्र काममा लगाउनु पर्नेछ ।

(३) निरीक्षणमा खटिने कर्मचारीहरुको लागि लगिङ्ग (Logging) सम्बन्धी तालिम स्वदेश वा विदेशमा समेत दिलाउने व्यवस्था सम्बन्धित निकायले मिलाउन सक्नेछ ।

५६. **सरसफाई र सुरक्षा व्यवस्थाः** क्याम्पमा काम गर्ने कामदारहरु तथा कर्मचारीहरुको लागि सम्बन्धित निकायले क्याम्पको सरसफाई र सुरक्षाको उचित प्रबन्ध सहित देहायका व्यवस्था गर्नुपर्नेछः

(क) कामदारहरु तथा कर्मचारीहरुको लागि पिउन योग्य पानीको व्यवस्था सम्बन्धित निकायले गर्नु पर्नेछ।

(ख) कामदारको लागि पानीको स्रोतभन्दा कम्तीमा १०० मिटर टाढा रहने गरी खाल्डे चर्पी (Pit Latrine) बनाउनु पर्नेछ । ढल निकासको व्यवस्था हुनु पर्नेछ र यस्तो निकास पानीको स्रोत रहेको क्षेत्र वा खोला नदीमा सोझै गरिनु हुँदैन।

(ग) फोहोर मैलालाई जथाभावी नफली खाडल खनी राम्ररी पुर्नु पर्दछ।

(घ) क्याम्प क्षेत्रमा पानीको राम्ररी निकासको व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ । लामखुट्टेले फूल पार्ने गरी पानी जम्न दिनु हुँदैन।

(ङ) वन जंगललाई डढेलोबाट सुरक्षित हुने गरी खाना पकाउने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। खाना पकाई सकेपछि पानी हाली आगो निभाउनु पर्दछ।

(च) वनक्षेत्रमा आगो लागेमा सबै कर्मचारी र कामदारहरु मिली तुरुन्त निभाउनु पर्दछ।

(छ) सम्बन्धित निकायले प्राथमिक उपचारको सामान हरेक कामदारको समूहलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। त्यस्ता समूहको कम्तीमा एक जनालाई आधारभूत प्राथमिक उपचारको तालिम दिने व्यवस्था गर्नु पर्दछ।

(ज) सबै कामदारहरुलाई काममा लगाउने व्यक्ति वा निकायले हेलमेट, बुट, पञ्जा र सुरक्षाजन्य पोशाक आदि उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

५७. **डढेलो रोकथाम तथा नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) कटान क्षेत्र, अन्य वनक्षेत्र घाटगद्दीमा समेत वन डढेलो लाग्न नदिनको लागि सम्बन्धित निकायले वन डढेलो रोकथाम र नियन्त्रणको उचित प्रबन्ध मिलाउनु पर्नेछ।

(२) आकस्मिक रुपमा वन डढेलो लागेमा यसको जानकारी यथासक्य चाँडो नजिकको प्रहरी, वन कार्यालय, नागरिक समाज र समुदायलाई गराई तुरुन्त नियन्त्रणमा लिने प्रयास गर्नु पर्दछ।

(३) घाटगद्दीमा आगलागी भई काठ दाउराको हानि नोक्सानी भएमा दफा १३ बमोजिम गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१७

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र अनुसन्धान सम्बन्धी व्यवस्था

५८. **अनुगमन तथा मूल्याङ्कनः** (१) प्लटमा गरिने कटान मुछान कार्य, काठ दाउरा निकासी, घाटगद्दी र बिक्री वितरण व्यवस्था आदि सम्पूर्ण कार्यको शुरुदेखि नै नियमित निरीक्षण र जाँचबुझ कार्यहरु डिभिजनल वन अधिकृत र सम्बन्धित निकायहरुले गर्नु पर्नेछ। उक्त कार्यमा कुनै किसिमको अनियमितता देखिएमा तुरुन्त सोको रोकथाम गरी आवश्यक सुधार समेतको व्यवस्था सम्बन्धित निकायले गर्नुपर्दछ।

(२) डिभिजन वन कार्यालय, समिति वा संस्थानबाट भए गरेको काठ दाउरा सङ्कलन र बिक्री-वितरण कार्यको अनुगमन निर्देशनालयबाट चौमासिक रुपमा र मन्त्रालयबाट वार्षिक रुपमा कम्तिमा १/१ पटक अनुगमन गरी प्रतिवेदनमा पृष्ठपोषण गर्नु पर्नेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

५९. **अनुसन्धान सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) मन्त्रालयले सरकारद्वारा व्यवस्थित वन र वन संरक्षण क्षेत्रको कुनै क्षेत्रलाई बीऊ उत्पादन, अनुसन्धान वा तालिम सञ्चालन क्षेत्रको रुपमा तोक्न सक्नेछ।

(२) यसरी निर्धारण भएको अनुसन्धान क्षेत्रमा सम्बन्धित अनुसन्धान केन्द्रबाट स्वीकृत अनुसन्धान योजना बमोजिम निर्दिष्ट अनुसन्धानका कार्यहरु सञ्चालनको लागि मौजुदा वन पैदावार हटाउनु परेमा सम्बन्धित निर्देशकको स्वीकृति लिई अनुसन्धानकर्ताकै लागत खर्च र जिम्मेवारीमा वन पैदावारको कटान र सङ्कलन गरी सुरक्षित राखी उपलब्ध वन पैदावारको लगत सहित डिभिजन वन कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ।

(३) यसरी उपलब्ध भएको वनपैदावार डिभिजनल वन अधिकृतले यसै निर्देशिका बमोजिम बिक्री-वितरण गर्ने वा राजस्व लिई समिति वा संस्थानलाई हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ।

(४) अनुसन्धान गर्ने निकाय र योजनाले निर्दिष्ट गरेको रुख विरुवाहरु अनुसन्धान कार्य सम्पन्न नभएसम्म कटान गर्न पाइने छैन।

(५) वन पैदावारको स्रोत, उपलब्धता, उत्पादन, व्यवस्थापन, सङ्कलन विधि, प्रशोधन र सदुपयोग पक्षमा आवश्यक सर्वेक्षण तथा अनुसन्धान कार्य समेत केन्द्रबाट गर्न सकिनेछ। अनुसन्धान गर्ने निकायबाट प्रकाशित नतिजा मन्त्रालयबाट स्वीकृत भए पश्चात आधिकारिक दस्तावेजको रुपमा प्रयोग गर्न सकिनेछ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

परिच्छेद-१८
विविध

मा. सिन्धु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

६०. **रिभल्भिङ फण्ड सम्बन्धी व्यवस्था:**(१) काठ तथा दाउरा लगायत अन्य वन पैदावारको संकलन, ढुवानी तथा घाटगद्दी व्यवस्थापन कार्यका लागि आवश्यक परेको वखत खर्च गर्न र सो रकम वन पैदावारको विक्रि पश्चात सोधभर्ना हुने गरी सो रकमको निरन्तरताका लागि प्रचलित कानूनको अधिनमा रही कार्यालयको छुटै विविध खाता खडा गरी खर्च गर्न मन्त्रालयले रिभल्भिङ फण्ड (Revolving Fund) को ब्यवस्था गर्न सक्ने छ । यस कोषको रकम बाट वन पैदावारको संकलनमा लाग्ने खर्च गरी सोको रेकर्ड राखी वन पैदावार विक्री वितरण पश्चात प्राप्त आय मध्येवाट प्राप्त संकलन खर्च पुन: सो कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोष ब्यवस्था नहुन्जेलका लागि मुद्दा तथा बेवारिसे अवस्थामा फेला परेका वन पैदावार, वनमा हानीनोक्सानी भइ बाकी रहेका काठ दाउराको संकलन तथा दरियावुर्दी र जोखिमयुक्त रुखहरु तत्काल हटाउनु परेमा र सो कार्यका लागि बजेटको ब्यवस्था नभएको अवस्थामा जिल्लामा रहेको विविध खाताबाट संकलन खर्चवापतको रकम खर्च गर्न सकिने छ । वन पैदावार विक्री वितरण पश्चात प्राप्त आय मध्येवाट प्राप्त संकलन खर्च पुन: सो कोषमा दाखिला गर्नपर्नेछ ।

६१. **निर्देशिका विपरीत कार्य गर्न नहुने:**यो निर्देशिका कार्यान्वयन गर्दा कर्मचारी, कामदार वा यो निर्देशिकाले निर्दिष्ट गरेका अन्य व्यक्ति वा निकायबाट बदनियत राखी निर्देशिकाको आशय विपरीत हुने गरी कुनै काम कारवाही गरेमा प्रचलित कानुन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

६२. **अनुमति लिनुपर्ने:**(१) वन पैदावार प्रयोग गरी उत्पादन हुने कुनैपनि प्रशोधित तथा अर्ध प्रशोधित उत्पादन (जस्तै: खयरबाट उत्पादन हुने कत्था र कच, खोटोबाट उत्पादन हुने रोजिन, पिलिङ्ग मिलबाट उत्पादन हुने प्लाईउड बनाउन प्रयोग हुने कच्चा पदार्थ आदि) विदेश निकासी गर्दा डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिस लिई गर्नु पर्नेछ ।

तर साइटिस सर्टिफिकेट जारी गर्नु पर्ने प्रजातिको हकमा वन तथा भू-संरक्षण विभागबाट मात्र अनुमति प्राप्त हुनेछ ।

(२) निजी तथा राष्ट्रिय वनको काठ दाउराको कटान मुछान, घाटगद्दी, बिक्री वितरण तथा निकासी सम्बन्धी मासिक विवरण डिभिजन वन कार्यालयले हरेक महिनाको ७ गते भित्र सम्बन्धित निर्देशनालय र मन्त्रालयमा अनिवार्य रुपमा पठाउनुपर्नेछ ।

६३. **विशेष अनुमगन:**अन्तराष्ट्रिय सिमा क्षेत्र आसपासमा प्रयोग गरिने भनी उपलब्ध गराएको वन पैदावारको उपयोग तथा भण्डारणका लागि इजाजत दिएको वा अवगत भएको सम्बन्धमा अनियमित क्रियाकलाप हुन नपाउने गरी डिभिजनल वन अधिकृतले विशेष अनुगमनको व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

६४. **दोहोरोपन हुन नहुने:** अन्य निकायबाट काठ दाउरा सङ्कलन तथा बिक्री वितरण गरिएको प्लटमा दोहोरोपन हुने गरी डिभिजन वन कार्यालयले काठ दाउराको सङ्कलन तथा बिक्री वितरण कार्य गर्नु गराउनु हुँदैन ।

तर यसले दैवीप्रकोप तथा दाह संस्कार प्रयोजनको लागि काठ दाउरा संकलन गर्न बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन।

६५. **सेवा सुविधा सम्बन्धी:**यस निर्देशिका बमोजिम गठित सबै समितिलाई नियमानुसार दैनिक भत्ता, भ्रमण भत्ता र बैठक भत्ता प्रचलित ऐन नियममा व्यवस्था भए अनुसार उपलब्ध गराईनेछ ।

६६. **व्याख्या सम्बन्धी व्यवस्था:**यस निर्देशिका कार्यान्यवनमा कुनै द्धुविधा उत्पन्न भएमा त्यसको व्याख्या गर्ने अधिकार मन्त्रालयलाई हुनेछ।

६७. **बचाऊ:** यो निर्देशिका प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि वन पैदावार (काठ/दाउरा) संकलन तथा बिक्री वितरण सम्बन्धी कार्य यसै निर्देशिका बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

(लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१

(दफा ५ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

छपान मूल्याङ्कन फारामको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभजन वन कार्यालय, ...

क्षेत्र:
जिल्ला:
सब डिभिजन:

चौहदी:
पुर्व:
पश्चिम:
उत्तर:
दक्षिण:

प्लट नं. :
छपान रंग:
छपान रूख संख्या छपान रंग:
छपान टाँचा:

क्र.सं.	रूखको जात	नापसाइज		क्लास	जि.पि.एस. लोकेशन	कैफियत
		गोलाई	लम्बाई			
				जम्मा:		

मूल्याङ्कन गर्ने :
नाम:
दर्जा:
दस्तखत:
कार्यालय:
मिति:

जाँच गर्ने :
नाम:
दर्जा:
दस्तखत:
कार्यालय:
मिति:

प्रमाणित गर्ने :
नाम:
दर्जा:
दस्तखत:
कार्यालय:
मिति:

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-२
(दफा ५ को उपदफा (२)(ङ) सँग सम्बन्धित)

छपान तेरिजको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभजन वन कार्यालय, ...

चौहदी:

क्षेत्र:

प्लट नं. :

जिल्ला: पुर्व: पश्चिम: छपान रंग:

सब डिभिजन: उत्तर: दक्षिण: छपान रूख संख्या छपान रंग:

छपान टाँचा:

क्र. सं	रूखको जात	क्लास	डायमिटर क्लास (इन्च)	रूख संख्या	प्रति रूख आयतन	नेट आयतन (क्यु.फिट.)		कैफियत
						काठ	दाउरा	
		I	३०-४०					
		I	४०-५०					
		I	५०-६०					
		I	६०-७०					
		I	७० माथि					
		II						
		III						

मूल्याङ्कन गर्ने :
नाम:
दर्जा:
दस्तखत:
कार्यालय:
मिति:

जाँच गर्ने :
नाम:
दर्जा:
दस्तखत:
कार्यालय:
मिति:

प्रमाणित गर्ने :
नाम:
दर्जा:
दस्तखत:
कार्यालय:
मिति:

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-३ (क)
(दफा १० को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

ग्रेडिङ हुने खडा तथा सिङ्गा रूख हटाउन ठेक्काद्वारा लिलाम स्वीकृत भएपछि गरिने करारनामाको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश वन निर्देशनालय, डिभिजन वन कार्यालय,.............र श्री फलाना व्यक्ति वा संस्था बीच जिल्ला भित्रका विच खडा तथा सिङ्गा रूख हटाउने सम्बन्धमा भएको करारनामा/सम्झौता.. ।

डिभिजन वन कार्यालय, यस पछि "कार्यालय" भनिएको र श्री .... (लिलाम कबोल गर्ने व्यक्ति/फर्म) यस पछि "ठेकेदार" भनिएको बीच .... मितिमा कार्यालयबाट .... भन्ने ठाउँमा कायम भएको निम्न प्लटको खडारुख बोलपत्रद्वारा लिलाम बढाबढको कारवाही हुँदाप्राप्त बोलपत्रहरु मध्ये .... ले सबैभन्दा बढी कबोल गरी बोलपत्र दाखिला गरेकोमा यस कार्यालयको .... मिति निर्णय अनुसार .... को नाममा बिक्री सदर भएकोले देहायको शर्तहरु एक अर्कालाई मान्य हुने गरी प्लटबाट निस्कने काठ तथा दाउरा लिन दिन मन्जुर हुँदा यो सम्झौता गरिएको छ ।

तपसिल

प्लट नं. :
छपान रङ्ग :
छपान टाँचा :
छपान रूख संख्याः

चौहद्दीः
पश्चिमः
उत्तरः
दक्षिणः

तालिका नं. १

जात	रूख संख्या	मूल्यांकन काठ नेट आयतन		मुल्यांकन दाउरा		काठ/दाउराको जम्मा न्यूनतम मूल्य	काठ/दाउराको जम्मा सकार मूल्य		कैफियत
		परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य		अंकमा	अक्षरमा	

तालिम नं २

जात	ग्रेड	ग्रेड अनुसार काठको प्रति क्यु.फि. कबोल मूल्य काठ		दाउराको प्रति चट्टा कबोल मूल्य		कैफियत
		अंकमा	अक्षरमा	अंकमा	अक्षरमा	
	ए बि सि					

शर्तहरू

मा. रिबनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

१. ठेकेदारले तालिका नं. १ मा उल्लेख भएको जम्मा मूल्य बापतको एकमुष्ट रकम करार गरेका बखत बुझाउनु पर्नेछ। रकम नबुझाएसम्म वन प्रवेश दिईने छैन।

२. कबोल रकम बुझाएको ७ दिन भित्र कार्यालयले वन प्रवेश दिनेछ। वन प्रवेश प्राप्त गरे पछि प्लटको संरक्षण गर्ने जिम्मेवारी ठेकेदारको हुनेछ।

३. कार्यालयबाट वन प्रवेश प्राप्त गरेपछि तोकिएको प्लटमा गई कटान मुछान कार्यशुरु गर्न सकिनेछ।

४. प्लटमा भएका लगत बमोजिमका रुखहरु कटान, मुछान र घाटगद्दी गर्ने लगायतका कार्यहरु ठेकेदारले नै गर्नु पर्नेछ र त्यस कार्यको लागि लाग्ने सम्पूर्ण खर्चहरु ठेकेदार स्वयंले नै व्यहोर्नु पर्नेछ।

५. प्लटको वन प्रवेश प्राप्त गरेपछि लगत बमोजिमका रुखहरु कटानमुछान गर्दा कार्यालयका प्रतिनिधिको रोहवर र निर्देशनमा बेछपान रुखलाई हानी नोक्सानी नहुने किसिमबाट कार्यसञ्चालन गर्नु पर्नेछ। रुख कटान गर्दा अन्य रुखलाई नोक्सान हुन गएमा नोक्सानीको क्षतिपूर्ति ठेकेदारले व्यहोर्नु पर्नेछ।

६. रुख कटान, मुछान, ढुवानी र घाटगद्दी गर्दा वन पैदावार सङ्कलन तथा बिक्री वितरण निर्देशिका, २०८३ को परिच्छेद-२, ३ र ४ अनुसार गर्नु पर्नेछ।

७. कटान भएका काठ दाउराको घाटगद्दी कार्यालयले तोकेको स्थानमा गर्नु पर्नेछ। यस्तो काठ तथा दाउरा घाटगद्दीमा आउनासाथ सबैको घाटगद्दी रजिष्टर तयार गर्नु पर्नेछ।

८. ठेकेदारले काम शुरु गरेपछि प्रत्येक १५/१५ दिनमा कामको प्रगति सब डिभिजन वन कार्यालय मार्फत डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

९. घाटगद्दीमा आएको काठ तथा दाउरा डिभिजन वन कार्यालयले खटाएको कम्तीमा सहयाकस्तर पाँचौ सम्म वा सो सरहको वन प्राविधिकबाट ग्रेडिङ्ग गराई तालिका नं. १ मा उल्लेख भएको रकमले खामेजति तालिका नं. २ अनुसारको काठ/दाउरा ठेकेदारले डिभिजन वन कार्यालयबाट विमार्का गराई छोडपुर्जी बनाई लैजान सक्नेछ। यसरी छोडपुर्जी दिंदा सूचनामा प्रकाशित परिमाण तथा मूल्य भन्दा १० प्रतिशत सम्म बढी भएमा त्यसको थप राजश्व कबोल गरेको प्रति ईकाई दरअनुसार बुझाउनु पर्नेछ। तर मूल्याङ्कन भन्दा कम काठ तथा दाउरा उत्पादन भए पनि कबोल गरिए अनुसार दाखिला गरेको रकम फिर्ता हुने छैन।

१०. कटान गरी निस्केको काठ तथा दाउराको सुरक्षा प्लट अथवा घाटगद्दीको सुरक्षा ठेकेदारले नै गर्नु पर्नेछ र कुनै कारणबाट हानी नोक्सानी भएमा त्यस्को पूर्ण जिम्मेवारी ठेकेदार नै हुनेछ।

११. वन प्रवेश पाए पछि ठेकेदारले तोकिएको समय भित्र कटान, मुछान र घाटगद्दी गर्ने कार्य समाप्त गर्नु पर्नेछ। मनासिव माफिकको कारण भएमा मात्र वन पैदावार सङ्कलन तथा विक्रि वितरण निर्देशिका, २०८३ को दफा १४ को अधिनमा रही म्याद थप गर्न सकिनेछ। त्यस्तै समयमा घाटगद्दीबाट तोकिएको समयमा काठ तथा दाउरा उठाइ लैजान नसकेमा दफा ५० अनुसार म्याद थप गर्न सकिनेछ।

१२. उक्त प्लटबाट निस्कने काठ तथा दाउराको राजस्व बाहेक नियमानुसार लाग्ने अन्य सबै करहरु ठेकेदारले नै आफ्नो तर्फबाट बुझाउनु पर्नेछ।

१३. कटान मुछान र घाटगद्दीमा ढुवानी कार्यभई सकेपछि प्लटको फाइनल जाँच गरिनेछ। हानी नोक्सानी नभेटिएमा र ठेकेदारले बुझाउनु पर्ने सबै किसिमको राजश्व बुझाई सकेपछि मात्र निजले राखेको धरौटी फिर्ता गरिनेछ।

१४. यस सम्झौतामा उल्लेख भएका विषयहरुमा सोही बमोजिम र अरुमा प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ।

१५ यस सम्झौतामा उल्लेखित कुनै विषयमा विवाद परेमा निर्देशनालयको निर्णय अन्तिम हुनेछ।

१६. यो सम्झौता दुवै पक्षले दस्तखत गरी कार्यालयले वन प्रवेश दिएको मितिदेखि त्यसमा तोकिएको मितिसम्म लागु हुनेछ र समयमा कार्य सम्पन्न नभई म्याद थप भएमा थप भएको समयसम्म कायम रहेको मानिनेछ।

यस सम्झौता बमोजिम उल्लेखित शर्तहरुको पालना गर्ने गरी आज मिति .... मा कार्यालय र ठेकेदार

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

तर्फबाट तल लेखिएका साक्षीहरुको रोहवरमा दस्तखत गरी एक एक प्रति बुझि लियौं दियौं ।

ठेकेदारको तर्फबाट

नामः
पदः
दस्तखतः

कार्यालयको तर्फबाट

नामः
पदः
दस्तखतः

साक्षी रोहवर

नामः
ठेगानाः
दस्तखतः

साक्षी

नामः
पदः
दस्तखतः

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-३ (ख)

(दफा १० को उपदफा (५ सँग सम्बन्धित)

<u>ग्रेडिङ नहुने खडा तथा सिङ्गा रूख हटाउन ठेक्काद्वारा लिलाम स्वीकृत भएपछि गरिने करारनामाको नमुना</u>

कोशी प्रदेश सरकार, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश वन निर्देशनालय, डिभिजन वन कार्यालय,.............. र श्री फलाना व्यक्ति वा संस्था बीच जिल्ला भित्रका विच खडा तथा सिङ्गा रूख हटाउने सम्बन्धमा भएको करारनामा/सम्झौता .... ।

डिभिजन वन कार्यालय, यस पछि "कार्यालय" भनिएको र श्री को नाम र ठेगाना) यस पछि "ठेकेदार" भनिएको बीच कार्यालय अन्तर्गत .... सब डिभिजन वन कार्यालयको (लिलाम कबोल गर्ने व्यक्ति/फर्म) मिति .... मा कार्यालयबाट ....भन्ने ठाउँमा कायम भएको निम्न प्लटको खडारुख बोलपत्रद्वारा लिलाम बढाबढको कारवाही हुँदा प्राप्त बोलपत्रहरु मध्ये .... ले सबैभन्दा बढी कबोल गरी बोलपत्र दाखिला गरेकोमा यस कार्यालयको मिति .... को निर्णय अनुसार .... को नाममा बिक्री सदर भएकोले देहायको शर्तहरु एक अर्कालाई मान्य हुने गरी प्लटबाट निस्कने काठ तथा दाउरा लिन दिन मन्जुर हुँदा यो सम्झौता गरिएको छ ।

<u>तपसिल</u>

प्लट नं. :	चौहद्दीः
छपान रङ्ग :	पश्चिमः
छपान टाँचा :	उत्तरः
छपान रूख संख्याः	दक्षिणः

जात	रूख संख्या	मूल्याङ्कन काठ		मूल्याङ्कन दाउरा		मूल्य	सकार रकम (अंकमा)	सकार रकम (अक्षरमा)	कैफियत
		परिमाण नेट आयतन	मूल्य	परिमाण	मूल्य				

<u>शर्तहरू</u>

१. ठेकेदारले कबोल गरेको पुरै रकम एकमुष्ट करार गरेका बखत बुझाउनु पर्नेछ । रकम नबुझाएसम्म वन प्रवेश दिईने छैन ।

२. कबोल रकम बुझाएका ७ दिन भित्र कार्यालयले अनिवार्य रुपमा वन प्रवेश दिनेछ । वन प्रवेश प्राप्त गरे पछि प्लटको संरक्षण गर्ने जिम्मेवारी ठेकेदारको हुनेछ ।

३. कार्यालयबाट वन प्रवेश प्राप्त गरेपछि तोकिएको प्लटमा गई कटान मुछान कार्यशुरु गर्न सकिनेछ ।

४. प्लटमा भएका लगत बमोजिमका रुखहरु कटान, मुछान र घाटगद्दी गर्ने लगायतका कार्यहरु ठेकेदारले नै गर्नु पर्नेछ र त्यस कार्यको लागि लाग्ने सम्पूर्ण खर्चहरु ठेकेदार स्वयंले नै व्यहोर्नु पर्नेछ ।

५. प्लटको वन प्रवेश प्राप्त गरे पछि लगत बमोजिमका रुखहरु कटानमुछान गर्दा कार्यालयका प्रतिनिधिको रोहवर र निर्देशनमा छपान नभएका रुखलाई हानी नोक्सानी नहुने किसिमबाट कार्य सञ्चालन गर्नु पर्नेछ । रुख कटान गर्दा अन्य रुखलाई नोक्सान हुन गएमा नोकसानीको क्षतिपूर्ति ठेकेदारले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

६. रुख कटान, मुछान, ढुवानी र घाटगद्दी गर्दा वन पैदावार सङ्कलन तथा बिक्री वितरण निर्देशिका, २०८३ को परिच्छेद-२,३ र४ अनुसार गर्नु पर्नेछ।

७. कटान भएका काठ दाउराको घाटगद्दी कार्यालयले तोकेको स्थानमा गर्नु पर्नेछ। यस्तो काठ तथा दाउरा घाटगद्दीमा आउनासाथ सवैको घाटगद्दी रजिष्टर तयार गर्नु पर्नेछ।

८. ठेकेदारले काम शुरु गरेपछि प्रत्येक १५/१५ दिनमा कामको प्रगति सब डिभिजन वन कार्यालय मार्फत डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

९. घाटगद्दीमा आएको काठ दाउरा ठेकेदारले डिभिजन वन कार्यालयबाट विमार्का गराई छोडपुर्जी बनाई लैजान सक्नेछ। यसरी छोडपुर्जी दिँदा सूचनामा प्रकाशित परिमाण तथा मूल्य भन्दा १० प्रतिशत सम्म बढी भएमा त्यसको थप राजश्व कबोल गरेको प्रति ईकाई दर अनुसार बुझाउनु पर्नेछ। तर मूल्याङ्कन भन्दा कम काठ तथा दाउरा उत्पादन भए पनि कबोल गरिए अनुसार दाखिला गरेको रकम फिर्ता हुने छैन।

१०. कटान गरी निस्केको काठ तथा दाउराको सुरक्षा प्लट अथवा घाटगद्दी जहाँ भएपनि ठेकेदारले नै गर्नु पर्नेछ र कुनै कारणबाट हानी नोक्सानी भएमा त्यस्को पूर्ण जिम्मेवारी ठेकेदार नै हुनेछ।

११. वन प्रवेश पाए पछि ठेकेदारले तोकिएको समय भित्र कटान, मुछान र घाटगद्दी गर्ने कार्य सम्पन्न गर्नु पर्नेछ। मनासिब माफिकको कारण भएमा मात्र वन पैदावार सङ्कलन तथा बिक्री वितरण निर्देशिका, २०८३ को दफा १४ को अधिनमा रही म्याद थप गर्न सकिने छ। त्यस्तै घाटगद्दीबाट तोकिएको समयमा काठ/दाउरा उठाइ लैजान नसकेमा दफा ५० अनुसार म्याद थप गर्न सकिनेछ।

१२. उक्त प्लटबाट निस्कने काठ तथा दाउराको राजस्व बाहेक नियमानुसार लाग्ने अन्य सवै करहरु ठेकेदारले नै आफ्नो तर्फबाट बुझाउनु पर्नेछ।

१३. कटान, मुछान र घाटगद्दीमा ढुवानी कार्यभई सके पछि प्लटको फाइनल जाँच गरिनेछ। हानी नोक्सानी नभेटिएमा र ठेकेदारले बुझाउनु पर्ने सबै किसिमको राजस्व बुझाई सकेपछि मात्र निजले राखेको धरौटी फिर्ता गरिनेछ।

१४. यस सम्झौतामा उल्लेख भएका विषयहरुमा सोही बमोजिम र अरुमा प्रचलित कानुन बमोजिम हुने छ।

१५ यस सम्झौतामा उल्लेखित कुनै विषयम विवाद परेमा वन विभागको निर्णय अन्तिम हुने छ।

१६. यो सम्झौता दुवै पक्षले दस्तखत गरी कार्यालयले वन प्रवेश दिएको मिति देखि त्यसमा तोकिएको मिति सम्म लागू हुनेछ र समयमा कार्यसम्पन्न नभई म्याद थप भएमा थप भएको समयसम्म कायम रहेको मानिने छ।

यस सम्झौता बमोजिम उल्लिखित शर्तहरुको पालना गर्ने गरी आज मिति तर्फबाट तल लेखिएका साक्षीहरुको रोहवरमा दस्तखत गरी एक एक प्रति बुझि लियौं दियौं।

ठेकेदारको तर्फबाट

नामः

पदः

दस्तखतः

कार्यालयको तर्फबाट

नामः

पदः

दस्तखतः

साक्षी रोहबर

नामः

ठेगानाः

दस्तखतः

साक्षी

नामः

पदः

दस्तखत

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-४
(दफा १० को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

जडीबुटी तथा अन्य वन पैदावार ठेक्काद्वारा लिलाम स्वीकृत भएपछि गरिने करारनामाको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, प्रदेश वन निर्देशनालय, डिभिजन वन कार्यालय,.................. श्री फलाना व्यक्ति वा संस्था बीच जिल्लाको सरकारद्वारा व्यवस्थित वन/चक्ला वन/साझेदारी वन/धार्मिक वन/संरक्षण क्षेत्र भित्र रहेका रुखहरुबाट .... सङ्कलन गरी लैजान ठेक्काद्वारा लिलाम बिक्री र खरिद गर्न भएको करारनामा/सम्झौता .... ।

लिखितम् श्री .... को नाति श्री .... को छोरा .... बस्ने वर्ष .... को (प्रतिनिधि भए जस्तैः श्री फलानाको प्रतिनिधि) श्री .... (यस पछि ठेकेदार भनिएको) आगे डिभिजन वन कार्यालय, ... (यस पछि कार्यालय भनिएको) अन्तर्गत सरकारद्वारा व्यवस्थित वन/चक्ला वन/साझेदारी वन/धार्मिक वन/संरक्षण क्षेत्र भित्रबाट बिक्री गर्ने सम्बन्धी यस कार्यालयको मिति .... मा प्रकाशित सूचना अनुसार म्याद भित्र पर्न आएका रीतपूर्वका बोलपत्रहरु मध्ये सबैभन्दा बढी रकम रु. .... तपाई श्री .... ले सकार गरी उक्त ठेक्का तपाईको नाममा स्वीकृत भई सम्झौता गरी पाउन आफै वा प्रतिनिधिको हैसियतले निवेदन दिनु भएकोले निम्न शर्तहरु पालना गर्न हामी दुवै पक्ष मञ्जुर भएकाले यो सम्झौता गरियो ।

शर्तहरुः

१. ठेकेदारले कवोल गरेको पुरै रकम एकमुष्ट करार गरेका बखत बुझाउनु पर्नेछ । रकम नबुझाएसम्म वन प्रवेश दिईने छैन ।
२. कबोल रकम बुझाएको ७ दिन भित्र कार्यालयले अनिवार्य रुपमा वन प्रवेश दिनेछ । कार्यालयबाट वन प्रवेश प्राप्त गरेपछि तोकिएको सरकारद्वारा व्यवस्थित वन क्षेत्रमा गई पात सङ्कलन कार्य शुरु गर्न सकिनेछ।
३. .... सङ्कलन गर्दा गराउँदा त्यस कार्यमा संलग्न हुने सबै कामदारहरुको नाम, ठेगाना र तीनपुस्ते विवरण कार्यसञ्चालन पूर्व ठेकेदारले कार्यालयलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
४. सङ्कलन भएका सम्पूर्ण वन पैदावारहरु डिभिजनल वन अधिकृतले तोकेको ठाँउमा घाटगद्दी गर्नु पर्नेछ । यसरी घाटगद्दीमा आएका सम्पूर्ण .... को सुरक्षाको जिम्मेवारी ठेकेदार स्वयंले नै लिनु पर्नेछ । तोकिएको स्थान बाहेक अन्यत्र घाटगद्दी गर्न पाईने छैन ।
५. ठेकेदारले काम शुरु गरेपछि प्रत्येक १५/१५ दिनमा कामको प्रगति सब डिभिजन वन कार्यालय मार्फत कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
६. वन क्षेत्रमा .... सङ्कलन गर्ने म्याद आ.व. .... को .... मसान्त सम्म हुनेछ । त्यस पछि सङ्कलन गर्न पाईने छैन । तोकिएको म्याद पछि सङ्कलन गरिएमा संकलित परिमाण बराबरको हुने तेब्बर राजस्व तिराई लैजान दिईनेछ ।
७. घाटगद्दीमा आएका .... आषाढ मसान्तसम्म निकासी गरी सक्नु पर्नेछ । कारणवश सो समय भित्र निकासी गर्न नसकेमा बढीमा एक महिना सम्मको म्याद दिन सकिनेछ । त्यस पछि म्याद थप हुने छैन ।
८. वन क्षेत्रमा .... सङ्कलन कार्यगर्दा कामदार कसैले पनि त्यहाँ रहेका अन्य वनस्पति तथा वन्य जन्तुलाई कुनै प्रकारले हानी नोक्सानी पुर्याउन पाईने छैन । हानी नोक्सानी हुन गएमा प्रचलित ऐन नियमानुसार कारवाही हुनेछ ।
९. सम्झौता अनुसारको समयभित्र .... सङ्कलन कार्य सकिए पछि प्लटको फाइनल जाँच गरिनेछ । हानी नोक्सानी नभेटिएमा र ठेकेदारले बुझाउनु पर्ने सबै किसिमको राजश्व (कर समेत) बुझाई सकेको प्रमाण पेश गरेपछि मात्र निजले राखेको धरौटी फिर्ता गरिनेछ ।
१०. यस सम्झौतामा उल्लेख भएका विषयहरू सोही बमोजिम र अरूमा प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछन् ।
११. यस सम्झौतामा उल्लेखित कुनै विषयमा वादविवाद परेमा निर्देशनालयको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

१२. यो सम्झौता दुवै पक्षले दस्तखत गरी कार्यालयले वन प्रवेश दिएको मितिदेखि त्यसमा तोकिएको मितिसम्म लागु हुनेछ र समयमा कार्यसम्पन्न नभई म्याद थप भएमा थप भएको समयसम्म कायम रहेको मानिनेछ।

उल्लेखित शर्तहरूको पालना गर्ने गरी आज मिति ....मा कार्यालय र ठेकेदारका तर्फबाट तल लेखिएका साक्षीहरूको रोहबरमा यस सम्झौतामा दस्तखत गरी एक एक प्रति बुझिलियौ ।

ठेकेदारको तर्फबाट

नामः

पदः

दस्तखतः

कार्यालयको तर्फबाट

नामः

पदः

दस्तखतः

साक्षी रोहवर

नामः

ठेगानाः

दस्तखतः

साक्षी

नामः

पदः

दस्तखत

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-५
(दफा ११ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

<u>प्लट कटान रजिष्टरको नमुना</u>

क्षेत्रः
जिल्लाः
सब डि.व.का.:
निकासी म्यादः
प्लटको नं./नामः

कटान गर्ने निकायः
छपान रूख संख्याः
कटान म्यादः
घाटगद्दी स्थानः

मिति .... पाना संख्या ....

मुढा नं.	छपान नं.	गिण्डा नं.	जात	नाप साईज (गो. * लम्बाइ)	ग्रस आयतन (क्यु.फि.)	धोद साईज (गो * लम्बाइ)	धोद आयतन(क्यु.फि.)	नेट आयतन (क्यु.फि.)	ग्रेड	कैफियत
	जम्मा									

नोटः एक प्लटको मुढा नं १ बाट शुरू गरी लगातार अन्त सम्म लेख्ने ।

.... जातको जम्मा रूख संख्याः .... बाट उत्पादन भएको दाउराः .... चट्टा
.... जातका जम्मा रूख संख्या .... बाट उत्पादन भएको दाउरा .... चट्टा

<u>कटान गर्ने निकायको प्रतिनिधि सहीः</u> **<u>चेक गर्ने कर्मचारीको सहीः</u>** **<u>प्रमाणित गर्ने कर्मचारीको</u> सही**

कटान गर्ने निकायको प्रतिनिधि	चेक गर्ने कर्मचारी	प्रमाणित गर्ने कर्मचारी
नामः	नामः	नामः
ठेगानाः	दर्जाः	दर्जाः
मितिः	मितिः	मितिः

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-६

(दफा ११ को उपदफा (८) सँग सम्बन्धित)

प्लट कटान पन्ध्र रोजाको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

क्षेत्रः

जिल्लाः

सब डि.व.का.:

निकासी म्यादः

प्लटको नं./नामः

कटान गर्ने निकायः

छपान रूख संख्या:

कटान म्यादः

घाटगद्दी स्थानः

मिति .... देखि मिति .... सम्म ।

पक्ष	छपान भएका रूखको विवरण/मुल्याङ्कन				काटिएका रूख		उत्पादन भएको काठ दाउरा				घाटगद्दी स्थानमा आएको काठ दाउरा				कटान भई जंगलमा बाँकी काठ दाउरा					
	जात	रूख थान	गोलिया (क्यु.फि.)	दाउरा चट्टा	जात	गोलिया थान	जात	गोलिया थान	गोलिया (क्यु.फि.)	दाउरा चट्टा	जात	गोलिया थान	गोलिया क्यु.फि.	दाउरा चट्टा	जात	गिण्डा पार्न बाँकी रूख	गोलिया थान	गोलिया (क्यु.फि.)	दाउरा (चट्टा)	कैफियत
हाल																				
साबिक																				
जम्मा																				

कटान गर्ने निकायको प्रतिनिधिको सहीः

नामः

सम्बन्धित निकायका वन कर्मचारीको सहीः:

नामः

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

ठेगाना: 　　　　　　　　　　　　दर्जा:

मिति: 　　　　　　　　　　　　　मिति:

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-७

(दफा १२ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

<u>प्लटबाट घाटगद्दीसम्म काठ दाउराको रमाना/चलानी पुर्जिको नमुना</u>

वन पेशीको च.नं र मिति ....

सि.नं. :

क्षेत्रः

जिल्लाः

सब डि.व.का. :

पासिङ्ग टाँचाः

प्लटको नं./नामः

मितिः

कटान गर्ने निकायः

छपान रूख संख्याः

निकासी म्यादः

घाटगद्दी स्थानः

क्र.सं.	मुढा नं.	जात	नापसाईज (गो.Xल.)	ग्रसआयतन (क्यु.फि.)	धोदसाईज (ईXईX फिट)	धोदआयतन (क्यु.फि.)	नेटआयतन (क्यु.फि.)	ग्रेड	दाउराचट्टा	ढुवानीसाधन को किसिम र	चालकको ना

ढुवानी गर्ने निकायको प्रतिनिधको सहीः

नामः

दर्जाः

प्लटमा खटिने वन कर्मचारीको सहीः

नामः

दर्जाः

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-८
(दफा १२ को उपदफा (१२) सँग सम्बन्धित)

घाटगद्दी रजिष्टरको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

क्षेत्र: कटान गर्ने निकायको नामः
जिल्ला: रूख संख्याः
सब डिभिजन वन कार्यालय: कटान/चिरान म्यादः
घाटगद्दी स्थानः
चाङ्ग/धाङ्ग नं. : .... गोलिया थान .... आयत .... क्यू.फि.

घाटगद्दी क्र.सं.	मुढा नं.	जात	नापसाईज (गो.Xल.)	ग्रसआयतन(क्यु.फि.)	धोदसाईज (गो.Xल.)	धोदआयतन(क्यु.फि.)	नेटआयतन (क्यु.फि.)	ग्रेड	कैफियत
जम्मा									

नोटः

१. घाटगद्दी क्र.सं. हरेक धाङ्गको १ बाट शुरू गरी अन्तसम्म भिन्दै रङ्गको इनामेलले घाटगद्दीमा पाईलिङ् गर्दा लेख्ने ।
२. हरेक धाङ्गको सबैभन्दा मोटो गोलियाको सेक्सनमा धाङ नं, गो. थान र जम्मा क्यु. फि. स्पष्ट बुझिलिने गरी लेख्ने ।
.... जातको दाउराः .... चट्टा , ... जातको दाउराः .... चट्टा
.... जातको दाउरा .... चट्टा

कटान गर्ने निकायको प्रतिनिधि सहीः चेक गर्ने कर्मचारीको सहीः प्रमाणित गर्ने कर्मचारीको सहीः
नामः नामः नामः
ठेगानाः दर्जाः दर्जाः
मितिः मितिः मितिः

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-९

(दफा १२ को उपदफा (१३) सँग सम्बन्धित)

घाटगद्दी पन्ध्र रोजाको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

क्षेत्र: कटान गर्ने निकायको नामः

जिल्ला: रूख संख्याः

सब डिभिजन वन कार्यालय: कटान/चिरान म्यादः

प्लटको नाम र किसिमः निकासी म्यादः

घाटगद्दी स्थानः

मितिः .... देखि .... सम्म

पक्ष	घाटगद्दीमाआएको काठ दाउरा				विमार्काछोडपुर्जी भएको काठ दाउरा				घाटगद्दीमाबाँकी काठ दाउरा				कैफियत
	जात	थान	गोलिया (क्यु.फि.)	दाउरा (चट्टा)	जात	थान	गोलिया (क्यु.फि)	दाउरा (चट्टा)	जात	थान	गोलिया (क्यु.फि)	दाउरा (चट्टा)	
हाल													
साविक													
जम्मा:													

कटान गर्ने निकाय वा प्रतिनिधको सहीः वन कर्मचारीको सहीः

नामः नामः

ठेगानाः दर्जाः

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसुची-१०

दफा १२ को उपदफा (१७)

जिल्लाको स्वीकृत वा आवधिक योजना सहितको रणनितिक योजना योजना बमोजिम वन क्षेत्रबाट काठ दाउरा संकलन तथा बिक्री वितरण गर्दा पालना

सि.नं.	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप गर्ने समय तालिका																																															
	महिना	श्रावण				भाद्र				असोज				कार्तिक				मंसिर				पुष				माघ				फागुन				चैत्र				बैशाख				जेठ				असार			
	हप्ता	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
१	वनकोनिरीक्षण गरी अवस्था यकिन र प्लट निर्धारणको लागि तयारी गर्ने	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■																																				
२	काठ दाउरा संकलनको लागि प्लट निर्धारण गर्ने													■	■	■	■																																
३	छपान, मूल्यांकन र निकाय निर्धारण गर्ने															■	■	■	■	■	■	■	■	■	■																								
४	काठ दाउरा संकलन र घाटगद्दीको लागि ठेक्का बन्दोबस्त गर्ने																				■	■	■	■	■	■	■	■	■																				
५	ठेक्का स्वीकृत गरी वन पेशी दिने																									■	■	■	■	■	■	■	■																
६	कटान मुछान गरी काठ दाउरा घाटगद्दी गर्ने																													■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■				
७	घाटगद्दीको अन्तिम चेकजाँच गरी जाचपास गर्ने																																					■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
८	उत्पादन भएका काठ दाउराको बाँडफाँड	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

गर्नुपर्ने समय तालिका

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-११
(दफा १५ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

प्लटको अन्तिम जाँचको नमुना

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

डिभिजन वन कार्यालय :
सब डिभिजन वन कार्यालयः
प्लटको नामः
मूल्यांकन परिमाणः
(क) काठः
(ख) दाउराः
उत्पादन परिमाण:
(क) काठ .... क्यू.फि.
(ख) दाउरा .... चट्टा

प्लटको चौहदी:
पूर्वः
पश्चिमः
उत्तरः
दक्षिणः
छपान रूख संख्याः
छपान रङ्गः छपान टाँचाः

कटान बाँकी	कटान हुदाँ अन्य रूख हानी नोक्सानी संख्या		अन्य तरिकाबाट भएको हानी नोक्सानी (जस्तैः गोलया हुने काठलाई दाउरामा परिणत गर्दा भएको नोक्सानी, ठुटाको उचाई बढी राख्दा खेर गएको परिमाण वा १५ रोजामा उल्लेख भएको हानीनोक्सानी आदी)	कैफियत
रूख संख्या	लापरबाहीबाट	मजबुरीबाट		

नोटः

१) कटान नगरेको रूखको प्रति रूख रू. २००० जरिवाना गरिनेछ।

२) लापरवाहीबाट भएकोमा विगो एककिन गरी प्रचलित रोयल्टी अनुसार जरिवाना गरिनेछ।

३) प्लटमा रहेका पात पतिंगर, बोक्रा र अन्य फोहोरहरू समेत हटाई सफा गरे नगरेको र काठ ढुवानी गर्दा प्रयोग गरेको मार्गमा बनेका खाल्टाखुल्टी पुरे नपुरेको चेकजाँच गरी नहटाएको वा नपुरेको भए हटाउन र पुर्न लगाइनेछ।

....

ठेकदार/संस्थाको प्रतिनिधि डिभिजन वन कार्यालयको प्रतिनिधि निर्देशक वा निजले तोकेको प्रतिनिधि

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लड्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१२

(दफा ३३ को उपदफा (१) को देहाय (छ) सँग सम्बन्धित)

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

डाँक बढाबढ मुचुल्काको नमुना

लिखितम हामी तपसिलका व्यक्तिहरू र कार्यालय प्रतिनिधहरूको रोहवरमा डिभजन वन कार्यालय .... ले लट नं. .... को काठ/दाउरा वा सरकारद्वारा व्यवस्थित वनभित्र पाईने .... को वा अन्य वन पैदावार आ.व. ..... का लागि डाँकबढाबढ प्रक्रियाद्वारा लिलाम लगाई बिक्री गर्ने मिति .... को पूर्व सुचना अनुसार आज मिति .... गते दिनका .... बजे देखि .... बजेसम्म उल्लेखित वन पैदावारहरूको डाँबढाबढ गराउँदा डाँक बढाबढमा सहभागीहरू मध्ये सबैभन्दा बढी कबोल गर्ने क्रम अनुसार तीन व्यक्तिहरू वा फर्महरूबाट निम्न डाँककबोल भएकोले यो मुचुल्का तयार गरिएको छ ।

क्र.सं.	सकारकर्ताको नाम	वन पैदावारको नाम	परिमाण	न्यूनतम मूल्य	डाँक अङ्क (रु)	धरौटी	दस्तखत

रोहवर (डाँकबढाबढमा भाग लिने र अन्य व्यक्तिहरू)

१)............................. (नाम, ठेगाना र दस्तखत)
२) ....(नाम, ठेगाना र दस्तखत)
३) ....(नाम, ठेगाना र दस्तखत)
४) ....(नाम, ठेगाना र दस्तखत)
५) .... (नाम, ठेगाना र दस्तखत))

कार्यालय प्रतिनिधिः

१) ....(कार्यालय, नाम, ठेगाना र दस्तखत)
२) ....(कार्यालय, नाम, ठेगाना र दस्तखत)
३) ....(कार्यालय, नाम, ठेगाना र दस्तखत)

डिभिजन वन कार्यालयको तर्फबाट काम तामेलल गर्ने
कर्मचारीको नामः
दस्तखतः
मितिः

मा. खिनु लड्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१३
(दफा ३३ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)
कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

गोलिया/चिरान काठ, दाउरा वा जडीबुटी वा अन्य वन पैदावारको डाँक बढाबढद्वारा लिलाम बिक्री सूचनाको नमुना

प्रथम पटक सूचना प्रकाशन मिति:

यस कार्यालयको कम्पाउन्ड/अन्तर्गत .... सब डिभिजन वन कार्यालयको घाटगद्दी .... मा (ठाउँकोनाम) रहेको वेवारिसी/जफत रहेको वेवारिसी/जफति आ.व. ....को .... अभियुक्त व्यक्तिको नाम) समेत भएको फौजदारी मुद्दानं. .... को मिति .... मा भएको फैसला अनुसार जफत भएको निम्न परिमाणको काठ, दाउरा वा (अन्य वन पैदावारको नाम) आदि जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएकोले यो १५/२१ दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ। इच्छुक व्यक्ति, संघ संस्था, फर्म वा कम्पनिले डाँक बढाबढमा भाग लिन आमन्त्रण गरिन्छ।

तपसिल

१. वन पैदावारको विवरण

वन पैदावारको						मूल्याङ्कन रू.	
क्र.सं.	लट नं.	जात	किसिम	थान	परिमाण	न्यूनतम	कटानमुछान आदि खर्च
१							
२							

२. डाँक लिलाम बढाबढ हुने स्थान, मिति र समयः

(क) स्थान .... ख) मिति .... (ग) समय .... बजे

३. डाँक बढाबढ न्यूनतम मूल्यबाट शुरु गरिनेछ। तोकिएको कटान, मुछान र ढुवानी आदिको खर्च बेग्लै बुझाउनु पर्नेछ।

४. लिलाम सकार गर्न डाँक बोल्ने सबैले डाँक बोल्नु पूर्व न्यूनतम मूल्य रु. को १० प्रतिशतले हुने नगद धरौटी राख्नु पर्नेछ। डाँक अङ्क बढ्दै गएमा सोही अनुपातमा धरौटी थप गर्दै जानु पर्नेछ।

५. लिलाम स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने अधिकार अधिकार प्राप्त अधिकारीमा निहित रहनेछ।

६. लिलाम बढाबढ हुने वन पैदावार घाटगद्दीमा कार्यालय खुलेको समयमा हेर्न सकिनेछ।

७. लिलाम स्वीकृत भएको जानकारी प्राप्त भएको ७ दिन भित्र सकार गरेको रकम तथा निर्धारित मूल्य अभिवृद्धि कर, प्रदेश सेवा शुल्क र कटान मुछान आदि खर्च समेत बुझाई सक्नु पर्नेछ।

८. अन्य आवश्यक कुराहरु कार्यालयले मनासिव तोके बमोजिम हुनेछ।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१४

(दफा ३४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

गोलिया/चिरान काठ, दाउरा वा जडीबुटी वा अन्य वन पैदावारको बोलपत्रद्वारा लिलाम बिक्री सूचनाको नमुना

प्रथम पटक सूचना प्रकाशन मितिः

यस कार्यालयको कम्पाउन्ड/अन्तरगत.................. सब डिभिजन वन कार्यालयको घाटगद्दी .... मा (ठाउँको नाम) सुखड, ढलापडा/सिल्भिकल्चर अपरेशन वा अन्य श्रोतबाट प्राप्त भएको वा रहेको वेवारिसी/जफति आ.व. .... को .... (अभियुक्त व्यक्तिको नाम) समेत भएको फौजदारी मुद्दा नं. .... को मिति .... मा (अन्य वन पैदावारको नाम) भएको फैसला अनुसार जफत भएको निम्न परिमाणको काठ, दाउरा वा .... आदि जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजानु पर्ने गरी लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएकोले यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। इच्छुक व्यक्ति, संघ, संस्था फर्म वा कम्पनीले यो सूचना .... (पत्रिकाको नाम) मा प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले १५/२१ दिन भित्र सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आव्हान गरिन्छ।

तपसिल

१. वन पैदावारको (उदाहरण)

वन पैदावारको						मूल्याङ्कन रू.	
क्र.सं.	**लट नं.**	**जात**	**किसिम**	**थान**	**परिमाण**	**न्यूनतम**	**कटानमुछान आदि खर्च**
१							
२							

(२) बोलपत्र दाखिला गर्नुपर्ने अन्तिम मिति र समयः

(क) अन्तिम मिति............................. (ख) समय .... बजे सम्म।

(३) बोलपत्र सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालय वा प्रदेश वन निर्देशनालय वाट खरिद र दाखिला गर्न सकिनेछ।

(४) बोलपत्र साथ कबोल गरेको रकमको १० प्रतिशतले हुन आउने रकम बोलपत्र खरीद गरेको कार्यालयको............ बैंकमा रहेको .... नं.को धरौटी खातामा नगद जम्मा गरेको सक्कल भौचर समावेश हुनुपर्नेछ।

५) बैंक जमानत धरौटीको रुपमा पेश गरिएमा त्यस्तो जमानत कम्तिमा ५ महिना सम्मको लागि हुनु पर्नेछ।

(६) बोलपत्र फारम रु. .... (पछि फिर्ता नहुने गरी) तिरी कार्यालयको लेखा शाखा वा निर्देशनालयबाट खरिद गर्न सकिनेछ।

(७) लिलाम बढाबढ हुने वन पैदावार कार्यालय खुलेको समयभित्र यस कार्यालयको कम्पाउन्डमा रहेको वा सम्बन्धित सब डिभजन वन कार्यालयको घाटगद्दी स्थलमा गई हेर्न सकिनेछ।

...लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

(८) लिलाममा भाग लिन ईच्छुक कम्पनी वा फर्मका प्रोप्राईटरले नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी, कर दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी र मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी वा स्थायी लेखा नम्बर (PA) दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी बोलपत्रसाथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

(९) निर्धारित गरिएको न्यूनतम संख्याका र रीतपूर्वक पर्नआएका बोलपत्रहरु मितिमा बजे साक्षीहरुको रोहवरमा खोलिनेछ ।

(१०) लिलाम स्वीकृत भएको जानकारी प्राप्त भएको १५ दिन भित्र सकार गरेको रकम तथा निर्धारित मूल्य, अभिवृद्धि कर, प्रदेश सेवा शुल्क तथा कटान मुछान खर्च समेत बुझाई लिलाममा चढाएको वन पैदावार तोकिएको अवधिभित्र उठाई लैजानु पर्नेछ ।

(११) बोलपत्रमा सकार गरिएको रकम अङ्क र अक्षर दूवैमा लेख्नु पर्दछ । अङ्क र अक्षरमा फरक परे अक्षरलाई मान्यता दिईनेछ।

(१२) बोलपत्र मान्य नहुने अवस्था र अन्य आवश्यक कुराहरु (कार्यालयले मनासिव सम्झे बमोजिम खुलाउने)।

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१५
(दफा ३४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

दफा २७ बमोजिमका वन पैदावारहरू बोलपत्र गरी ठेक्काद्वारा लिलाम बिक्री सूचनाको नमुना

प्रथम पटक सूचना प्रकाशन मितिः

.... जिल्लाको .... सब डिभिजन वन कार्यालयहरू अन्तर्गत पर्ने सरकारद्वारा व्यवस्थित राष्ट्रिय वन, साझेदारी वन, संरक्षण क्षेत्र, बिशेष संरक्षण क्षेत्र र धार्मिक वन क्षेत्रमा पाइने निम्न परिमाणको अम्रिसो/बाबियो/भोर्ला पात/तेन्दु पात (के हो खुलाई लेख्ने) को लागि आ.व. .... को लागि ठेक्का लगाई बिक्री वितरण गरिने हुँदा यो १५/२१ दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ । इच्छुक व्यक्ति, संघ, संस्था, फर्म वा कम्पनीले आफ्नै खर्चमा सब डिभिजन वन कार्यालय रेखदेखमा वन क्षेत्रबाट सङ्कलन गरी लैजाने गरी बोलपत्र दाखिला गर्न आमन्त्रित गरिन्छ ।

तपसिल

(१) **वन पैदावारको विवरणः**

क्र.सं.	वन पैदावारको जात	परिमाण (के.जी.)	न्यूनतम मूल्य

(२) **बोलत्रपका शर्तहरू अनुसूची-१५ अनुसार नै हुनेछ ।**

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१६

(दफा ३७ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

वन पैदावारको लिलाम बढाबढको बोलपत्र फारामको नमुना

बोलपत्र बिक्री क्र.सं.: बोलपत्र खरिद गर्नेको नाम र ठेगाना:

बोलपत्र बिक्री मिति: आयकर दर्ता नं.:

बोलपत्रको मूल्य रु.: मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता नं.:

लट/प्लट नं.: स्थायी लेखा नं. (PAN):

घाटगद्दी वा प्लटको स्थान:

लिलाम हुने वन पैदावारको विवरण र सकार मूल्य

क्र.सं.	जात	थान	कुल परिमाण	इकाई	न्यूनतम मूल्य	प्रति इकाई दर	जम्मा रकम		धरौटी रकम
							अङ्कमा	अक्षरमा	

मैले/हामीले यस डिभिजन वन कार्यालयबाट .... मितिमा प्रकाशित सूचना अनुसार उपर्युक्त लट/प्लटको वन पैदावारको लागि रु. .... अक्षेरेपी रु. .... मा कबोल गरेको ठिक साँचो हो। सो को १० प्रतिशत बापत हुने रकम रु. .... को........................ बैकमा रहेको यस कार्यालयको धरौटी खाता नं. .... मा जम्मा गरेको सक्कल भौचर वा बैंकको ६ महिनाको बैंक ग्यारेन्टी यसैसाथ संलग्न राखी पेश गरेको छु/छौं। मेरो/हाम्रो नाममा लिलाम बिक्री सदर भएमा यस वन पैदावारसँग सम्बन्धित सबै प्रकारका कर तथा महशुलहरु तोकिएको म्याद भित्र बुझाई काठ/दाउरा वा अन्य वन पैदावार उठाई लैजानेछु/छौं। तोकिएको समयमा रकम जम्मा गर्न नसकेमा वा तपसिलका शतहरु पालना नगरेमा मैले हामीले राखेको धरौटी जफत गरेमा मञ्जुर गर्दछु/छौं।

शर्तहरु

१) लिलाममा चढेको वन पैदावार जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा कटान, मुछान, गर्नुपर्ने भए सो समेत गरी आफ्नो खर्चमा उठाई लैजानु पर्नेछ।

२) वन पैदावार सङ्कलन गर्दा लागेको कटान, मुछान, ढुवानी आदि सबै खर्च छुट्टै बुझाउनु पर्नेछ (खडा रुखको हकमा यो दफा लागू नहुने)।

३) प्रस्तुत बोलपत्र सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यसको अन्तिम निर्णय दिने अधिकार सम्बन्धित अधिकारीमा हुने छ।

४) रीत नपुगी वा म्याद नाघी प्राप्त भएको बोलपत्र उपर कुनै कारवाही हुने छैन।

५) बोलपत्रमा सकारकर्ताले अङ्ग र अक्षरमा फरक पारेमा अक्षरलाई मान्यता दिईनेछ।

६) बोलपत्र पूरै वा आंशिक रुपमा स्वीकृतगर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्बन्धित अधिकारीमा सुरक्षित रहनेछ।

७) बिक्री स्वीकृतभएको वन पैदावार कवोल अङ्ग पुरै बुझाई तोकिएको म्याद भित्र उठाई सक्नु पर्नेछ।

८) खडा रुखको हकमा मूल्याङ्कन भन्दा कम परिमाण निस्केमा पुरै कबोल अङ्क र मूल्याङ्कनबाट १० प्रतिशत भन्दा बढी निस्केमा जती बढी हुन्छ कबोलको दर अनुसार थप रकम बुझाउनु पर्नेछ।

(लिम्बू)

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

९) अन्य कुराहरु प्रचलित कानुन अनुसार हुनेछ ।

मिति.................................. फर्मको छाप.............. बोलपत्रदाताको नामः दस्तखत..................

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१७

(दफा ४० को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

विषय: सिलबन्दी बोलपत्र खोलेको मुचुल्काको नमुना

लिखितम हामी देहायका मानिसहरु आगे डिभिजन वन कार्यालय .... बाट मिति .... मा प्रकाशित काठ/दाउरा/अन्य वन पैदावार लिलाम बिक्री सम्बन्धी सूचना अनुसार मिति .... गते .... बजेभित्र यस कार्यालय/निर्देशनालय/वन विभागमा प्राप्त सिलबन्दी बोलपत्रहरु आज मिति .... गते दिनका .... बजे हामी तपसिलका प्रतिनिधिहरुको रोहवरमा खोली हेर्दा निम्न बमोजिमका व्यक्ति, फर्म, कम्पनीले तल उल्लेख गरिएको प्लट/लट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाका लागि निम्न बमोजिमको रकम सकार गरेको र निम्न बमोजिम धरौटी भौचर वा बैंक ग्यारेन्टी पेश गरेको एवं निम्न व्यहोरा कैफियत जनाएको देखिन आएको हुँदा सोही व्यहोरा खुलाई यो बोलपत्र खोलेको मुचुल्का लेखी लेखाई सहिछाप गरी डिभिजन वन कार्यालय मार्फत प्रदेश सरकारमा चढायौं।

क्र.सं.	व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीको नाम र ठेगाना	प्लट/लट नं.	परिमाण	न्यूनतम मूल्य	सकार रकम रु	धरौटी	कैफियत

रोहवर

१)............................ (नाम, ठेगाना र दस्तखत)

२) ....(नाम, ठेगाना र दस्तखत)

३) ....(नाम, ठेगाना र दस्तखत)

कार्यालय प्रतिनिधि:

१) ....(कार्यालय, नाम, ठेगाना र दस्तखत)

२) ....(कार्यालय, नाम, ठेगाना र दस्तखत)

३) ....(कार्यालय, नाम, ठेगाना र दस्तखत)

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-१८

(दफा ४४ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

परेका बोलपत्रहरूको तुलनात्मक विवरण फारमको नमुना

लिखितम हामी तपसिलमा लेखिएका प्रतिनिधिहरू आगे डिभिजन वन कार्यालय, ... अन्तर्गतको राष्ट्रिय वन जंगल भित्रपर्ने विभिन्न खोलानालाबाट सङ्कलन हुन सक्ने .... घन फिट ढुंगा, गिट्टी, मिस्कट तथा बालुवा आदि ठेक्का लगाई बिक्री वितरण गर्न र राष्ट्रिय वन जंगलबाट संकलन गरी .... सब डिभिजन वन कार्यालयको घाटगद्दीमा रहेको लट नं. .... को ...... क्यू.फिट. काठ र .... चट्टा दाउरा लिलाम बिक्रीको लागि मिति .... मा प्रकाशन भएको सूचना अनुसार तोकिएको म्यादभित्र पर्न आएका रीतपुर्वकका बोलपत्रहरू खोली हेर्दा तपसिलमा उल्लेख गरिएका व्यक्ति, फर्म वा कम्पनिले निम्नानुसार बोल कबोल गरेको देखिएकोले तुलनात्मक विवरण तयार पारी देखिएको व्यहोरा लेखि लेखाई सहिछाप गरी दियौं।

तपसिल

क्र.सं.	द.नं.	बोलपत्र दर्ता गर्ने व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीको नाम र ठेगाना	जात	थान	परिमाण	न्यूनतम मूल्य	सकार अङ्क	सकार अङ्कको १० प्रतिशतले हुने धरौटी	कैफियत

काम तामेल गर्नेकार्यालय प्रतिनिधिबोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधिकार्यालय प्रमुख

१.	१.	१.
२.	२.	२.
३.	३.	३.

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसुची-१९

(दफा ५० को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

च.नं.: मितिः

श्री ....

....

विषयः छोडपूर्जी दिएको।

उपयुक्त विषयमा यस कार्यालयबाट .... सब डिभिजन वन कार्यालयको .... /प्लट नं. .... /घाटगद्दीमा रहेको लट नं. .... आ.व. .... को रूख/काठ/दाउरा/...... (अन्य वन पैदावार भए त्यसको नाम) लिलाम बिक्री गर्न प्रकाशित मिति .... को सुचना अनुसार मिति .... मा भएको डाँक बढाबढमा/ तपाईले पेश गरेको बोलपत्रमा) तपाईको कबोल अङ्क सबैभन्दा बढी हुँदा यस कार्यालयको मिति .... को निर्णय अनुसार तपाईको नाममा बिक्री सदर भई कबोल अङ्क रू. .... र नियमानुसार लाग्ने मु.अ. कर र प्रदेश सेवा शुल्क समेतको रकम यस कार्यालयमा प्राप्त भई सकेकोले तपाईको माग अनुसार .... सम्म लैजान मिति .... को नापी/बिमार्का अनुसार व.वी. .... बिक्रीटाँचा निसान लागेको तपसिलको वन पैदावार .... दिन भित्र उठाई लैजाने गरी यो छोडपुर्जी दिईएको छ। सब डिभिजन वन कार्यालयले प्रदान गरेको चलानी पत्रहरूको आधारमा वन पैदावार ओसारपसार गर्नु हुन अनुरोध छ।

तपसिल

क्र.सं.	वन पैदावारको नाम/जात	किसिम (काठ/दाउरा/अन्य)	थान	परिमाण (इकाई समेत)	कबोल अंक	दाखिला गरेको राजश्व
जम्मा						
जम्मा रकम अक्षरमाः						

....

(डि.व.अ.)

बोधार्थ

श्री डिभिजन वन कार्यालय .... (पुग्ने ठाउँको)

श्री .... सब डिभिजन वन कार्यालय ....

श्री लेखा शाखा

मा. खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङ्वा लिम्बू
मन्त्री

अनुसूची-२०

(दफा ५० को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित

कोशी प्रदेश सरकार

पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, ...

बुक नं.: क्र.सं.:

छोडपुर्जी अनुसारको चलानपत्रको क्र.सं.: मितिः

मितिः

गोलिया काठ/चिरान वा अन्य वन पैदावारको चलानी पत्रको नमुना

डिभिजन वन कार्यालय, ... को क्र.सं. .... च.नं. .... मिति .... को छोडपुर्जी अनुसार श्री .... ले प्राप्त गरेको गोलिया काठ/चिरान/अन्य वन पैदावार थान ...... को .... क्यू.फिट मध्ये निम्नानुसार नाप साईजको गोलिया काठ/चिरान/अन्य वन पैदावार .... सम्म .... दिन भित्र लैजान जाँची छोडी दिन हुन अनुरोध छ।

क्र.सं.	जात	किसिम	नाप साईज	थान	परिमाण (इकाई समेत)	वाहन नं.	यो चलानी पत्र समेत निकासी	कैफियत	कैफियत
							थान	परिमाण	

ठेकेदार प्रतिनिधिको नामः

दस्तखतः

मितिः

सब डिभजन वन कार्यालयको कर्मचारीको नाम:

दस्तखत:

मितिः

नोटः

१ यो चलानी पत्र सब डिभिजन वन कार्यालयले छोडपुर्जिको आधारमा बनाई दिनेछ। प्रत्येक चलान पत्रको ३ प्रति बनाउनु पर्नेछ। पहिलो प्रति पहेलो ठेकेदारको लागि, दोश्रो प्रति हरियो डिभिजन वन कार्यालयमा पठाउने र तेश्रो प्रति सेतो नक्कल सम्बन्धित बुकमा रहनेछ।

२. दरपिठ सक्कल पहेलो प्रतिको पछाडि गर्नुहोला।

मा. खिनु लङ्वा लिम्बू
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-२१

(दफा ५० को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित

कोशी प्रदेश सरकार
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, ...

बुक नं.: क्र.सं.:

छोडपुर्जी अनुसारको चलान पत्रको क्र.सं.: मितिः

दाउराको चलानी पत्रको नमुना

डिभिजन वन कार्यालय, ... को क्र.सं. ....च.नं. .... मिति .... को छोडपुर्जी अनुसार श्री .... ले प्राप्त गरेको गोलिया काठ/चिरान/अन्य वन पैदावार .... थान ...... को ....क्यू.फिट मध्ये निम्नानुसार नाप साईजको गोलिया काठ/चिरान/अन्य वन पैदावार .... सम्म .... दिन भित्र लैजान जाँची छोडी दिन हुन अनुरोध छ ।

क्र.सं.	जात	किसिम	परिमाण (इकाई समेत)	कैफियत

ठेकेदार प्रतिनिधिको नामः
नामः
दस्तखतः
मितिः

सब डिभजन वन कार्यालयको कर्मचारीको नामः
दस्तखतः
मितिः

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लड्वा (लिम्बू)
मन्त्री

अनुसूची-२२

(दफा ५३ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

सःमिलको नामः ठेगानाः

गोलिया तथा चिरान काठको आम्दानी र खर्चको मास्केवारी विवरणको नमुना

.... साल .... महिना।

आम्दानी को विवरण						खर्चको विवरण					
काठको स्रोत	जात	परिमाण (क्यु.फिट)	जम्मा चिरान काठ			चिरान काठ (क्यु.फि.)		गोलिया काठ (क्यु.फि.)			कैफियत
			चिरान (क्यु.फि.)	स्ट्रीप केजी	वाकल केजी	बिक्री	बाँकी	बिक्री	चिरान भएको	बाँकी	

अन्य मौज्दात

दाउराः स्ट्रिपः

बाकलः अन्यः

तयार गर्ने

नामः

दर्जाः सःमिल प्रोप्राइटर

दस्तखतः

कार्यालय........ सःमिल

मितिः

प्रमाणित गर्ने वन कर्मचारीको

नामः

दर्जाः

दस्तखतः

कार्यालयः

मितिः

मा. खिनु लड्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

नम्वरी आवादीवाट उत्पादित काठ दाउराको शिल मुचुल्काको नमुना

लिखितम् हामी तपसिलमा उल्लेखित मानिसहरु आगे श्री डिभिजन वन कार्यालय ....को च.न. .... मिति २०.......।.....।.... को स्थानान्तरण इजाजत पत्रानुसार जिल्ला .... गा.पा./न.पा. वडा नं. .... बस्ने श्री .... को नाममा दर्ता कायम रहेको साविक गा.वि.स....................... .... कि.न. ....का जग्गाहरुमा ठहर भएका रुखहरुवाट उत्पादन भई नियमानुसार व.वी. .... जा टाँचा लागेका **गोलिया काठहरु/दाउरा** तपसिलका गाडीहरुमा लोड गराई हाम्रो रोहवरमा -....... सिल ल्यापर टाँचाबाट सिल गरी यो शिलवन्दी मुचुल्का लेखी लेखाई सहीछाप गरी डिभिजन वन कार्यालय भोजपुरमा चढायौं ।

तपसिल

सि.न.	गाडी नम्बर	जात	थान	परिमाण क्यू.फी.	सिल टाँचा गरेको संख्या	कैफियत
१						
२						
	जम्मा					

जग्गाधनी वा निजवाट खरीद गरी विक्रीनामा लिने (ईजाजत प्राप्त कर्ता) को रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका काठहरु मेरो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. ....को BJP-..... सिल ल्यापर टाँचाबाट सिल गरेको ठिक साँचो हो भनी सहीछाप गर्ने ....

गाडी चालकको रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका काठहरु मेरो/ हाम्रो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. ....को सिल टाँचा BJP- सिल गरेको ठिक साँचो हो र ढुवानीको क्रममा तोकिएको गन्तब्यमा प्रवेश गर्नु पूर्व वाटोमा कुनै कारणवश सिल टुटफुट भएमा वा सवारीमा समस्या/ दुर्घटनाको कारणले अर्को गाडीमा काठ पून : लोड गरी लैजाने अवस्था आएमा सो क्षेत्रको वन कार्यालयमा जानकारी गराई पुन: ईजाजत लिई / सिल गराई मात्र ढुवानी गर्ने छु फरक पर्ने छैन भनी सहीछाप गर्ने गाडी न.......... .... का चालक ....

काम तामेल गर्ने

डिभिजन वन कार्यालय, ... का ....

.......................सव डिभिजन वन कार्यालय, ...

ईति सम्बत् २०८ साल .... महिना ...... गते रोज्........शुभम्................................

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

माननीय खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

नम्वरी आवादीवाट उत्पादित जडीबुटीको शिल मुचुल्काको नमुना

लिखितम् हामी तपसिलमा उल्लेखित मानिसहरु आगे श्री डिभिजन वन कार्यालय .... को च.न. .... मिति २०.......।.....।.... को स्थानान्तरण इजाजत पत्रानुसार जिल्ला .... गा.पा./न.पा. वडा नं. .... बस्ने श्री .... को नाममा दर्ता कायम रहेको साविक गा.वि.स...................... .... कि.न. ....का जग्गाहरुमा ठहर भएका तपसिलका **जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु** हाम्रो रोहवरमा .... सिल ल्यापर टाँचाबाट सिल गरी यो शिलवन्दी मुचुल्का लेखी लेखाई सहीछाप गरी डिभिजन वन कार्यालय भोजपुरमा चढायौं ।

तपसिल

सि.न.	जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरुको जात	प्याकिङ्ग गरिएको स्वरुप (वोरा, विटा .. ...)	प्याकेज थान	परिमाण क्यू.फी.	सिल टाँचा गरेको स्थान	कैफियत
१						
२						

जग्गाधनी वा निजवाट खरीद गरी विक्रीनामा लिने (ईजाजत प्राप्त कर्ता) को रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु मेरो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. भोजपुरको ..... सिल ल्यापर टाँचाबाट सिल गरेको ठिक साँचो हो र ढुवानीको क्रममा तोकिएको गन्तब्यमा प्रवेश गर्नु पूर्व वाटोमा कुनै कारणवश सिल टुटफुट भएमा वा सवारीमा समस्या/ दुर्घटनाको कारणले अर्को गाडीमा काठ पून : लोड गरी लैजाने अवस्था आएमा सो क्षेत्रको वन कार्यालयमा जानकारी गराई पुन: ईजाजत लिई / सिल गराई मात्र ढुवानी गर्ने छु फरक पर्ने छैन भनी सहीछाप गर्ने ....

गाडी चालकको रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु मेरो/ हाम्रो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. भोजपुरको सिल टाँचा .... सिल गरेको ठिक साँचो हो र ढुवानीको क्रममा तोकिएको गन्तब्यमा प्रवेश गर्नु पूर्व वाटोमा कुनै कारणवश सिल टुटफुट भएमा वा सवारीमा समस्या/ दुर्घटनाको कारणले अर्को गाडीमा काठ पून : लोड गरी लैजाने अवस्था आएमा सो क्षेत्रको वन कार्यालयमा जानकारी गराई पुन: ईजाजत लिई / सिल गराई मात्र ढुवानी गर्ने छु फरक पर्ने छैन भनी सहीछाप गर्ने गाडी न........... .... का चालक ....

काम तामेल गर्ने

डिभिजन वन कार्यालय, भोजपुरका ....

..............................सव डिभिजन वन कार्यालय, ...

ईति सम्बत् २०८.. साल .... महिना ...... गते रोज्.......शुभम्.................................

माननीय खिनु लङ्वा (लिम्बू)
मन्त्री

मा. खिनु लङवा (लिम्बू)
मन्त्री

सामुदायिक वनवाट उत्पादित वन पैदावारको शिल मुचुल्काको नमुना

लिखितम् हामी तपसिलमा उल्लेखित मानिसहरु आगे श्री डिभिजन वन कार्यालय ....को च.न............ मिति २०..।.....।.... को स्थानान्तरण सहमति र श्री .... सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह ...., ...को च.न...... मिति २०८ /...../............. को स्थानान्तरण इजाजत पत्रानुसार जिल्ला .... गा.पा. वडा नं. .... स्थित श्री .... सामुदायिक वनको क्षेत्रबाट नियमानुसार संकलन तथा कटान भई उत्पादित तपसिलका गोलिया काठहरुमा डिभिजन वन कार्यालय, ...को व.वी. .... जा टाँचा र समूहको BJP/BA/...../........ लागेका काठहरु तपसिलका गाडीहरुमा लोड गराई हाम्रो रोहवरमा .... सिल टाँचाबाट सिल गरी यो शिलवन्दी मुचुल्का लेखी लेखाई सहीछाप गरी डिभिजन वन कार्यालय ....मा चढायौं ।

तपसिल

सि.न.	गाडी नम्बर	जात	थान	परिमाण क्यू.फी.	सिल टाँचा गरेको संख्या	कैफियत
१						
२						

सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका प्रतिनिधि रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका काठहरु मेरो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. ....को सिल टाँचा .... सिल गरेको ठिक साँचो हो भनी सहीछाप गर्ने ....

लिलाम सकारकर्ताको रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका काठहरु मेरो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. भोजपुरको सिल टाँचा .... सिल गरेको ठिक साँचो हो भनी सहीछाप गर्ने ....

गाडी चालकको रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका काठहरु मेरो/ हाम्रो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. .... सिल टाँचा .... सिल गरेको ठिक साँचो हो र ढुवानीको क्रममा तोकिएको गन्तब्यमा प्रवेश गर्नु पूर्व वाटोमा कुनै कारणवश सिल टुटफुट भएमा वा सवारीमा समस्या/ दुर्घटनाको कारणले अर्को गाडीमा काठ पून : लोड गरी लैजाने अवस्था आएमा सो क्षेत्रको वन कार्यालयमा जानकारी गराई पुन: ईजाजत लिई / सिल गराई मात्र ढुवानी गर्ने छु फरक पर्ने छैन भनी सहीछाप गर्ने गाडी न.......... .... का चालक ....

काम तामेल गर्ने

डिभिजन वन कार्यालय, ...का ....

.............................सव डिभिजन वन कार्यालय, ...

ईति सम्बत् २०...... साल .... महिना ...... गते रोज्........शुभम्......................

खिनु लङवा (लिम्बू)

मा. खिनु लङवा लिम्बू
मन्त्री

राष्ट्रिय वनवाट उत्पादित जडीबुटीको शिल मुचुल्काको नमुना

लिखितम् हामी तपसिलमा उल्लेखित मानिसहरु आगे श्री डिभिजन वन कार्यालय भोजपुरको च.न. .... मिति २०.......।.....।.... को स्थानान्तरण इजाजत पत्रानुसार जिल्ला भोजपुर अन्तर्गतका राष्ट्रिय वन क्षेत्रबाट नियमानुसार सँकलन भई जिल्ला भोजपुर ....गा.पा./न.पा. वडा नं. ....को ....मा घाटगद्दी भएका तपसिलका **जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु** हाम्रो रोहवरमा BJP-……. सिल ल्यापर टाँचाबाट सिल गरी यो शिलवन्दी मुचुल्का लेखी लेखाई सहीछाप गरी डिभिजन वन कार्यालय भोजपुरमा चढायौं ।

तपसिल

सि.न.	जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरुको जात	प्याकिङ्ग गरिएको स्वरुप (वोरा, विटा)	प्याकेज थान	परिमाण क्यू.फी.	सिल टाँचा गरेको स्थान	कैफियत
१						
२						
३						
४						

ईजाजत प्राप्त कर्ता को रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु मेरो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. भोजपुरको BJP-….. सिल ल्यापर टाँचाबाट सिल गरेको ठिक साँचो हो र ढुवानीको क्रममा तोकिएको गन्तब्यमा प्रवेश गर्नु पूर्व वाटोमा कुनै कारणवश सिल टुटफुट भएमा वा सवारीमा समस्या/ दुर्घटनाको कारणले अर्को गाडीमा काठ पून : लोड गरी लैजाने अवस्था आएमा सो क्षेत्रको वन कार्यालयमा जानकारी गराई पुन: ईजाजत लिई / सिल गराई मात्र ढुवानी गर्ने छु फरक पर्ने छैन भनी सहीछाप गर्ने ....

गाडी चालकको रोहवर

माथि उल्लेखित जात, थान र परिमाणका जडीबुटी /गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु मेरो/ हाम्रो रोहवरमा लोड भई डि.व.का. भोजपुरको सिल टाँचा BJP- सिल गरेको ठिक साँचो हो र ढुवानीको क्रममा तोकिएको गन्तब्यमा प्रवेश गर्नु पूर्व वाटोमा कुनै कारणवश सिल टुटफुट भएमा वा सवारीमा समस्या/ दुर्घटनाको कारणले अर्को गाडीमा काठ पून : लोड गरी लैजाने अवस्था आएमा सो क्षेत्रको वन कार्यालयमा जानकारी गराई पुन: ईजाजत लिई / सिल गराई मात्र ढुवानी गर्ने छु फरक पर्ने छैन भनी सहीछाप गर्ने गाडी न.......... .... का चालक ....

काम तामेल गर्ने

डिभिजन वन कार्यालय, भोजपुरका ....

...खिनु लङवा (लिम्बू)

.......................सव डिभिजन वन कार्यालय, ...

.......................सव डिभिजन वन कार्यालय, ...

ईति सम्बत् २०८.. साल .... महिना ...... गते रोज्........ शुभम्..................................

मा. खिनु लङवा लिम्बु
मन्त्री